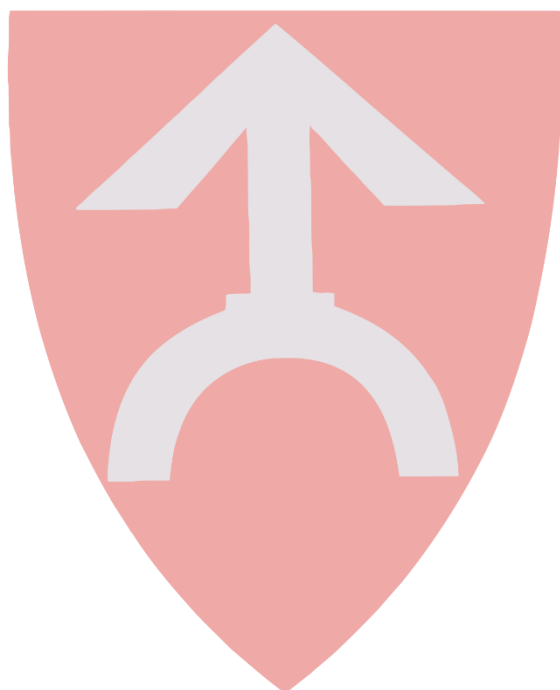




# STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOTLIN

na lata 2025-2034





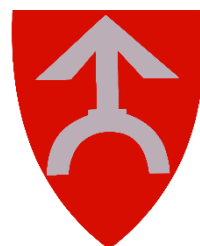
Opracowanie:

**Urząd Gminy Kotlin**

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju  
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka  
komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034  
opracowano w oparciu o materiały źródłowe Urzędu Gminy  
oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034 zawiera  
dane według stanu na 31 grudnia 2023 roku, o ile nie  
zaznaczono inaczej.



## SPIS TREŚCI

|                                                                                                                                                                                                                                             |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| WPROWADZENIE .....                                                                                                                                                                                                                          | 5          |
| <b>CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY KOTLIN .....</b>                                                                                                                                                                                  | <b>8</b>   |
| 1. <i>Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej .....</i>                                                                                                                                                                                   | <i>8</i>   |
| 2. <i>Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej .....</i>                                                                                                                                                                                    | <i>11</i>  |
| 3. <i>Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej .....</i>                                                                                                                                                                                      | <i>15</i>  |
| 4. <i>Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych .....</i>                                                                                                                                                                            | <i>18</i>  |
| 4.1. <i>Ocena sytuacji Gminy.....</i>                                                                                                                                                                                                       | <i>19</i>  |
| 5. <i>Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej .....</i>                                                                                                                                                             | <i>28</i>  |
| <b>CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY KOTLIN .....</b>                                                                                                                                                                           | <b>33</b>  |
| 1. <i>Misja i wizja .....</i>                                                                                                                                                                                                               | <i>33</i>  |
| 2. <i>Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia .....</i> | <i>34</i>  |
| 3. <i>Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kotlin .....</i>                                                                                                                                                                     | <i>47</i>  |
| 4. <i>Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....</i>                                                                                                                              | <i>52</i>  |
| 5. <i>Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....</i>                 | <i>60</i>  |
| 6. <i>System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych .....</i>                                                                                                                                         | <i>64</i>  |
| 7. <i>Ramy finansowe i źródła finansowania .....</i>                                                                                                                                                                                        | <i>66</i>  |
| <i>Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Kotlin ....</i>                                                                                                                                            | <i>69</i>  |
| <i>Załącznik 2: Wzór ankiety .....</i>                                                                                                                                                                                                      | <i>127</i> |
| <i>Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna.....</i>                                                                                                                                                                                                 | <i>135</i> |

## WPROWADZENIE

**Strategia Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034** jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2034 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych. Strategia Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Gminie Kotlin, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Prace nad Strategią rozpoczęto od podjęcia uchwały nr IV/26/2024 Rady Gminy Kotlin z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej Gminy, którą pogłębiono podczas badania ankietowego mieszkańców. Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej pozwoliła na zdefiniowanie obszarów problemowych i najważniejszych wyzwań w zakresie powyższych sfer, a także silnych stron jednostki i jej szans. Informacje pogłębiono podczas warsztatów strategicznych, w którym udział wzięli urzędnicy, mieszkańcy oraz władze Gminy. Podczas warsztatów opracowano również misję i wizję Gminy, a także założenia do celów i kierunków działań, których realizacja wpłynie na urzeczywistnienie określonej na 2034 rok wizji. Warsztaty przeprowadzone zostały metodą design thinking polegającą na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i innowacyjne podejście do obecnych wyzwań. Ustalenia oraz rekomendacje w zakresie prowadzenia gminnej polityki przestrzennej omówiono i zdefiniowano na wywiadzie pogłębionym z planowania przestrzennego, w którym wzięły udział osoby odpowiedzialne za inwestycje, gospodarkę przestrzenną oraz ochronę środowiska w Gminie Kotlin. Propozycje zapisów skonsultowano z przedstawicielami władz Gminy i w marcu 2025 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie został on poddany konsultacjom społecznym oraz przedłożony Zarządowi Województwa Wielkopolskiego do opiniowania.

Ważnym elementem prac nad Strategią była partycypacja społeczna. Analiza wyników ankiet wypełnionych przez mieszkańców jest istotnym i integralnym elementem diagnozy strategicznej, a część programową zawierającą cele i kierunki działań współtworzyli uczestnicy warsztatów strategicznych. Projekt Strategii przed przyjęciem został poddany konsultacjom społecznym, aby zweryfikować jego zapisy z oczekiwaniami mieszkańców.

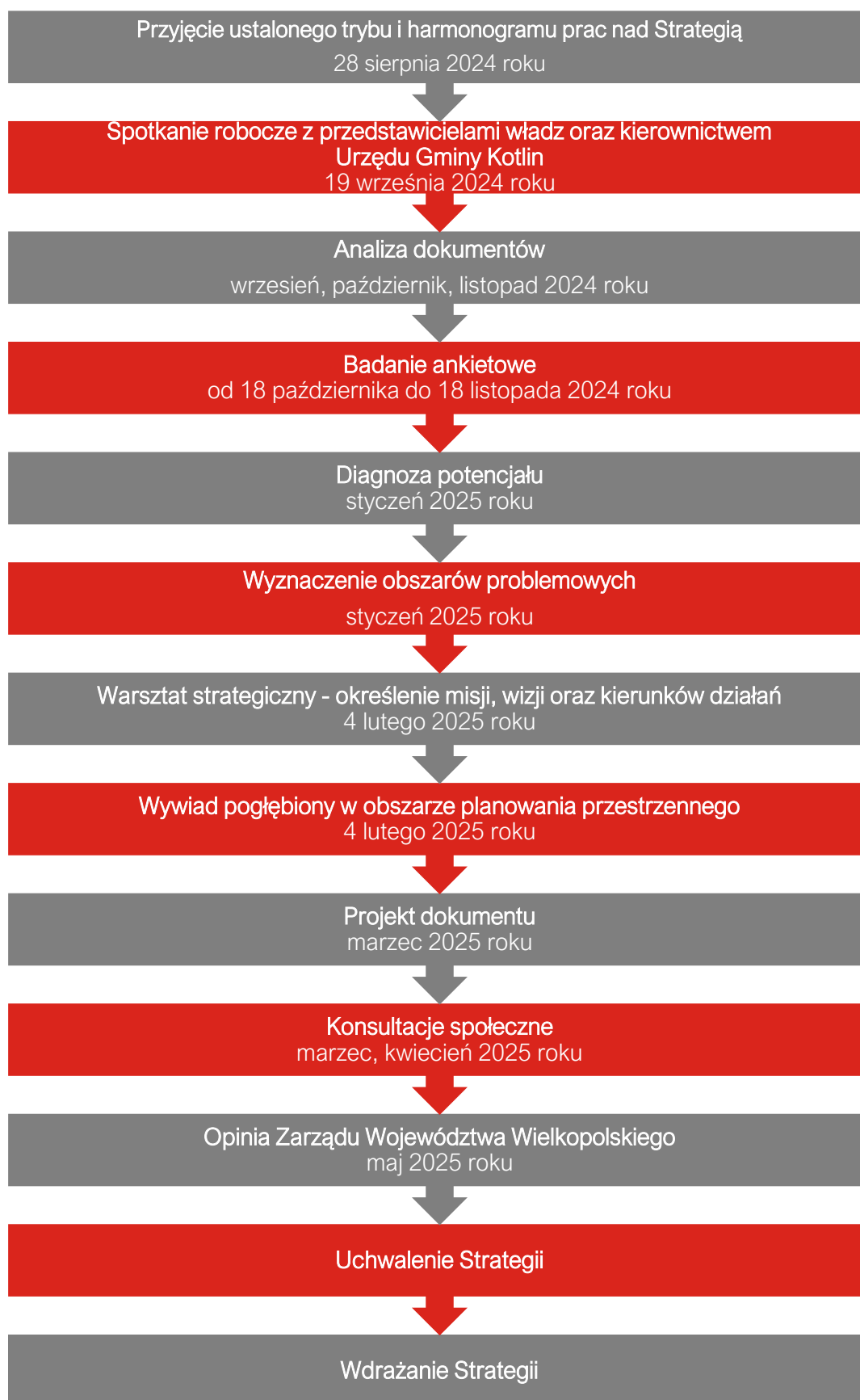


Urząd Gminy Kotlin wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Irma Kuznetsova, Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – kierownik zespołu,
- Iwona Nowacka, Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Joanna Cieślińska – Ekspertka merytoryczna w Dziale Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Maja Czyż, Starsza Specjalistka ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego – koordynatorka projektu,
- Alicja Marjańska, Młodsza Specjalistka ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategii:



## CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY KOTLIN

Na podstawie przeprowadzonej Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Kotlin zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Gminy i jej najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera wnioski w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym opracowane w oparciu o Diagnozę, która stanowi Załącznik nr 1. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

### 1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

- Gmina Kotlin jest gminą wiejską położoną w centralnej części województwa wielkopolskiego w powiecie jarocińskim. Na zachodzie graniczy ona z gminą miejsko-wiejską Jarocin, na północy z gminą miejsko-wiejską Żerków, na wschodzie z gminą wiejską Czermin i gminą miejsko-wiejską Pleszew, a na południu z gminą wiejską Dobrzyca. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku Gminę Kotlin zamieszkiwało 6 937 osób, co stanowiło ok. 9,9% ludności powiatu jarocińskiego. Powierzchnia Gminy wynosi 83,49 km<sup>2</sup>. Centrum administracyjne Gminy stanowi wieś Kotlin.
- Dominującym typem zabudowy w Gminie jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Nowo powstająca zabudowa mieszkalnictwa jednorodzinnego lokalizowana jest przede wszystkim na peryferiach największych miejscowości. Najintensywniejszy rozwój nowych terenów mieszkaniowych zaobserwować można w Kotlinie, Magnuszewicach i Woli Książęcej. W strukturze przestrzennej Gminy Kotlin wyróżniają się tereny rozproszonej zabudowy zagrodowej, zlokalizowane przede wszystkim w północnej i północno – wschodniej części Gminy. Głównym ośrodkiem wielofunkcyjnym Gminy jest miejscowość Kotlin, jednostka wyróżnia się pod względem zabudowy spośród pozostałych miejscowości oraz obserwuje się tu największą koncentrację usług oraz funkcji administracyjnych. Rozwój przestrzenny Kotliny oparty jest o przebieg drogi krajowej nr 11. Na obszarze przyległym do tej drogi nastąpił najintensywniejszy rozwój zabudowy.
- Dostępność komunikacyjna jednostki samorządu terytorialnego jest istotnym czynnikiem stanowiącym o atrakcyjności osadniczej oraz usługowo-produkcyjnej Gminy. Gmina Kotlin charakteryzuje się względnie dobrą dostępnością komunikacyjną, ponieważ jej sieć drogową stanowią szlaki o znaczeniu lokalnym (drogi powiatowe oraz drogi gminne) oraz ponadregionalnym (droga krajowa nr 11/12). Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje budowę obwodnicy miejscowości Kotlin. System komunikacji drogowej uzupełniony jest pierwszorzędową linią kolejową nr 272 relacji Kluczbork-Poznań Główny. Na terenie Gminy, w miejscowości Kotlin, przy ulicy Kochanowskiego, zlokalizowana jest stacja kolejowa Kotlin, obsługująca linie pasażerskie oraz towarowe. Ze stacji można dojechać m.in. do Ostrowa Wielkopolskiego oraz Poznania.
- Gmina Kotlin charakteryzuje się niską dostępnością komunikacyjną względem stolicy województwa wielkopolskiego – średni czas podróży samochodem osobowym z centrum badanej jednostki do centrum Poznania zajmuje ok. 1,5 godziny (odległość to 85 km). Z kolei średni czas podróży samochodem osobowym z centrum Gminy Kotlin do Jarocina, który stanowi lokalny ośrodek rozwojowy, siedzibę władz powiatowych, miejsce pracy,

nauki i zaspokojenia wielu potrzeb przez mieszkańców Gminy Kotlin, wynosi ok. 15 min (15 km). Badana jednostka charakteryzuje się również niską dostępnością komunikacyjną względem dużych ośrodków regionalnych takich jak: Pleszew (odległość 11 km, czas podróży: ok. 15 min.) Kalisz (odległość: 55 km, czas podróży: ok. 45 min.) czy Ostrów Wielkopolski (odległość: 35 km, czas podróży: ok. 41 min.).

- o Przez teren Gminy Kotlin planowany jest przebieg linii kolejowej nr 14, która stanowi fragment ciągu nr 9 łączącego Warszawę i CPK z Łódzkiem, Dolnym Śląskiem, Opolszczyzną, resztą Wielkopolski i Lubuskiem. Jest ona istotnym elementem największego w Europie Środkowo-Wschodniej, wieloletniego programu inwestycyjnego i komunikacyjnego – Centralnego Portu Komunikacyjnego.
- o Dostępność komunikacyjna i mobilność mieszkańców w Gminie Kotlin w oparciu o transport publiczny opiera się głównie na połączeniach autobusowych, które łączą miejscowości Gminy zarówno ze sobą, jak i z większymi ośrodkami miejskimi w regionie, takimi jak Jarocin czy Kalisz. Transport publiczny obsługiwany jest przez lokalnych operatorów oraz przewoźników prywatnych (m.in. Jarocińskie Linie Autobusowe, Pleszewskie Linie Autobusowe). Połączenia te są szczególnie skoncentrowane na godzinach szczytu, odpowiadając na potrzeby osób dojeżdżających do pracy i uczniów, jednak poza tymi godzinami ich częstotliwość znacząco spada, co może ograniczać mobilność mieszkańców w innych porach dnia. Dla mieszkańców niektórych miejscowości w Gminie dostępność do transportu publicznego może być utrudniona. W związku z czym zauważa się potrzebę objęcia transportem zbiorowym wszystkich miejscowości, zwiększenia liczby tras lub ich rozszerzenia oraz zwiększenia częstotliwości kursów.
- o Istotnym uwarunkowaniem dla rozwoju jednostek samorządu terytorialnego jest dostęp do sieci światłowodowej. W 2023 roku żadna z gminnych miejscowości nie była zagrożona wykluczeniem cyfrowym. Należy jednak zaznaczyć, że w tym samym roku zaledwie 3 miejscowości: Kotlin, Wola Książęca oraz Sławoszew, posiadały dostęp do Internetu szerokopasmowego.
- o Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Gmina Kotlin włączona została do Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego. Natomiast w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Gmina nie została włączona do żadnego Obszaru Strategicznej Interwencji.
- o Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Do 2024 roku Gmina Kotlin przyjęła 8 MPZP, które pokryły zaledwie 1,11% jej powierzchni całkowitej.
- o W Gminie Kotlin, na podstawie uchwały nr IX/77/2025 Rady Gminy Kotlin z dnia 29 stycznia 2025 r., wyznaczony został również obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji obejmujący wschodnią część obrębu ewidencyjnego Kotlin. Zdiagnozowano na nim koncentrację negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej.
- o Obszar Gminy Kotlin należy w większości do dorzecza rzeki Lutyni – lewego dopływu Warty. Prawie w całości odwadniany jest w kierunku zachodnim poprzez Kotlinkę i Patokę (prawe dopływy) i Żyburę (lewy dopływ Lutyni). Jedynie północno-wschodnia część Gminy należy do dorzecza Prosnicy i odwadniana jest przez Garbacz (0,6 km na terenie Gminy) wraz z uchodzącymi do niej rowami.



- Jednym z problemów klimatycznych jest zagrożenie powodziowe – w zachodniej części Gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 0,2%, 1% i 10%.
- Na terenie Gminy Kotlin nie zlokalizowano obszarów objętych Krajowym Systemem Obszarów Chronionych (rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu) ani NATURĄ 2000. Na terenie gminy występuje natomiast 21 pomników przyrody.
- Gmina posiada wiele interesujących obiektów zabytkowych m.in. zespół sakralny w Magnuszewicach, zespół sakralny w Sławoszewie, park dworski w Kotlinie oraz park dworski w Kurcewie. Mimo to nadal brakuje infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, takiej jak m.in. ścieżki edukacyjne, trasy spacerowe i rowerowe oraz miejsca wypoczynkowe, dostosowane do potrzeb mieszkańców i turystów. Wprowadzenie oznakowanych szlaków, punktów widokowych i tablic informacyjnych mogłoby zwiększyć turystyczną atrakcyjność regionu. Istnieje potencjał do rozwoju agroturystyki i lokalnych produktów, które mogą przyciągnąć odwiedzających. Rewaloryzacja parków i historycznych obiektów mogłaby stać się impulsem do rozwoju turystyki kulturowej w Gminie Kotlin.
- Na potencjał turystyczny Gminy wpływają również dwa szlaki turystyczne przebiegające przez jej granice: Transwielkopolska Trasa Rowerowa (zielony) oraz szlak pieszy Jarocin – Gola (żółty).

## 2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

- Jednym z głównych czynników obrazujących atrakcyjność gospodarczą danej jednostki samorządu terytorialnego jest liczba zarejestrowanych na jej terenie podmiotów gospodarczych w systemie REGON. Analiza liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw na terenie Gminy Kotlin, na tle powiatu jarocińskiego, pozwala na stwierdzenie, że charakteryzuje się ona niskim poziomem przedsiębiorczości. Jednak, co istotne, Gmina Kotlin na przestrzeni lat 2019-2023 rozwinęła się pod tym względem, a dynamika zmian wyniosła wówczas 117%. Struktura podmiotów gospodarczych działających na jej terenie w podziale na sekcje PKD wskazuje, że lokalny rynek pracy kształtowany jest przede wszystkim przez przedsiębiorstwa związane z handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22,9% wszystkich podmiotów) oraz budownictwem (20,9% wszystkich podmiotów).
- Największym przedsiębiorstwem na terenie Gminy jest Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego KOTLIN Sp. z o. o. z siedzibą w Kotlinie przy ul. Poznańskiej 42. Zajmuje się on m.in. produkcją: keczupu, koncentratu pomidorowego, sosów, soków, gotowych dań, warzyw w puszkach i słoikach. Przedsiębiorstwo zatrudnia 155 osób, jest więc największym pracodawcą na terenie Gminy i jednym z większych w powiecie jarocińskim.
- Lokalny rynek pracy jest kolejnym z czynników kształtujących potencjał gospodarczy jednostek samorządu terytorialnego. Gmina Kotlin, na tle średniej dla gmin województwa wielkopolskiego oraz powiatu jarocińskiego, charakteryzuje się wysokim udziałem osób bezrobotnych który w latach 2019-2023 wyniósł 2,82%.
- Gmina Kotlin należy do grupy gmin o umiarkowanej funkcji rolniczej, dlatego analizując jej gospodarkę lokalną należy uwzględnić specyfikę znajdujących się na jej terenie gospodarstw rolnych. W strukturze użytkowania gruntów dla gospodarstw rolnych na terenie Gminy Kotlin dominują użytki rolne, zajmujące ok. 95% ogółu powierzchni. Lasy i grunty leśne zajmują ok. 2% ogółu powierzchni, a pozostałe grunty – ok. 3%. Należy jednak zaznaczyć, że użytki rolne nie stanowią w całości pól uprawnych, a dzielą się na dalsze podgrupy użytkowe. Tym samym, pod zasiewami znajduje się ok. 91% gruntów rolnych w Gminie, a pozostałe 9% stanowią łąki trwałe, uprawy trwałe, pastwiska trwałe, grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi oraz pozostałe użytki rolne. Znaczna powierzchnia gruntów ornych na obszarze jednostki została zakwalifikowana do klas IIIa i IVa. 63% powierzchni zasiewów stanowią zboża (głównie pszenica i kukurydza na ziarno).
- Wpływ na rozwój gospodarczy oraz atrakcyjność inwestycyjną obszaru Gminy ma nie tylko jakość i dostępność dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, ale również pozostałych sieci i urządzeń technicznych. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku udział korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Kotlin kształtował się na poziomie 94,8%, co świadczy o dobrze rozwiniętej infrastrukturze wodociągowej. W tym samym roku odsetek mieszkańców badanej jednostki podłączonych do sieci kanalizacyjnej wyniósł 72,5%. Na mocy Uchwały Nr LVI/357/2023 Rady Gminy Kotlin z dnia 28 czerwca 2023 roku Rada Gminy Kotlin wyznaczyła obszar i granice aglomeracji Kotlin, o równoważnej wartości

mieszkańców (RLM) 6 592. W skład aglomeracji kanalizacyjnej wchodzi następujące miejscowości: Kotlin, Racendów, Magnuszewice, Twardów, Wola Książęca, Wyszki, Wysogotówek, Wilcza, Sławoszew, Parzew, z pominięciem kilku działek. Gmina Kotlin jest głównym podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie sieci kanalizacyjnej. Na terenie badanej jednostki działa Gminna Oczyszczalnia Ścieków w Wyszkach, która przyjmuje ścieki z terenów skanalizowanych Gminy, jak i dowożonych wozami asenizacyjnymi. W 2018 roku nastąpiła rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wyszkach. Oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogenych, po rozbudowie posiada przepustowość 2 000 m<sup>3</sup>/dobę oraz wydajność 7 205 RLM. Poziom oczyszczania ścieków wynosi 100%. Mimo to konieczna jest ciągła rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej – oprócz jej rozbudowy na terenach siecią nieobjętych i obszarach nowej zabudowy konieczna jest również modernizacja istniejącej sieci i jej urządzeń.

- o W 2023 roku odsetek mieszkańców Gminy korzystających z infrastruktury gazowej wyniósł 29,8%. Podmiotem odpowiedzialnym za rozbudowę i utrzymanie sieci gazowej na terenie Gminy jest Anco Sp. z o.o. w Jarocinie. Do miejscowości z dostępem do sieci gazowej zalicza się m.in.: Parzew, Kurcew, Magnuszowice, Twardów, Sławoszew, Wilcza. Należy zaznaczyć, że w Gminie odnotowano niski wskaźnik wykorzystywania gazu. Oznacza to, że mieszkańcy badanej jednostki pozyskują energię ciepłą głównie z paliw stałych, m.in. węgla, drewna, biomasy. Jest to sytuacja niekorzystna, ponieważ w wyniku spalania paliw konwencjonalnych do atmosfery wydzielane są znaczne ilości dwutlenku węgla oraz dwutlenku siarki, które przyczyniają się do pogorszenia jakości powietrza.
- o W Gminie obserwowany jest wzrost udziału odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów z 22% w 2019 roku do 36% w 2023 roku, świadczy to o wzroście świadomości ekologicznej mieszkańców i skuteczności gminnej polityki w zakresie gospodarki odpadami. Co istotne mieszkańcy cenią sobie w Gminie sprawnie działającą i efektywną gospodarkę odpadami, umiarkowane ceny oraz funkcjonujący na terenie Gminy PSZOK. Jednak zauważa się potrzebę zwiększenia częstotliwość odbioru odpadów biodegradowalnych oraz popiołu, które obecnie nie spełniają oczekiwań mieszkańców częstotliwość odbioru odpadów biodegradowalnych oraz popiołu nie spełniająca oczekiwań mieszkańców.
- o Gmina Kotlin przeprowadza inicjatywy środowiskowe, które mają na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców. Wśród nich należy wyróżnić konkursy w szkołach podstawowych podległych Gminie oraz Piknik Eko. Gmina wspiera mieszkańców ubiegających się o środki zewnętrzne na działania termomodernizacyjne w ramach programu „Czyste Powietrze”, co więcej Gmina dofinansowuje z środków gminnych wymianę źródeł ciepła mieszkańców. Ponadto na terenie Gminy znajduje się czujnik jakości powietrza, który monitoruje stężenie cząstek stałych pyłów PM<sub>10</sub> i PM<sub>2,5</sub> w atmosferze. W 2023 roku w Gminie odnotowano 1 dzień zły i 3 dni umiarkowane pod względem jakości powietrza dla pyłów PM<sub>2,5</sub> oraz PM<sub>10</sub>, a pozostałe dni charakteryzowały się bardzo dobrą jakością powietrza.

- o Gmina Kotlin charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE, w szczególności energetyki wiatrowej oraz farm i instalacji fotowoltaicznych. Na terenie Gminy znajduje się siedem farm wiatrowych w miejscowościach: Wyszki, Wilcza, Kotlin i Racendów. W badanej jednostce zlokalizowanych jest również pięć instalacji fotowoltaicznych, o mocy do 3 MW w Kotlinie, do 1,6 kW w Kotlinie, do 0,098 MW w Kotlinie, do 2,5 MW w Wilczej oraz do 1,6 MW w Twardowie.
- o Sytuację finansową Gminy Kotlin należy ocenić jako stosunkowo dobrą. W latach 2018-2022 dochody jednostki ogółem charakteryzowały się corocznym wzrostem, a w przeliczeniu na 1 mieszkańca do 2022 roku (7 084,46 zł) były one wyższe od średniej dla gmin powiatu jarocińskiego. W 2023 roku dochody ogółem na 1 mieszkańca spadły o ok. 14%, względem poprzedniego roku, wynosząc nieco ponad 6 tys. zł – tj. mniej niż średnia dla gmin powiatu jarocińskiego (6 459,42 zł) i województwa wielkopolskiego (7 077,99 zł). Sytuacja ta związana była przede wszystkim ze zmianą polityki fiskalnej państwa oraz spadkiem wartości przyznanych dotacji na cele bieżące (m.in. ze względu na przeniesienie wypłat z Programu Rodzina 500+/800+ z Gminy do ZUS), przy jednoczesnej wypłacie znacznych środków w ramach dotacji majątkowych na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”. Należy jednak zaznaczyć, że wraz ze wzrostem dochodów odnotowywano stały wzrost wydatków ogółem, które w 4 z 6 analizowanych lat ( w roku 2018, 2020, 2021, 2023) przekraczały jej dochody. W ostatnich latach największy udział w dochodach Gminy miały dotacje, których średni udział kształtował się na poziomie 36% wszystkich dochodów budżetowych oraz subwencje, ze średnim udziałem na poziomie 26,2%. Biorąc pod uwagę z kolei dochody podatkowe Gminy Kotlin zaobserwowano, że najważniejszymi źródłami tych dochodów były: udział w podatku od osób fizycznych (PIT) – średni udział na poziomie 57%, podatek od nieruchomości (27%) oraz podatek rolny. Struktura dochodów może świadczyć o średniej samodzielności finansowej badanej jednostki, tj. ograniczonej możliwości wpływania na kształt i strukturę jej dochodów, a w rezultacie samodzielne kształtowanie swojego rozwoju. Analizując strukturę wydatków Gminy Kotlin w latach 2018-2023 zaobserwowano, że największy średni udział wydatków w tym okresie dotyczył następujących działów: dział 801 – Oświata i wychowanie (średnio 30,5% wszystkich wydatków) oraz dział 855 – Rodzina (22,7% wszystkich wydatków). Choć w tym ostatnim analizowanym dziale wydatki w latach 2022 i 2023 były znacznie niższe od wydatków lat poprzednich w związku z przeniesieniem obsługi programu 500+ / 800+ z gmin do ZUS . Wydatki generują również działy: 750 – Administracja publiczna (średnio 10,7%), 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (8,4%) i dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo (7,7%). W latach 2019-2021 wydatki majątkowe kształtowały się na średnim poziomie 16,2%, następnie w 2022 roku spadły do poziomu 11,2, z kolei w 2023 roku przekroczyły poziom z początku analizowanego okresu i stanowiły 16,9% wydatków ogółem. Wzrost udziału wydatków majątkowych w analizowanym okresie wynika przede wszystkim z pozyskania przez gminę wysokich dotacji inwestycyjnych z Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład. Jednocześnie obecny kształt wskaźnika



obsługi zadłużenia Gminy Kotlin pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań finansowych w kolejnych latach.

### 3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

- o Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku Gminę Kotlin zamieszkiwało 6 937 osób, co stanowiło ok. 9,9% ludności powiatu jarocińskiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na terenie analizowanej jednostki wyniosła 82,7 os./km<sup>2</sup>.
- o Analizując liczbę ludności w Gminie Kotlin w latach 2019-2023, zauważyć można że charakteryzuje się ona tendencją spadkową, a dynamika zmian w tym okresie wyniosła 98,3%, co świadczy o postępującym spadku liczby ludności badanej jednostki. Liczba ludności kształtowana jest poprzez względne tj. przyrost naturalny oraz saldo migracji. Wartość przyrostu naturalnego w Gminie w 2023 roku wyniosła -4,29, a dodatkowo średnia zmiana wskaźnika od 2019 roku w Gminie Kotlin wyniosła -1,11, co świadczy o stopniowym pogłębianiu się niekorzystnego trendu demograficznego. Kolejnym negatywnym zjawiskiem jest ujemna wartość wskaźnika salda migracji w Gminie, który w 2023 roku wyniósł -4,29, a jego średnia zmiana od 2019 roku wyniosła -1,44. Biorąc pod uwagę ujemne wartości wskaźników przyrostu naturalnego i salda migracji w 2023 roku oraz średnią dynamikę obu procesów od 2019 roku, można prognozować, że ogólna liczba jej mieszkańców będzie dalej malała.
- o Kluczowym czynnikiem mającym wpływ na sytuację demograficzną Gminy jest udział mieszkańców w wieku 25-34 lat (tzw. osoby w wieku kreatywnym) w ludności Gminy ogółem oraz tzw. senioralne obciążenie demograficzne (relacja liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym w Gminie). Osoby w wieku kreatywnym i seniorzy to te grupy wiekowe, które w znacznym stopniu determinują sposób rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. W Gminie Kotlin zauważalny jest spadek udziału ludności w wieku kreatywnym w ogólnej liczbie mieszkańców na przestrzeni lat 2019-2023 zmniejszył się on z 14,47% w 2019 roku do 11,40% w 2023 roku. Świadczy to o odpływie młodych ludzi z tego terenu, który może wskazywać na niską atrakcyjność Gminy, jako miejsca do życia, dla mieszkańców wchodzących w dorosłość. Co więcej, udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym, ciągle rośnie: z 22,50% w roku 2019 do 26,90% w roku 2023, a dynamika tego zjawiska na przestrzeni lat 2019-2023 wyniosła 120%. Wysoki odsetek seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków gminnych w takich obszarach jak opieka społeczna oraz dostosowanie infrastruktury do ich potrzeb.
- o W Gminie Kotlin funkcjonuje jedna prywatna placówka świadcząca opiekę nad dziećmi do lat 3. Z kolei opieka przedszkolna realizowana jest przez jedno przedszkole publiczne oraz 2 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. W latach 2019-2023 poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej (tj. udział dzieci w wieku przedszkolnym objętych wychowaniem przedszkolnym) stale wzrastał, a w 2023 roku wyniósł 93,3%. Mimo iż w całym badanym okresie udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Kotlin był niższy od średniej dla gmin powiatu jarocińskiego oraz województwa wielkopolskiego, wynik Gminy Kotlin wyraźnie się poprawił: wzrósł z 73,8% w roku 2019 i zbliżył się do średniego poziomu w powiecie i województwie.
- o Na terenie Gminy Kotlin funkcjonują trzy publiczne szkoły podstawowe: SP im. Marii Konopnickiej w Kotlinie (346 uczniów), SP im. Kornela Makuszyńskiego w Woli Książęcej (134 uczniów) oraz SP im. Arkadego Fiedlera w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie (76

uczniów). Wszystkie szkoły z terenu Gminy w roku szkolnym 2023/2024 zapewniały swoim uczniom dostęp do obiektów sportowych (część do remontu), świetlicy oraz gabinetu pielęgniarki. Żadna ze szkół nie prowadziła klas dwujęzycznych, sportowych ani integracyjnych. W większości przypadków uczniowie szkół podstawowych z terenu Gminy Kotlin osiągnęli niższe lub znacznie niższe wyniki ze wszystkich części egzaminu ósmoklasisty w porównaniu do średniej dla gmin powiatu oraz województwa. W latach 2019-2024 liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Kotlin wraz z klasami "0" ulegała stopniowemu zmniejszeniu. W roku szkolnym 2019/2020 placówki kształciły łącznie 691 dzieci, z kolei w roku szkolnym 2023/2024 jedynie 585 dzieci. Spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół na terenie badanej jednostki związany był ze stałym zmniejszaniem się liczby ludności, ujemnym przyrostem naturalnym oraz reformą oświatową. W analizowanym okresie zmniejszała się również liczba uczniów z terenu Gminy uczęszczających do szkół na terenie innych gmin. Należy zwrócić uwagę, że w badanych latach liczba uczniów z terenu Gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin stanowiła średnio 30% liczby uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy wraz z klasami "0", co jest negatywnym zjawiskiem zarówno w perspektywie krótko i długoterminowej. Gmina ponosi wysokie koszty funkcjonowania oświaty, tracąc – z każdym uczniem, który uczęszcza do placówek poza Gminą – subwencję oświatową. Jednocześnie uczniowie, którzy już na etapie edukacji w szkole podstawowej wyjeżdżają poza teren Gminy, nie budują więzi społecznych w miejscu swojego zamieszkania, co może przełożyć się na emigrację w przyszłości.

- o Podmiotami realizującymi zadania w zakresie kultury w Gminie Kotlin, których organem prowadzącym jest Gmina, są: Dom Kultury Kotlin (DKK) oraz Biblioteka Publiczna Gminy Kotlin. Dom Kultury prowadzi zajęcia w 13 sekcjach oraz organizuje ok. 100 wydarzeń artystycznych rocznie. Co więcej, w DKK założono również grupę Kino „Projekt”, która organizuje seanse filmowe. Biblioteka Publiczna Gminy Kotlin wraz z jej filią w Sławoszewie działają w zakresie kulturalno-edukacyjnym związanym z czytelnictwem poprzez: organizację m.in.: imprez czytelniczych i literackich, spotkań autorskich oraz konkursów literackich, wiedzy, plastycznych. Ponadto wydarzenia kulturalne w Gminie organizowane są również w 8 świetlicach wiejskich zlokalizowanych w: Kotlinie, Twardowie, Woli Książęcej, Wysogotówku, Racendowie, Sławoszewie, Wilczy oraz Kurcewie. Na terenie Gminy również zlokalizowane jest boisko sportowe w Magnuszewicach i boisko wielofunkcyjne w Kotlinie. Obiekty sportowe są w bardzo dobrym stanie technicznym. Boiska wykorzystywane są do organizacji treningów i meczy. Warunki do aktywnego spędzania czasu oraz relaksu na świeżym powietrzu, zapewnia Otwarta Strefa Aktywności (OSA), która jest miejscem ogólnodostępnym.
- o Pomidor oraz produkty marki Kotliński stanowią istotny element tożsamości Gminy Kotlin, od lat odgrywając kluczową rolę w budowaniu jej rozpoznawalności. Pomidorowe wyroby stały się symbolem miejscowego przetwórstwa. Gmina Kotlin wykorzystuje owoc w celu umacniania swojej rozpoznawalności na poziomie ogólnopolskim, poprzez organizację corocznych wydarzeń, takich jak „Święto Pomidora” w ramach Dnia Kotliny.
- o W Gminie funkcjonuje 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z czego jednostki OSP w Kotlinie i Racendowie ujęte zostały w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, w związku z czym ich rejonem operacyjnym chronionym jest powiat jarociński. Wszystkie gminne jednostki OSP współpracują z Gminą Kotlin poprzez zabezpieczanie



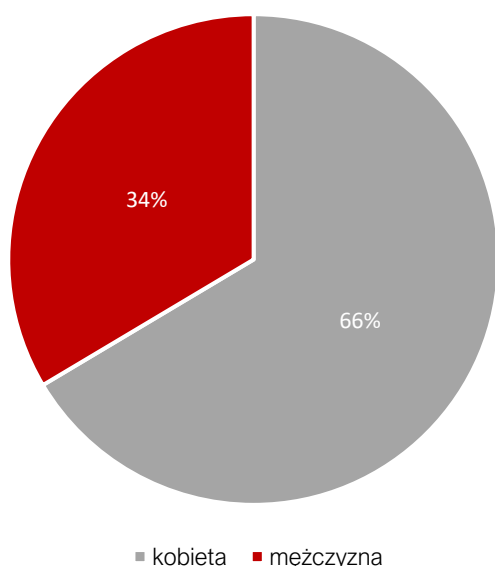
wydarzeń organizowanych na jej terenie oraz organizację wydarzeń edukacyjnych dla mieszkańców.

- o Gmina Kotlin jest członkiem stowarzyszeń: Lokalna Grupa Działania „Lider Zielonej Wielkopolski” oraz Stowarzyszenia Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych (WOKISS). Gmina Kotlin zawarła również porozumienie o współpracy z gminą Dwikozy, która ma obejmować nie tylko jako harmonijne współdziałanie, lecz także jako proces mobilizacji podmiotów z różnych sektorów, w tym organizacji pozarządowych i instytucji, do wspólnego kreowania spójnego wizerunku gmin. Członkostwo w tych stowarzyszeniach oraz zawarte porozumienie zwiększa możliwości współpracy z innymi gminami.
- o Podstawową opiekę zdrowotną w Gminie zapewnia m.in.: Mieszkańcy Gminy Kotlin mają dostęp m.in. do podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej czy gabinetu stomatologicznego. Co istotne, Gmina współpracuje również w licznych podmiotami w zakresie realizacji programów profilaktycznych m.in. badania mammograficzne, badania spirometryczne oraz badania osteoporozy. Mimo to, oferta placówek nie jest wystarczająca dla mieszkańców, w związku z tym zauważa się konieczność rozszerzenia oferty medycznej na terenie Gminy, bądź wsparcie mieszkańców w tym zakresie.
- o Podmiotem świadczącym usługi społeczne na terenie Gminy jest przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2018 roku, w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, Gminę Kotlin zamieszkiwało 1018 beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej, a do 2023 roku liczba ta zmalała do 586. Ponadto w Gminie działa Dom Pomocy Społecznej - powiatowa jednostka organizacyjna zajmująca się całodobową opieką dla osób z niepełnosprawnościami oraz realizująca szereg form wsparcia z zakresu pomocy społecznej.

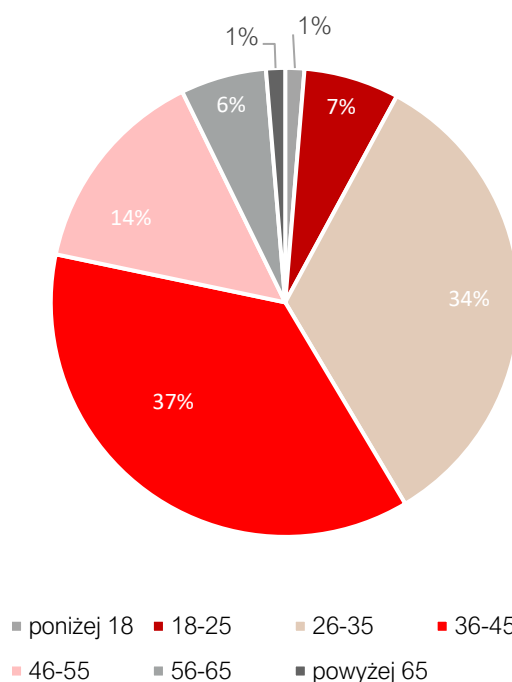
#### 4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

W celu zdiagnozowania stanu społeczno-gospodarczego Gminy Kotlin przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Odpowiedzi na poszczególne pytania udzielać można było poprzez kwestionariusz on-line. Badanie było anonimowe, a udział dobrowolny dla wszystkich zainteresowanych. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców oraz interesariuszy Gminy Kotlin na temat jakości życia na jej obszarze oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu wielu obszarów funkcjonowania Gminy, a poruszane tematy dotyczyły społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury.

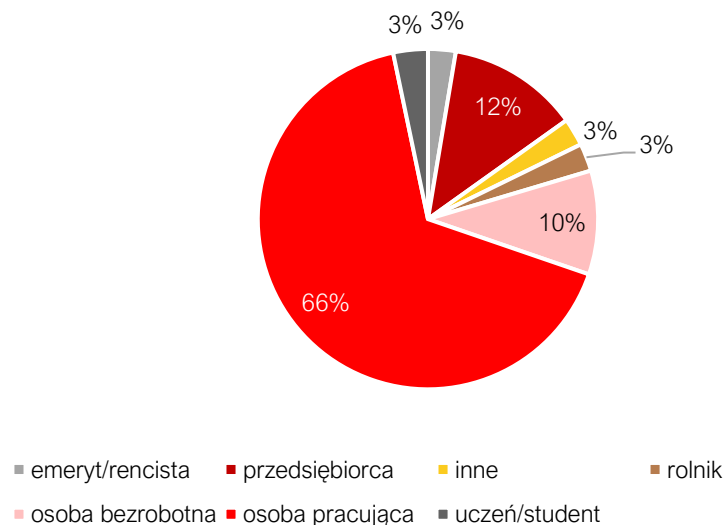
Badanie prowadzone było w okresie od 18 października do 18 listopada 2024 roku. Łącznie zebrano 152 odpowiedzi. Aż 66% respondentów stanowiły kobiety. Pod względem wieku mieszkańców, najwięcej osób było w przedziale wiekowym 36-45 lat (37%) oraz 26-35 lat (34%). Wśród odpowiadających, zdecydowaną większość stanowiły osoby pracujące (81,6%), w tym rolnicy (3% ankietowanych) oraz przedsiębiorcy (12% ankietowanych). Szczegółowe dane na temat ankietowanych przedstawiają poniższe wykresy.



Ryc. 1. Metryczka - struktura płci ankietowanych  
Źródło: opracowanie własne.



Ryc. 2. Metryczka - struktura wiekowa ankietowanych  
Źródło: opracowanie własne.



Ryc. 3. Metryczka - ankietowani według zatrudnienia

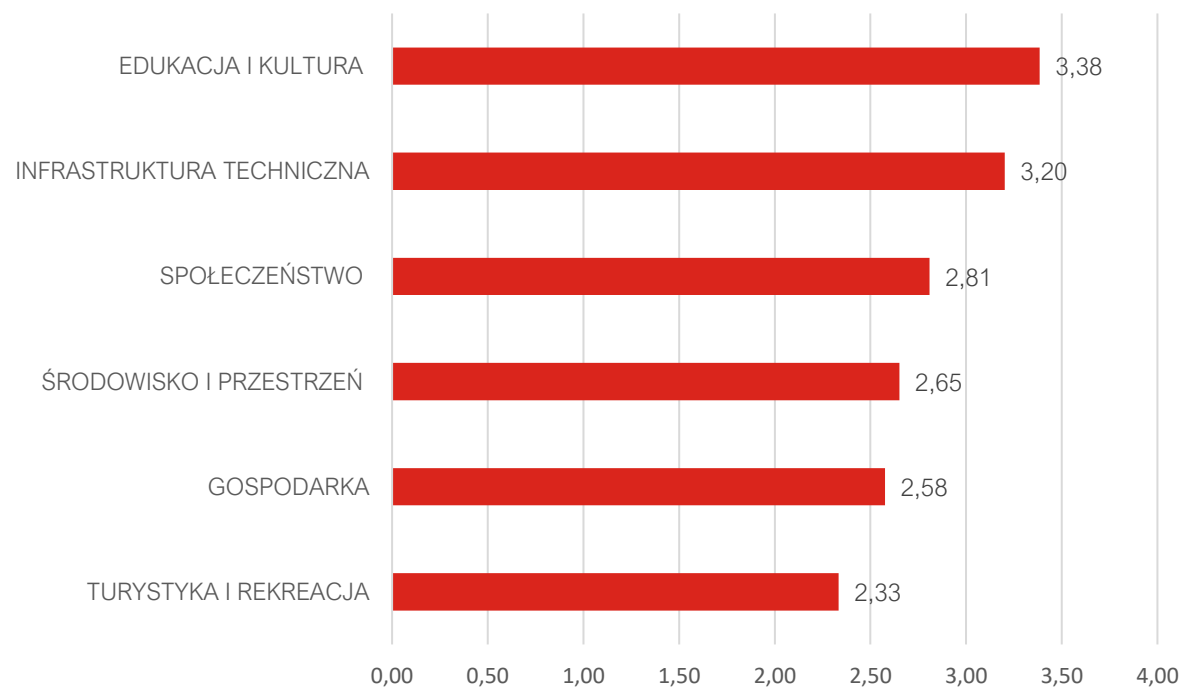
Źródło: opracowanie własne.

#### 4.1. Ocena sytuacji Gminy

W Gminie Kotlin, w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”,

Mieszkańcy najkorzystniej oceniają sytuację i działania gminy w zakresie edukacji i kultury – choć i tak średnia ocen dla tego obszaru wyniosła 3,38, jest więc zaledwie „zadowolająca” lub „dobra”. Z kolei najmniej korzystnie oceniony został obszar turystyki i rekreacji (średnia ocen dla tego obszaru to 2,33) oraz gospodarki (2,58). Średni wynik dla Gminy Kotlin we wszystkich badanych kategoriach wyniósł 2,83, co oznacza, że poszczególne aspekty w większości ocenione zostały jako zadowolające (neutralnie) lub złe.



Ryc. 4. Ocena funkcjonowania poszczególnych obszarów działania Gminy Kotlin wg uczestników badań społecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

### Spółeczeństwo

W obszarze społeczeństwa mieszkańcy najlepiej ocenili dostępność budynków administracji publicznej – średnia ocen to 3,67. Na podobnym poziomie oceniono również usługi świadczone przez Urząd Gminy (3,55), a także jakość opieki żłobkowej (3,28). Natomiast najniżej oceniono dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,86), możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy (1,87) oraz wsparcie osób niesamodzielnych (2,16).



**Tab. 1. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze społeczeństwo**

|                                                                                                  |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| dostęp do specjalistycznej opieki medycznej                                                      | 1,86 |
| możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy              | 1,87 |
| wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny) | 2,16 |
| aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)         | 2,58 |
| skuteczność działania pomocy społecznej                                                          | 2,69 |
| wsparcie osób starszych (DPS, Kluby Seniora)                                                     | 2,83 |
| dostęp do żłobków/klubów malucha                                                                 | 2,92 |
| bezpieczeństwo publiczne                                                                         | 3,13 |
| dostęp do podstawowej opieki medycznej                                                           | 3,15 |
| jakość opieki żłobkowej                                                                          | 3,28 |
| zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy                                               | 3,55 |
| dostępność budynków administracji publicznej                                                     | 3,67 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.



## Gospodarka

W obszarze gospodarki najlepiej ocenionym przez mieszkańców aspektem była dostępność usług na terenie gminy – średnia ocen to 3,88. Ocenę zadowalającą otrzymały perspektywy rozwojowe działalności rolniczej (3,05) oraz konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym (2,82). Z kolei najniżej ocenionymi aspektami była możliwość uzyskania zatrudnienia (1,83) oraz możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem (1,75).

**Tab. 2. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze gospodarka**

|                                                                |      |
|----------------------------------------------------------------|------|
| możliwość uzyskania zatrudnienia                               | 1,83 |
| możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem          | 1,75 |
| funkcjonowanie transportu zbiorowego                           | 2,15 |
| połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami           | 2,45 |
| warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej     | 2,58 |
| atrakcyjność inwestycyjną                                      | 2,68 |
| konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym              | 2,82 |
| perspektywy rozwojowe działalności rolniczej                   | 3,05 |
| dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze) | 3,88 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

## Infrastruktura techniczna

W obszarze dotyczącym infrastruktury technicznej najlepiej ocenionym przez mieszkańców aspektem była dostępność sieci kanalizacyjnej (3,94) oraz sieci wodociągowej (3,91). Z kolei najniżej oceniono bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych (średnia ocen wyniosła 2,57).

**Tab. 3. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze infrastruktura techniczna**

|                                                                                     |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------|
| stan dróg                                                                           | 2,62 |
| mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)               | 2,66 |
| bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych | 2,57 |
| dostępność sieci wodociągowej                                                       | 3,91 |
| dostępność sieci kanalizacyjnej                                                     | 3,94 |
| dostępność sieci gazowej                                                            | 3,40 |
| dostęp do szerokopasmowego Internetu                                                | 3,32 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.



## Środowisko i przestrzeń

W obszarze dotyczącym środowiska naturalnego oraz przestrzeni mieszkańcy najlepiej ocenili system odbioru odpadów – średnia ocen to 3,24. Wysoko oceniono również walory środowiska przyrodniczego (2,98) oraz estetykę przestrzeni publicznej (2,97). Z kolei najniżej oceniono infrastrukturę melioracji szczegółowej, dla której średnia ocen wyniosła 2,17.

**Tab. 4. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze środowisko i przestrzeń**

|                                                                                                     |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| estetyka (czystość na obszarach publicznych)                                                        | 2,97 |
| jakość powietrza                                                                                    | 2,91 |
| oferta w działaniach wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła) | 2,87 |
| czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających                                              | 2,44 |
| infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)                       | 2,17 |
| dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)                | 2,30 |
| czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)                  | 2,45 |
| świadomość ekologiczną mieszkańców                                                                  | 2,24 |
| system odbioru odpadów                                                                              | 3,24 |
| efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)                  | 2,57 |
| walory środowiska przyrodniczego                                                                    | 2,98 |
| rozwój odnawialnych źródeł energii                                                                  | 2,68 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

## Turystyka i rekreacja

W obszarze turystyki i rekreacji mieszkańcy najlepiej ocenili wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych – średnia ocen to 3,13. Na podobnym poziomie oceniono jakość istniejących chodników (średnia ocen 2,79). Natomiast najniżej ocenionymi przez mieszkańców aspektami były: poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (1,50), atrakcyjność turystyczna (1,99) oraz działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów (2,00).

**Tab. 5. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze turystyka i rekreacja**

|                                                                                     |      |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------|
| atrakcyjność turystyczną                                                            | 1,99 |
| poziom bazy sportowo-rekreacyjnej                                                   | 2,74 |
| poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe) | 1,50 |
| poziom bazy gastronomicznej                                                         | 2,33 |



|                                                                                                                           |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych                                                                           | 3,13 |
| system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwość traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego) | 2,04 |
| jakość istniejących dróg rowerowych                                                                                       | 2,74 |
| jakość istniejących chodników                                                                                             | 2,79 |
| oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci                                                                                 | 2,65 |
| oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży                                                                              | 2,03 |
| oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych                                                                              | 2,08 |
| oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów                                                                               | 2,33 |
| działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów                                              | 2,00 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

### **Edukacja i kultura**

W obszarze edukacji i kultury mieszkańcy najwyżej ocenili dostęp do edukacji w szkołach podstawowych – średnia ocen to 4,26. Wysoko ocenionymi aspektami były również dostęp do edukacji przedszkolnej (4,14) oraz działalność domu kultury i biblioteki (4,10). Natomiast najniżej oceniono: działalność świetlic wiejskich (2,53), wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach (2,72) oraz wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach (2,83).

**Tab. 6. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze edukacji i kultury**

|                                                                                                                             |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| dostęp do edukacji przedszkolnej                                                                                            | 4,14 |
| jakość edukacji przedszkolnej                                                                                               | 3,80 |
| jakość infrastruktury przedszkolnej                                                                                         | 3,62 |
| dostęp do edukacji w szkołach podstawowych                                                                                  | 4,26 |
| jakość edukacji w szkołach podstawowych                                                                                     | 3,27 |
| jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne) | 3,34 |
| dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)                                                              | 2,93 |
| wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach                                                                                    | 2,83 |
| wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach                                                                      | 2,72 |
| dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach                                                   | 3,05 |
| organizacja dowozu dzieci do szkół                                                                                          | 3,47 |
| jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych                                                                      | 3,24 |



|                                                                |      |
|----------------------------------------------------------------|------|
| dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.) | 3,47 |
| działalność domu kultury i biblioteki                          | 4,10 |
| działalność świetlic wiejskich                                 | 2,53 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Celem podsumowania w poniższej tabeli zestawione zostały najlepiej i najgorzej ocenione elementy w każdym z obszarów.

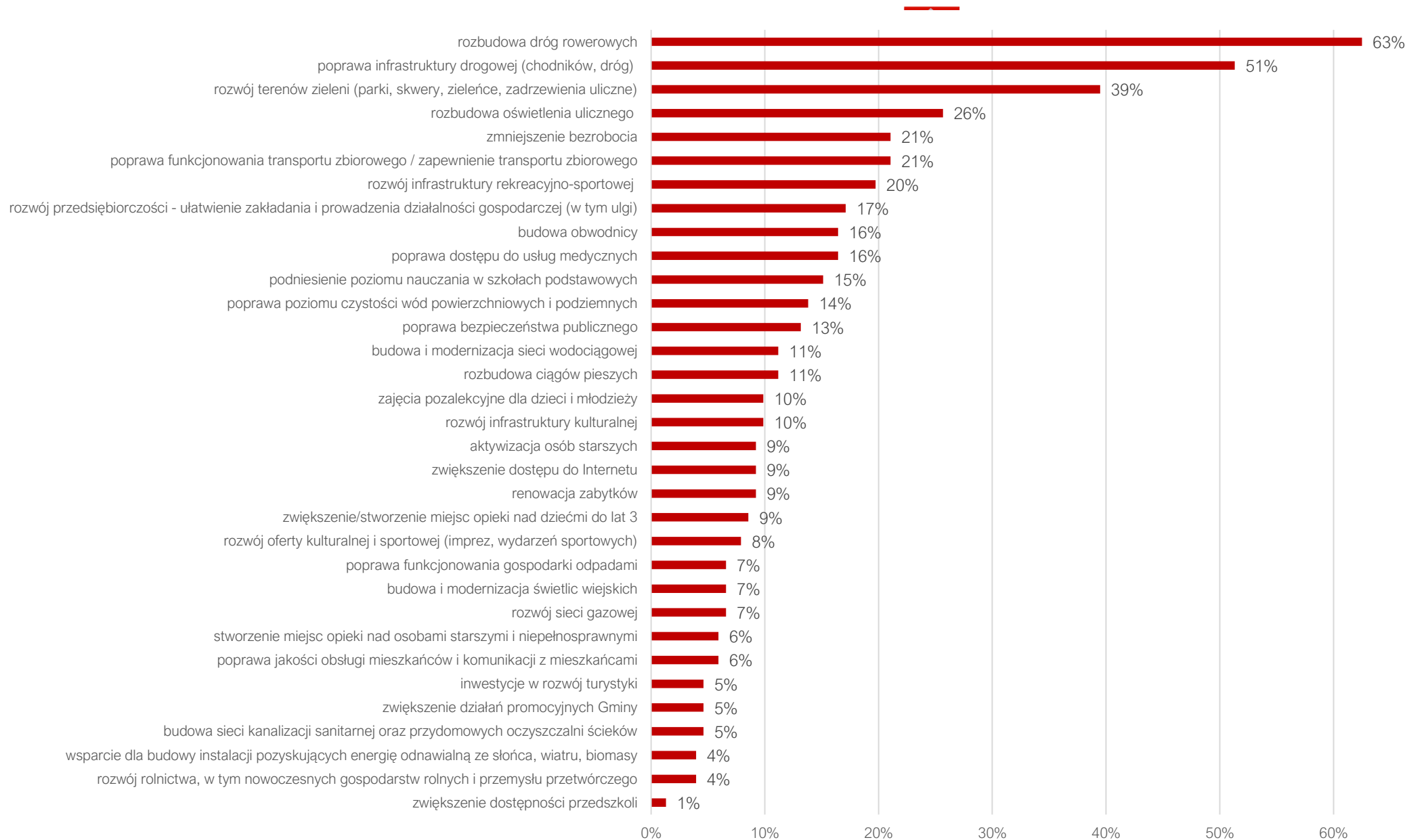
**Tab. 7. Najniżej i najwyżej ocenione aspekty w Gminie Kotlin**

| Obszar                    | Najlepiej ocenione                                             | Najniżej ocenione                                                                   |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| Społeczeństwo             | Dostępność budynków administracji publicznej                   | Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej                                         |
| Gospodarka                | Dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze) | Możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem                               |
| Środowisko i przestrzeń   | System odbioru odpadów                                         | Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)       |
| Infrastruktura techniczna | Dostępność sieci kanalizacyjnej                                | Bezpieczeństwo przy drogach w związku z ruchem tranzytowym                          |
| Turystyka i rekreacja     | Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych                | Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe) |
| Edukacja i kultura        | Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych                     | Działalność świetlic wiejskich                                                      |

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

## Pożądane priorytety rozwojowe

W przeprowadzonym badaniu ankietowym należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy Kotlin na kolejne lata. Zdecydowanie najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były: rozbudowa dróg rowerowych (63%), poprawa infrastruktury drogowej (51%), rozwój terenów zieleni (39%), rozbudowa oświetlenia ulicznego (26%), zmniejszenie bezrobocia (21%), poprawa/zapewnienie transportu zbiorowego (21%) oraz rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej (20%). Pozostałe kwestie zostały uznane za „priorytetowe” przez mniej niż 20% osób biorących udział w badaniu ankietowym. Szczegółowe zestawienie przedstawia wykres poniżej. Na przeprowadzonych warsztatach strategicznych opinie uczestników pokrywały się z odpowiedziami ankietowanych. Gmina podejmować będzie działania na rzecz poprawy wyżej wymienionych kwestii. Wśród wskazywanych przez badanych i uczestników warsztatów priorytetów rozwojowych Gminy wielokrotnie pojawiały się zagadnienia nie związane z działaniami samorządu gminnego i nie będące w jego kompetencji. Wśród nich dominowały tematy związane z rozwojem usług zdrowotnych. Niemniej gmina będzie działać na rzecz poprawy warunków ich funkcjonowania na swoim terenie, w zakresie swoich kompetencji.



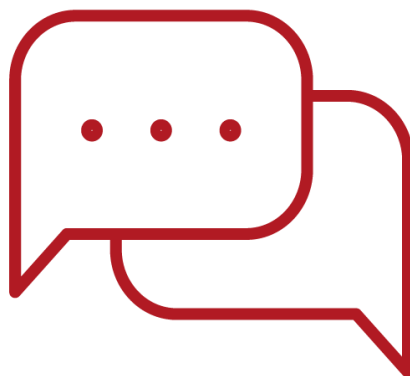
Ryc. 5. Główne priorytety rozwoju Gminy Kotlin

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

W ankiecie pojawiło się także pytanie, o kluczowe **elementy**, z których Gmina może być **dumna**. Wśród najczęściej wskazywanych odpowiedzi należy wymienić:

- Dom Kultury,
- Festiwal akordeonowy,
- Dzień Pomidora,
- sieć kanalizacyjna,
- unihokej.

Ostatnią część ankiety stanowiło uszeregowanie profili Gminy do 2034 według ich ważności. Wyniki jasno wskazują, iż Gminę Kotlin należy rozwijać w kierunku produkcyjno-przemysłowym, prospołecznym oraz mieszkaniowym.



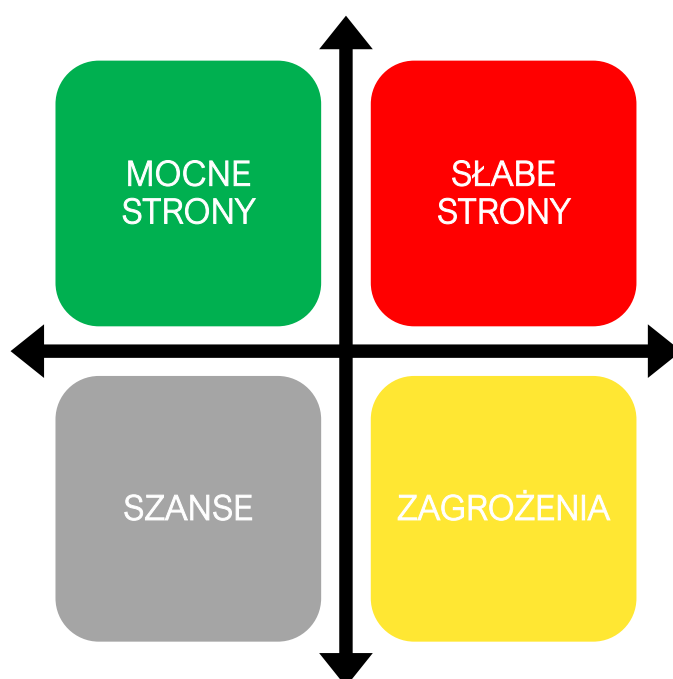
## 5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Podstawowym elementem planowania strategicznego jest ustalenie długofalowych kierunków rozwoju, które pozwolą na wykorzystanie istniejących zasobów i czynników rozwoju. W celu identyfikacji tych zasobów oraz czynników wykorzystano macierz SWOT, będącą częścią analizy SWOT, wykorzystywanej w zarządzaniu od lat 60. XX wieku, a obecnie powszechnie stosowanej m.in. w procesie sporządzania strategii rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. SWOT to akronim czterech następujących angielskich słów:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, a na które Gmina ma bezpośredni wpływ;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy;
- **T (ang. threats)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy.

Analizę SWOT dla Gminy Kotlin opracowano bazując na:

- wnioskach zawartych w Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Kotlin,
- danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy Kotlin, a także ze źródeł zewnętrznych,
- informacjach z warsztatów strategicznych oraz wywiadu pogłębionego,
- wynikach badań ankietowych.



Macierz SWOT dla Gminy Kotlin przedstawia poniższe zestawienie:

| MOCNE STRONY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | SŁABE STRONY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Przestrzeń:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• lokalizacja na terenie Gminy znaczącego szlaku drogowego, tj. drogi krajowej nr 11/12, a tym samym dobra komunikacja z innymi gminami, większymi ośrodkami miejskimi oraz rozwój gospodarczy Gminy,</li><li>• przebieg przez teren gminy pierwszorzędowej linii kolejowej nr 272 relacji Kluczbork – Poznań Główny oraz lokalizacja stacji kolejowej w Kotlinie, umożliwiające bezpośrednie połączenia m.in. do Ostrowa Wielkopolskiego oraz Poznania, ważnych ośrodków miejskich województwa wielkopolskiego;</li><li>• wysoki stopień zwodociągowania (94,8%) oraz skanalizowania (72,5%) Gminy,</li><li>• sprawnie działająca i efektywna gospodarka odpadami, umiarkowane ceny oraz funkcjonujący na terenie Gminy PSZOK,</li><li>• wzrost udziału odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów z 22% w 2019 roku do 36% w 2023 roku, świadczący o wzroście świadomości ekologicznej mieszkańców i skuteczności gminnej polityki w zakresie gospodarki odpadami,</li><li>• systematyczna poprawa stanu i energooszczędności oświetlenia ulicznego, a w konsekwencji podniesienie poziomu bezpieczeństwa w Gminie–,</li><li>• skuteczne wsparcie mieszkańców w ubieganiu się o środki finansowe na wymianę źródeł ciepła i montaż odnawialnych źródeł energii, m.in. poprzez funkcjonowanie punktu obsługi programu „Czyste powietrze”,</li><li>• wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w znacznej części budynków użyteczności publicznej,</li></ul> | <p><b>Przestrzeń:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• niewielki stopień pokrycia obszaru Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (1,11%), skutkujący realizacją polityki przestrzennej na podstawie decyzji o warunkach zabudowy oraz stwarzający zagrożenie dla ładu przestrzennego,</li><li>• brak atrakcyjnych, dobrze wyposażonych i dostępnych terenów sportowo-rekreacyjnych, stwarzających możliwość spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu,</li><li>• transport zbiorowy niedostosowany do potrzeb mieszkańców, niedający możliwości dojazdu do pracy lub podstawowych usług w siedzibie Gminy i większych pobliskich miejscowości,</li><li>• niski poziom bezpieczeństwa przy głównych drogach w związku z ruchem tranzytowym oraz ruchem aut osobowych,</li><li>• niewystarczająca infrastruktura pieszo-rowerowa na terenie Gminy, w tym przede wszystkim brak ścieżek rowerowych na kluczowych odcinkach,</li><li>• przestarzała sieć wodociągowa i częste awarie, skutkujące niepewnością dostaw wody,</li><li>• niski wskaźnik wykorzystania gazu w Gminie (29,8%) przyczyniający się do korzystania z mniej ekologicznych źródeł energii, przekładający się na obniżenie jakości powietrza w Gminie,</li><li>• częstotliwość odbioru odpadów biodegradowalnych oraz popiołu nie spełniająca oczekiwań mieszkańców,</li><li>• zaniedbane sieci melioracyjne utrudniające właściwe gospodarowanie wodami opadowymi,</li></ul> |

- dobra jakość powietrza przez większość dni w roku potwierdzona pomiarami stacji monitoringu przy ul. Słowackiego oraz możliwość szybkiej reakcji na pogarszający się stan powietrza.

#### **Gospodarka:**

- lokalizacja na terenie Gminy Zakładu Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego KOTLIN Sp. z o.o., największego pracodawcy w Gminie i jednego z największych w powiecie jarocińskim,
- rozpoznawalność Gminy w skali kraju poprzez markę produktu lokalnego – pomidora oraz marki Kotliński,
- dobre warunki rozwoju rolnictwa zapewnione m.in. poprzez wysoką jakość gleb (klasa IIIa i IVa),
- aktywna i wielokanałowa promocja Gminy, w tym silne media społecznościowe,
- korzystne warunki do rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz możliwość wyznaczenia miejsc pod lokalizację OZE.

#### **Spółeczność:**

- lokalizacja na terenie Gminy prywatnego żłobka, który zapewnia miejsca opieki nad dziećmi i umożliwia rodzicom szybki powrót na rynek pracy,
- wysoki udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (93,3% w 2023 roku),
- aktywna działalność gminnych instytucji kultury, tj. Domu Kultury Kotlin, który zapewnia zajęcia w stałych sekcjach oraz wydarzenia kulturalne dla różnych grup wiekowych,
- aktywna działalność klubów i kół sportowych, gwarantująca rozwój sportu na wielu płaszczyznach (unihokey, piłka ręczna),
- funkcjonowanie przy Domu Kultury Kotlin grupy Kino „Projekt”, która wzbogaca ofertę kulturalną Gminy poprzez organizację seansów filmowych,

- mała liczba budynków będących w posiadaniu Gminy hamująca rozwój mieszkalnictwa komunalnego.

#### **Gospodarka:**

- niewystarczająca liczba terenów inwestycyjnych oraz brak wyznaczonej strefy gospodarczo-inwestycyjnej, co spowalnia rozwój gospodarczy Gminy,
- niski poziom przedsiębiorczości w gminie: średnia liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dla Gminy Kotlin (gdzie w 2023 roku na 1 tys. mieszkańców przypadało 81 podmiotów gospodarczych) jest znacznie niższa od średniej dla gmin województwa wielkopolskiego (145 podmiotów na 1 tys. mieszkańców) oraz powiatu jarocińskiego (112 podmiotów na 1 tys. mieszkańców),
- trudności ze znalezieniem atrakcyjnych miejsc pracy przez osoby z wyższym wykształceniem – brak dużych zakładów przemysłowych u punktów usługowych angażujących specjalistów,
- skromna oferta turystyczna, niewykorzystany potencjał historyczny Gminy oraz obiekty zabytkowe wymagające pilnych prac rewaloryzacyjnych (m.in. parki dworskie w Magnuszewicach, Parzewie i Racendowie).

#### **Spółeczność:**

- niekorzystna sytuacja demograficzna – ujemny i stale malejący przyrost naturalny oraz ujemne i pogarszające się saldo migracji,
- wzrost senioralnego obciążenia demograficznego;
- niewystarczająca oferta usług opiekuńczych w Gminie spowodowana zbyt małą kadrą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,

| <ul style="list-style-type: none"> <li>• działalność Otwartej Strefy Aktywności (OSA) przy SP w Woli Książęcej, która zapewnia mieszkańcom warunki do aktywnego spędzania czasu,</li> <li>• organizacja licznych wydarzeń kulturalnych, które integrują lokalną społeczność oraz przyczyniają się do promocji Gminy, m.in. Dzień Kotlina – Święto Pomidora, Festiwal Solistów i Zespołów Akordeonowych Kotlin,</li> <li>• aktywnie działające 10 jednostek OSP (w tym dwie ujęte w KSRG) zwiększające poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i budujące postawę zaangażowania i współodpowiedzialności za lokalną społeczność wśród mieszkańców.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wysoki odsetek mieszkańców objętych procedurą „Niebieskiej Karty” (0,4 os./100 mieszkańców),</li> <li>• niezadawalające średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie (wyraźnie niższe od średniej dla gmin powiatu jarocińskiego oraz wielkopolskiego),</li> <li>• słabość gminnej infrastruktury edukacyjnej (konieczne działania w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy dostępności, poprawy jakości przyszkolonej infrastruktury sportowej i doposażenia pracowni),</li> <li>• brak systemowych rozwiązań w zakresie wsparcia rozwoju zainteresowań uczniów poprzez atrakcyjne zajęcia pozalekcyjne;</li> <li>• obiekty sportowo-kulturalne nie spełniające oczekiwań i nie zaspokajające potrzeb mieszkańców, oraz hamujące rozwój oferty sportowo-kulturalnej,</li> <li>• zły stan techniczny świetlic wiejskich ograniczający możliwość ich wykorzystania do działań kulturalnych na wsiach.</li> </ul> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| SZANSE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ZAGROŻENIA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• atrakcyjność lokalizacja przy planowanej drodze ekspresowej S11 oraz planowanym węźle „Kotlin”, które umożliwią wydzielenie i uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych, poprawę komunikacji drogowej, podniesienie mobilności mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności Gminy,</li> <li>• lokalizacja na terenie Gminy Domu Pomocy Społecznej, będącego powiatową jednostką organizacyjną,</li> <li>• planowana przebudowa linii kolejowej w ramach projektu Centralnego Portu Komunikacyjnego, a w konsekwencji spodziewane zwiększenie atrakcyjności</li> </ul>                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rosnąca konkurencja wśród gmin w zakresie pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych,</li> <li>• zagrożenia związane z kryzysami międzynarodowymi i globalnymi, które mają bezpośredni wpływ z sytuację gospodarczą kraju i regionu,</li> <li>• występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w zachodniej części Gminy,</li> <li>• postępujący proces starzenia się społeczeństwa mogący przełożyć się na brak zastępowalności pokoleń na rynku pracy,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

gminy jako miejsca zamieszkania oraz napływ inwestorów,

- korzystne warunki do rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- zmieniające się przepisy prawne w zakresie planowania przestrzennego – przygotowanie Planu Ogólnego sprzyjające uporządkowaniu polityki przestrzennej Gminy,
- współpraca w ramach LGD „Lider Zielonej Wielkopolski”, stowarzyszenia WOKISS oraz porozumienia z Gminą Dwikozy.

- zwiększenie się skali zjawiska zagrożenia suszą,

- pogarszający się stan środowiska naturalnego, zmiany klimatyczne oraz zjawiska ekstremalne.



## CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY KOTLIN

### 1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034 została opracowana na podstawie analizy obecnej sytuacji Gminy, wywiadu pogłębionego, badań ankietowych oraz warsztatów strategicznych. Przyjęto holistyczne podejście, uwzględniając zarówno potencjały (strony silne, umożliwiające wykorzystanie szans rozwojowych), jak i problemy (strony słabe, stanowiące zagrożenia dla przyszłego rozwoju Gminy). W trakcie procesu strategicznego, szczególnie podczas warsztatów strategicznych, ustalono **misję** oraz **wizję** Gminy Kotlin, które stanowiły fundament do określenia celów strategicznych i operacyjnych.

**Misja** jest kluczowym elementem strategii, który określa główne kierunki rozwoju gminy. Koncentruje się na fundamentalnych wartościach, które przyświecają władzom Gminy Kotlin i jej mieszkańcom w procesie rozwoju. Misja wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, którą należy podążać w celu osiągnięcia wizji. Odpowiada na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem? Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Kotlin brzmi następująco:

*Budujemy nowoczesną, dynamicznie rozwijającą się Gminę, która harmonijnie łączy innowacyjność z troską o zrównoważony rozwój, tworząc przyjazne warunki zarówno dla mieszkańców, jak i inwestorów.*

W procesie powstawania dokumentu istotne było również stworzenie wizji, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji przyjętej strategii rozwoju. **Wizja** ukazuje Gminę Kotlin w perspektywie strategicznej – zmienionej dzięki realizacji przyjętych działań i osiągnięciu zamierzonych przez władze celów.

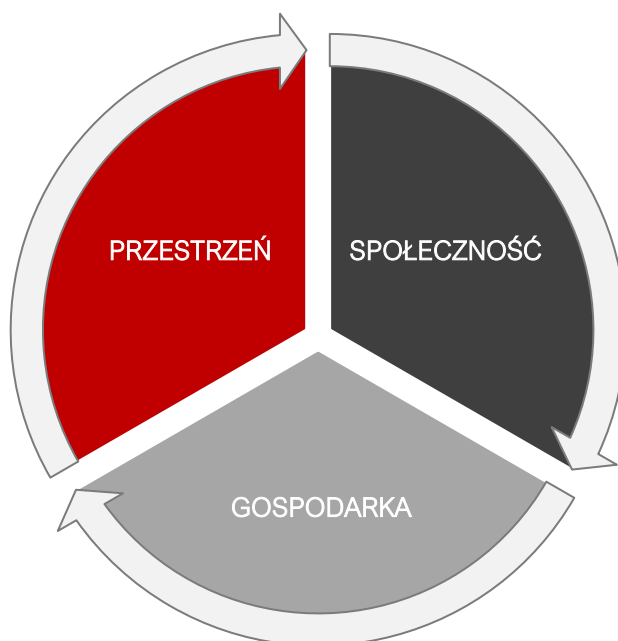
Wizja Gminy obrazuje stan docelowy Gminy w 2034 roku, ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy oraz jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

*Gmina Kotlin w 2034 roku to dynamicznie rozwijająca się wspólnota, w której tradycja harmonijnie łączy się z nowoczesnością. Jest to miejsce, które zapewnia mieszkańcom w każdym wieku liczne możliwości rozwoju kulturalnego, sportowego i społecznego. Gmina Kotlin to przestrzeń ekologiczna i przedsiębiorcza, z nowoczesną infrastrukturą, wykorzystującą odnawialne źródła energii, doskonała do prowadzenia działalności gospodarczej dzięki świetnej lokalizacji, rozwiniętej infrastrukturze i wykształconym pracownikom.*

## 2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Kotlin i jej perspektyw rozwojowych w wymiarze ekonomicznym, społecznym oraz przestrzennym, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe, nazywane celami operacyjnymi, które składają się na cel strategiczny, i mają być osiągnięte dzięki podjęciu określonych w nich kierunków działań.

Wyznaczone dla Gminy Kotlin cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.



Poniżej zaprezentowano cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem dla osiągnięcia zakładanych rezultatów rozwoju Gminy Kotlin. Do każdego z celów operacyjnych przyporządkowano również kierunki działań, które wpłyną na możliwość osiągnięcia określonych celów, a także zaproponowano wskaźniki, których analiza pozwoli na monitorowanie stopnia spełnienia zaplanowanych założeń.





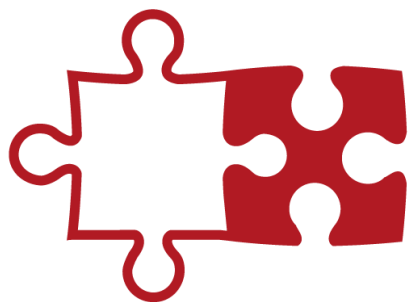
Odpowiednio zagospodarowana oraz funkcjonalna i estetyczna przestrzeń zapewnia jej mieszkańcom dobre warunki życia. W związku z tym, w Gminie Kotlin priorytetowym działaniem będzie gospodarowanie jej przestrzenią w sposób zrównoważony. Punktem wyjścia do zapewnienia ładu przestrzennego będzie opracowanie Planu ogólnego oraz dążenie do pokrycia jak największej części Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Co więcej, w związku z budową nowych szlaków komunikacyjnych o znaczeniu regionalnym oraz ponadregionalnym, przewiduje się wzrost zainteresowania Gminą wśród inwestorów oraz nowych mieszkańców. Niezbędnym działaniem będzie więc wyznaczenie terenów przeznaczonych pod inwestycje i pod rozwój odnawialnych źródeł energii, wypracowanie warunków do rozwoju zabudowy mieszkaniowej oraz rozwój terenów zielonych i rekreacyjnych, które umożliwią mieszkańcom korzystanie z wysokiej jakości oferty wypoczynkowej. Koniecznym działaniem, które zapewni poprawę estetyki przestrzeni publicznej, jest poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków i Rejestru Zabytków oraz wprowadzenie w przestrzeń Gminy atrakcyjnych rozwiązań małej architektury.

Kolejnym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców w danej jednostce jest bezpieczna i dostępna infrastruktura komunikacyjna oraz techniczna. Na infrastrukturę gminną składają się m.in. nowoczesne drogi, bezpieczne i zadbane ciągi komunikacyjne, rozwinięta komunikacja publiczna, jak również rozbudowane i utrzymane w dobrym stanie sieci: wodno-kanalizacyjna czy gazowa. Działania mające na celu rozwój powyższych sieci oraz elementów infrastrukturalnych umożliwią wygodne i efektywne korzystanie z usług i zasobów wszystkim mieszkańcom, jak również przyciągną inwestorów i przedsiębiorców, co wpłynie pozytywnie na rozwój gospodarczy Gminy i regionu. Rozwojowi infrastruktury towarzyszyć będzie podniesienie standardów utrzymania infrastruktury gminnej i świadczenia usług w oparciu o nią.

Na skutek obecnie postępujących zmian klimatycznych, konieczne jest podejmowanie działań w celu ich łagodzenia oraz adaptacji do nich, poprzez wprowadzenie do przestrzeni odpowiednich rozwiązań. Priorytetowym działaniem ze względu na postępującą transformację energetyczną, będzie m.in. dalszy rozwój odnawialnych źródeł energii i zastosowanie ich w budynkach użyteczności publicznej. W związku z pogłębiającą się suszą oraz występowaniem w Gminie terenów zagrożonych powodzią, konieczne będą działania w zakresie poprawy stosunków wodnych, w tym działania w zakresie retencji wód, minimalizujące ich deficyt, a jednocześnie chroniące przed zalaniem i podtopieniami. Co więcej, konieczne będzie również podjęcie działań związanych z modernizacją infrastruktury melioracji szczegółowej, a także zadań związanych ze zwiększaniem powierzchni czynnych biologicznie o wysokim poziomie bioróżnorodności. Istotnym czynnikiem będzie również prawidłowa reakcja na występujące kryzysy środowiskowe, możliwa dzięki zwiększeniu zdolności operacyjnych służb, poprzez doposażenie jednostek służb

ratowniczych. Nieodłącznym elementem będą również działania w zakresie budowania świadomości ekologicznej wśród mieszkańców

Szczegółowy opis celów operacyjnych, kierunków działań oraz rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, znajduje się w tabeli poniżej.





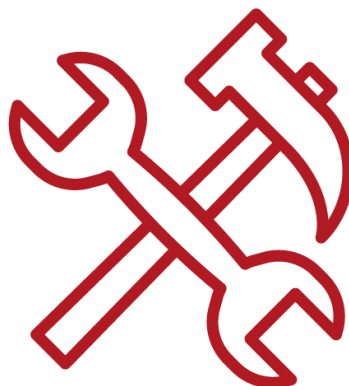
## CEL STRATEGICZNY 1 – ROZWÓJ PRZESTRZENNY GMINY KOTLIN

| CEL OPERACYJNY                                         | KIERUNKI DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1.1.<br/>Zadbana i estetyczna przestrzeń</b>        | <ul style="list-style-type: none"><li>• opracowanie Planu Ogólnego, który zawierał będzie wytyczne do prowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, odpowiadającej na wyzwania Gminy Kotlin,</li><li>• dążenie do pokrycia jak największej części Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,</li><li>• wyznaczenie terenów przeznaczonych pod rozwój odnawialnych źródeł energii,</li><li>• wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,</li><li>• rozwój terenów zielonych: utworzenie nowych skwerów oraz rewaloryzacje parków dworskich, m.in. w Magnuszowicach, Parzewie i Racendowie,</li><li>• podniesienie estetyki Gminy poprzez działania w zakresie odnowienia oraz montażu nowych obiektów małej architektury m.in. kosze na śmieci, ławki,</li><li>• przywrócenie lub nadanie nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych, obiektom lub przestrzeniom publicznym, w szczególności znajdujących się na obszarze rewitalizacji,</li><li>• wsparcie działań konserwatorskich i restauratorskich na zabytkach wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz Rejestru Zabytków.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• zagospodarowanie przestrzeni w sposób harmonijny, uwzględniający wszystkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne,</li><li>• rewitalizacja obszarów zdegradowanych,</li><li>• zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Gminy i podniesienie jakości życia.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• obowiązujący Plan Ogólny (tak/nie),</li><li>• udział powierzchni Gminy objętej MPZP (%),</li><li>• powierzchnia terenów przeznaczonych pod rozwój OZE (ha),</li><li>• powierzchnia terenów przeznaczonych pod rozwój zabudowy mieszkaniowej (ha),</li><li>• liczba przeprowadzonych działań rewaloryzacyjnych (szt.),</li><li>• liczba odnowionych/zamontowanych obiektów małej architektury (szt.),</li><li>• liczba obiektów lub przestrzeni publicznych poddanych procesom rewitalizacji (szt.),</li><li>• liczba przeprowadzonych / wspartych działań na obiektach zabytkowych (szt.).</li></ul> |
| <b>1.2.<br/>Nowoczesna i bezpieczna infrastruktura</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>• rozbudowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, w celu jak najlepszego skomunikowania Gminy,</li><li>• rozbudowa, budowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego,</li><li>• budowa ścieżek oraz ciągów pieszo-rowerowych tworzących spójny system umożliwiający wybór alternatywnego, niskoemisyjnego środka transportu,</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"><li>• rozbudowa sieci drogowej na terenie Gminy,</li><li>• poprawa stanu i jakości dróg na terenie Gminy, a w konsekwencji zwiększenie bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego,</li><li>• rozwój alternatywnych środków transportu,</li></ul>                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"><li>• długość nowych/wyremontowanych dróg gminnych (km),</li><li>• liczba nowych punktów oświetlenia (szt.),</li><li>• liczba kolizji i wypadków drogowych na 1000 mieszkańców,</li><li>• długość ścieżek/ciągów pieszo-rowerowych (km),</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |



|                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"><li>• poprawa bezpieczeństwa w Gminie, m.in. poprzez rozbudowę gminnego monitoringu wizyjnego obejmującego wszystkie obiekty użyteczności publicznej,</li><li>• zapewnienie połączeń komunikacji zbiorowej i dostosowanie jej do potrzeb mieszkańców, m.in. poprzez zwiększenie częstotliwości przejazdów oraz wyznaczenie nowych tras przejazdu,</li><li>• rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, w tym m.in. modernizacja stacji uzdatniania wody,</li><li>• rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej,</li><li>• stworzenie warunków do rozwoju sieci gazowej,</li><li>• opracowanie i wdrożenie wysokich jakościowo standardów załatwiania spraw w Urzędzie Gminy m.in. poprzez stworzenie portalu internetowego w zakresie zimowego utrzymywania dróg, oświetlenia ulicznego na drogach gminnych, wykaszania poboczy dróg oraz gminnych placów zielonych.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy i mobilności mieszkańców,</li><li>• poprawa jakości sieci wodociągowej,</li><li>• poprawa jakości sieci kanalizacyjnej,</li><li>• poprawa jakości powietrza poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń,</li><li>• sprawna obsługa mieszkańców przez Urząd Gminy.</li></ul>                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"><li>• liczba nowych punktów monitoringu wizyjnego (szt.),</li><li>• liczba kursów transportu zbiorowego w ciągu jednego dnia roboczego (szt.),</li><li>• liczba wyznaczonych tras przejazdu komunikacji publicznej (szt.),</li><li>• długość rozbudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej (km),</li><li>• długość rozbudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (km),</li><li>• długość rozbudowanej sieci gazowej (km),</li><li>• podjęte działania w zakresie wysokich jakościowo standardów załatwiania spraw w Urzędzie Gminy (forma opisowa).</li></ul> |
| <b>1.3.<br/>Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości środowiska poprzez ograniczenie negatywnego oddziaływania na nie</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>• utworzenie nowego Pomnika Przyrody na terenie Gminy,</li><li>• rozwój odnawialnych źródeł energii i wykorzystanie OZE w budynkach użyteczności publicznej,</li><li>• podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej m.in. szkół podstawowych,</li><li>• wsparcie mieszkańców (m.in. organizacyjne i finansowe) w termomodernizacji obiektów mieszkalnych oraz wymianie źródeł ciepła na mniej emisyjne,</li><li>• zastosowanie energooszczędnych opraw oświetleniowych w oświetleniu ulicznym oraz oświetleniu miejsc użyteczności publicznej,</li><li>• dostosowanie systemu odbioru odpadów do potrzeb mieszkańców – zwiększenie częstotliwości odbioru odpadów biodegradowalnych oraz popiołu,</li></ul>                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"><li>• wysoka efektywność i zwiększenie samowystarczalności energetycznej Gminy poprzez pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych,</li><li>• utrzymanie dobrej jakości powietrza poprzez wykorzystanie nowoczesnych i ekologicznych źródeł ciepła,</li><li>• dostosowanie systemu odbioru odpadów do potrzeb mieszkańców,</li><li>• zmiana nawyków społecznych na proekologiczne i wsparcie mieszkańców w przechodzeniu na ekologiczne źródła energii,</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Liczba Pomników Przyrody na terenie Gminy (szt.),</li><li>• udział budynków użyteczności publicznej korzystających z OZE (%),</li><li>• udział termomodernizowanych budynków użyteczności publicznej (%),</li><li>• liczba podjętych działań w zakresie wsparcia mieszkańców w zakresie termomodernizacji oraz wymiany źródeł ciepła (szt.),</li><li>• udział energooszczędnych opraw oświetleniowych w oprawach ogółem (%),</li><li>• harmonogram odbioru odpadów w Gminie (forma opisowa),</li></ul>                                                        |

- |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"><li>• rozwój działań adaptacyjnych do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury,</li><li>• podjęcie działań mających na celu zatrzymanie wód opadowych na terenie Gminy, m.in. poprzez budowę zbiornika retencyjnego,</li><li>• poprawa gospodarki wodnej prowadzonej na terenie Gminy poprzez działania melioracyjne,</li><li>• poprawa efektywności działania i potencjału służb ratowniczych poprzez modernizację i doposażenie strażnic OSP, w celu zwiększenia bezpieczeństwa m.in. w zakresie reagowania na skutki anomalii pogodowych, klęsk żywiołowych i wypadków,</li><li>• kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, m.in. poprzez działania edukacyjne o zróżnicowanej tematyce oraz trwałe działania edukacyjne w przestrzeni publicznej.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• adaptacja do zmian klimatu i zwiększenie odporności na klęski żywiołowe oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom suszy,</li><li>• zwiększenie powierzchni zielonej i niebieskiej infrastruktury, a także poziomu zagospodarowania wód opadowych,</li><li>• sprawnie działające służby ratownicze, które posiadają możliwości i narzędzia do ochrony środowiska i mieszkańców.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu zielonej i niebieskiej infrastruktury (szt.),</li><li>• liczba wybudowanych zbiorników retencyjnych (szt.),</li><li>• środki przekazane na doposażenie i modernizację OSP (zł),</li><li>• liczba przeprowadzanych inicjatyw z zakresu edukacji ekologicznej (szt.).</li></ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|





Rozwój gospodarczy Gminy powinien opierać się na jej potencjałach m.in. takich jak aktywność gospodarcza mieszkańców oraz atrakcyjna lokalizacja i dobre skomunikowanie.

Gmina Kotlin posiada potencjał do rozwoju gospodarczego. W związku z planowanym rozwojem szlaków komunikacyjnych władze Gminy planują aktywnie wspierać lokalnych przedsiębiorców oraz rolników. Katalizatorem rozwoju Gminy może być utworzenie i uzbrojenie terenów przemysłowych, w szczególności wzdłuż drogi krajowej nr 11/12. W celu przyciągnięcia nowych przedsiębiorców planuje się stworzenie systemu lokalnych preferencji podatkowych dla inwestorów, którzy tworzą nowe, atrakcyjne miejsca pracy. Uzupełnieniem powyższych działań rozwojowych będzie aktywna promocja samej strefy, jak i działających w niej podmiotów, zarówno wewnątrz Gminy, jak i na zewnątrz. W celu wsparcia lokalnych przedsiębiorców i rolników Urząd Gminy Kotlin, oferował będzie wsparcie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych m.in. poprzez utworzenie punktu konsultacyjnego oraz organizację kampanii, szkoleń, warsztatów pozwalających na podniesienie kompetencji lub nabycie nowych umiejętności dla mieszkańców. Wspierającym działaniem będzie umacnianie przedsiębiorczości na terenie Gminy poprzez m.in. utworzenie Gminnej Rady Biznesu oraz promowanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży.

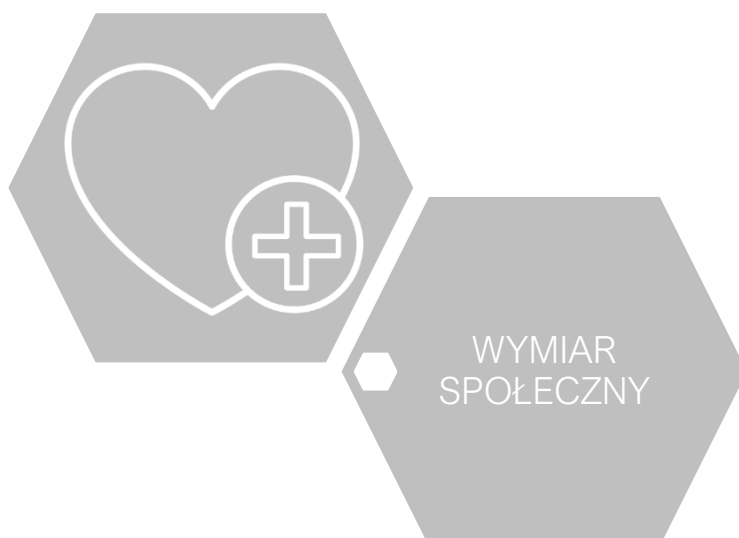
Działaniami uzupełniającymi będzie prowadzenie aktywnego marketingu terytorialnego w oparciu o produkty lokalne oraz dziedzictwo kulturowe Gminy. Promocja wydarzeń kulturalnych, sportowych czy rozrywkowych będzie powiązana nie tylko z budowaniem rozpoznawalnej marki Gminy Kotlin w regionie, ale również budowaniem silnej i aktywnej społeczności lokalnej.

Szczegółowy opis celów operacyjnych, kierunków działań oraz rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, znajduje się w tabeli poniżej.

| CEL STRATEGICZNY 2 – WZROST KONKURENCYJNOŚCI GMINY KOTLIN |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CEL OPERACYJNY                                            | KIERUNKI DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 2.1.<br>Gmina atrakcyjna dla przedsiębiorców              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• uruchomienie strefy działalności gospodarczej w obszarach proinwestycyjnych,</li> <li>• stworzenie systemu lokalnych preferencji podatkowych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,</li> <li>• wyznaczenie terenów pod rozwój OZE, które umożliwią pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych przedsiębiorcom,</li> <li>• utworzenie portalu informacyjnego dla inwestorów,</li> <li>• zachęcanie mieszkańców do podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej,</li> <li>• wsparcie organizacyjne dla rolników chcących założyć gospodarstwo ekologiczne,</li> <li>• utworzenie Punktu konsultacyjnego dla przedsiębiorców i rolników wspierającego m.in. w pozyskiwaniu środków zewnętrznych,</li> <li>• wspieranie działań umacniania przedsiębiorczości na terenie Gminy m.in. poprzez utworzenie Gminnej Rady Biznesu,</li> <li>• organizacja kampanii, szkoleń, warsztatów celem podniesienia kwalifikacji lub nabycie nowych umiejętności dla mieszkańców,</li> <li>• promowanie przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację spotkań w gminnych placówkach oświatowych.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru Gminy oraz przyciąganie nowych przedsiębiorców,</li> <li>• umożliwienie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych przedsiębiorcom,</li> <li>• wzrost gospodarczy w wyniku zwiększającej się liczby przedsiębiorstw działających w różnych branżach, zapewniających atrakcyjne zatrudnienie,</li> <li>• zmniejszenie bezrobocia na terenie Gminy,</li> <li>• wzmocnienie pozycji mieszkańców Gminy na rynku pracy,</li> <li>• podniesienie atrakcyjności Gminy jako miejsca, gdzie można uzyskać atrakcyjne zatrudnienie.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• powierzchnia terenów inwestycyjnych (ha),</li> <li>• liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.),</li> <li>• liczba przedsiębiorstw wykorzystujących OZE (szt.),</li> <li>• utworzenie portalu dla inwestorów (tak/nie),</li> <li>• liczba gospodarstw rolnych na terenie Gminy (szt.),</li> <li>• liczba gospodarstw ekologicznych na terenie Gminy (szt.),</li> <li>• utworzenie punktu konsultacyjnego dla przedsiębiorców i rolników (tak/nie),</li> <li>• utworzenie Gminnej Rady Biznesu (tak/nie),</li> <li>• liczba przeprowadzonych działań w celu wzrostu kwalifikacji mieszkańców (szt.),</li> <li>• liczba przeprowadzonych inicjatyw mających na celu promocję przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży (szt.).</li> </ul> |

|                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.2.<br/>Aktywna<br/>promocja<br/>gwarantująca<br/>wzrost<br/>rozpoznawalności<br/>Gminy</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>• promocja Gminy w środkach masowego przekazu,</li><li>• nawiązywanie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami,</li><li>• udział w wydarzeniach i spotkaniach lokalnych, regionalnych i ogólnokrajowych promujących Gminę, jej produkty lokalne oraz region,</li><li>• umacnianie i rozwijanie inicjatyw lokalnych promujących Gminę tj. wydarzeń sportowo-kulturalnych, m.in. Święta Pomidora,</li><li>• wykorzystanie planowanego Zjazdu „Kotlin” w drodze S11 do promocji Gminy jako miejsca korzystnego dla lokalizacji przedsięwzięć inwestycyjnych,</li><li>• rozpatrzenie możliwości nadania Kotlinowi statusu miasta m.in. poprzez przeprowadzenie analizy oraz konsultacji społecznych z mieszkańcami,</li><li>• rewitalizacja i aktywna promocja obiektów historycznych.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• wzrost rozpoznawalności Gminy w regionie jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów,</li><li>• popularyzacja gminnych produktów lokalnych,</li><li>• wzmocnienie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• liczba zrealizowanych przedsięwzięć promocyjnych w środkach masowego przekazu (szt.),</li><li>• liczba nawiązanych inicjatyw współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami (szt.),</li><li>• liczba podjętych działań promocyjnych ogółem (szt.),</li><li>• nadanie statusu miasta Kotlinowi (tak/nie),</li><li>• liczba zrewitalizowanych obiektów historycznych (szt.).</li></ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|





Najcenniejszym potencjałem Gminy Kotlin są jej mieszkańcy, w związku z tym w latach 2025-2034 priorytetem dla Gminy będzie podniesienie ich jakości życia oraz zachęcenie do osiedlenia się nowych mieszkańców.

W celu zapewnienia wysokiej jakości służby zdrowia i pomocy społecznej planuje się poszerzenie i rozwój oferty Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez uruchomienie nowych usług społecznych oraz podnoszenie kompetencji kadry. Konieczne będzie rozszerzenie specjalistycznych usług medycznych i opiekuńczych, zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz programów profilaktycznych, wraz z zapewnieniem dojazdu do placówek medycznych dla osób starszych poprzez uruchomienie „taksówki dla seniora”. Dodatkowo do zapewnienia dalszego rozwoju Gminy konieczny będzie rozwój mieszkalnictwa komunalnego.

Kolejnym kluczowym działaniem jest zapewnienie wysokiej jakości edukacji, poprzez dostęp do nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i wparcie rozwoju kompetencji nauczycieli. Priorytetem będzie wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z różnych środowisk przy zapewnieniu braku stygmatyzacji poprzez wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uwzględniające indywidualne podejście do ucznia oraz prowadzenie systemu stypendialnego dla uczniów szczególnie uzdolnionych. W celu rozwoju pasji i zainteresowań dzieci i młodzieży planuje się zapewnienie szerokiej oferty dodatkowych zajęć w świetlicy szkolnej, organizowanie wydarzeń związanych z promocją zdrowego stylu życia oraz prowadzenie aktywnych działań w celu promowania bezpiecznego korzystania z Internetu.

Ważne jest również promowanie kultury fizycznej i aktywności sportowej, mających istotne znaczenie dla zdrowia mieszkańców. Działania te skierowane będą do wszystkich grup mieszkańców, co zapewni ich aktywizację i integrację. Oferta realizowana będzie w oparciu o obiekty sportowe i rekreacyjne wysokiej jakości, które będą dostępne dla wszystkich mieszkańców oraz przyjazne środowisku przyrodniczemu. Istotnym działaniem będzie również dalsze wspieranie i zaangażowanie organizacji pozarządowych, których działalność zapewnia aktywizację i integrację różnych grup wiekowych.

Szczegółowy opis celów operacyjnych, kierunków działań oraz rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, znajduje się w tabeli poniżej.

### CEL STRATEGICZNY 3 – PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY KOTLIN

| CEL OPERACYJNY                                           | KIERUNKI DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.1.<br>Wysoka jakość służby zdrowia i pomocy społecznej | <ul style="list-style-type: none"> <li>poszerzenie i rozwój oferty Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym m.in. zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych dla osób ze szczególnymi potrzebami, opieki dziennej nad osobami starszymi czy opieki wytchnieniowej oraz podnoszenie i rozwój kompetencji kadry opiekunów i asystentów rodzin,</li> <li>uruchomienie tzw. „taksówki dla seniora”, która zapewni osobom starszym transport do placówek medycznych,</li> <li>rozwój mieszkalnictwa poprzez m.in. utworzenie nowych mieszkań komunalnych,</li> <li>współpraca z podmiotami medycznymi w celu zwiększenia dostępności do specjalistycznych usług medycznych i opiekuńczych, w tym m.in. lekarzy specjalistów,</li> <li>zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych,</li> <li>współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla mieszkańców.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawa jakości życia mieszkańców,</li> <li>zapobieganie wykluczeniu społecznemu ze względu na sytuację materialną, miejsce zamieszkania, wiek i stopień sprawności i samodzielności,</li> <li>zapewnienie kompleksowej opieki i wsparcia osobom starszym oraz wymagającym stałej opieki,</li> <li>zwiększenie dostępu do usług medycznych, profilaktyki zdrowotnej i rozwój świadomości w zakresie dbania o zdrowie oraz zapewnienie równego dostępu do tych usług,</li> <li>umożliwienie wczesnego wykrywania chorób dzięki realizacji programów profilaktycznych.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>liczba nowych usług społecznych (szt.),</li> <li>utworzenie taksówki dla seniora (tak/nie),</li> <li>liczba nowoutworzonych mieszkań komunalnych (szt.),</li> <li>liczba umów i porozumień zawartych z lekarzami specjalistami (szt.),</li> <li>liczba wdrożonych gminnych programów profilaktycznych (szt.).</li> </ul>                                                                      |
| 3.2.<br>Nowoczesna baza oświatowa                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obszarze edukacji poprzez rozbudowę, modernizację i wyposażenie obiektów edukacyjnych,</li> <li>wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli m.in. poprzez organizację kursów, szkoleń itp.,</li> <li>rozbudowa siedziby Centrum Usług Wspólnych,</li> <li>wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uwzględniające indywidualne podejście do ucznia oraz prowadzenie systemu stypendialnego dla uczniów szczególnie uzdolnionych,</li> <li>zapewnienie szerokiej oferty dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży, pozwalających rozwijać pasje i zainteresowania,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>zapewnienie wysokiej jakości kształcenia dzieci i młodzieży, dzięki rozwojowi bazy oświatowej oraz podnoszeniu kompetencji kadry nauczycielskiej,</li> <li>wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z różnych środowisk przy zapewnieniu braku stygmatyzacji,</li> <li>rozwój pasji i zainteresowań uczniów poprzez zapewnienie</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>liczba rozbudowanych/zmodernizowanych/doposażonych obiektów edukacyjnych (szt.),</li> <li>liczba przeprowadzonych szkoleń dla kadry nauczycielskiej (szt.),</li> <li>rozbudowa siedziby Centrum Usług Wspólnych (tak/nie),</li> <li>liczba podjętych działań w zakresie wsparcia uczniów szczególnie uzdolnionych oraz wymagających pomocy w wyrównywaniu szans rozwojowych (szt.)</li> </ul> |



|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                         | <ul style="list-style-type: none"><li>• wspieranie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży i ich wiedzy na temat zdrowego trybu życia,</li><li>• wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży,</li><li>• zwiększanie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu.</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>atrakcyjnej oferty zajęć w czasie pracy świetlicy szkolnej,</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży poprzez dostęp do pomocy psychologicznej,</li><li>• rozwój świadomości w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu od najmłodszych lat.</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"><li>• liczba zajęć dodatkowych w świetlicy szkolnej (szt.)</li><li>• liczba podjętych działań w zakresie wspierania aktywności fizycznej dzieci i młodzieży (szt.)</li><li>• liczba uczniów korzystających ze wsparcia psychologicznego (szt.)</li><li>• liczba podjętych działań w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu (szt.)</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>3.3.<br/>Zaangażowani mieszkańcy</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>• poszerzenie całorocznej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży w zakresie różnych dziedzin sportu, m.in. poprzez utworzenie gminnej sekcji unihokeja,</li><li>• rozwój zróżnicowanej oferty kulturalnej dostosowanej do potrzeb mieszkańców, w tym utworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców,</li><li>• aktywizacja młodzieży, zainteresowania jej sprawami lokalnej społeczności, m.in. poprzez utworzenie miejsca spotkań dla młodzieży,</li><li>• utworzenie kalendarza wydarzeń kulturalno-sportowych w Gminie,</li><li>• budowa pełnowymiarowego obiektu sportowo-widowiskowego,</li><li>• stworzenie centrum rekreacyjno-parkowego w Kotlinie,</li><li>• rozbudowa Domu Kultury Kotlin,</li><li>• rozbudowa oraz modernizacja istniejących boisk sportowych,</li><li>• wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie postrzegania ich jako centrów działalności społecznej, m.in. poprzez zagospodarowanie terenów błękitno-zieloną infrastrukturą,</li><li>• rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, m.in. poprzez szerszy zakres zadań powierzony im do realizacji.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• szeroka oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna dostępna dla wszystkich mieszkańców oraz spełniająca ich wymagania,</li><li>• młodzież zaangażowana w życie społeczne Gminy,</li><li>• zapewnienie mieszkańcom możliwości uprawiania aktywności fizycznej, prowadzenia zdrowego stylu życia oraz rozwoju sportu,</li><li>• osiągnięcie ścisłej współpracy z organizacjami samorządowymi w zakresie działalności na rzecz dobra społeczności lokalnej,</li><li>• przywrócenie do życia świetlic wiejskich i postrzeganie ich jako miejsca spotkań mieszkańców sołectw.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• liczba gminnych sekcji sportowych (szt.),</li><li>• liczba zajęć zorganizowanych dla mieszkańców (szt.),</li><li>• utworzenie miejsca spotkań dla młodzieży (tak/nie),</li><li>• utworzenie kalendarza wydarzeń kulturalnych (tak/nie),</li><li>• budowa obiektu sportowo-widowiskowego (tak/nie),</li><li>• stworzenie centrum rekreacyjno-parkowego (tak/nie),</li><li>• rozbudowa Domu Kultury Kotlin (tak/nie),</li><li>• liczba rozbudowanych/zmodernizowanych boisk sportowych (szt.),</li><li>• liczba podjętych działań w zakresie działalności świetlic wiejskich (szt.),</li><li>• liczba organizacji pozarządowych współpracujących z Urzędem Gminy w zakresie zadań własnych Gminy (szt.).</li></ul> |

### 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Kotlin

Gmina Kotlin jest gminą wiejską położoną w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie jarocińskim. Na zachodzie graniczy ona z gminą miejsko-wiejską Jarocin, na północy z gminą miejsko-wiejską Żerków, na wschodzie z gminą wiejską Czermin i gminą miejsko-wiejską Pleszew, a na południu z gminą wiejską Dobrzyca.

W skład Gminy wchodzi 12 sołectw: Kotlin, Kurcew, Magnuszewice, Orpiszewek, Parzew, Racendów, Sławoszew, Twardów, Wilcza, Wola Książęca, Wysogotówek i Wyszki. Siedzibą Gminy jest wieś Kotlin, w której w 2024 r. mieszkało 3 155 osób. Pozostałe miejscowości liczyły wtedy pomiędzy 120 (Orpiszewek) a 688 (Wola Książęca) mieszkańców. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku Gminę Kotlin zamieszkiwało 6 937 osób, co stanowiło ok. 9,9% ludności powiatu jarocińskiego. Powierzchnia Gminy wynosi 83,49 km<sup>2</sup>.

Na system komunikacji na terenie Gminy składają się: przebiegająca centralnie przez Gminę droga krajowa nr 11/12, drogi powiatowe i drogi gminne. Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje budowę obwodnicy miejscowości Kotlin. System komunikacji drogowej uzupełniony jest pierwszorzędową linią kolejową nr 272 relacji Kluczbork-Poznań Główny oraz stacją kolejową zlokalizowaną w miejscowości Kotlin. DK 11 przebiega przez centralną część Gminy, przecinając wsie Wyszki (w zachodniej części Gminy) i Kotlin. Droga biegnie równolegle do linii kolejowej nr 272.

Przez teren Gminy Kotlin przebiegają elementy infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym, co wymaga ich uwzględnienia zarówno w dokumentach planistycznych, jak i strategicznych. Na obszarze Gminy zlokalizowana jest linia elektroenergetyczna WN 110 kV na odcinku Jarocin Południe – Dobrzyca/Kotlin, wraz z głównym punktem zasilania Kotlin, który pełni istotną funkcję w regionalnym systemie energetycznym. Ponadto przez Gminę przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia (kopalniany), będący częścią infrastruktury przesyłowej gazu. Utrzymanie sprawności i bezpieczeństwa tych sieci, a także zapewnienie ich spójności z planowanymi kierunkami rozwoju przestrzennego i funkcjonalnego gminy, jest kluczowe z punktu widzenia zgodności z dokumentami wyższego rzędu – w szczególności z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego oraz Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania.

Dominującym typem zabudowy w Gminie jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Obecnie powstające budynki mieszkalnictwa jednorodzinnego lokalizują się przede wszystkim na peryferiach największych miejscowości. Najintensywniejszy rozwój nowych terenów mieszkaniowych zaobserwować można w Kotlinie, Magnuszewicach i Woli Książęcej. W strukturze przestrzennej Gminy Kotlin wyróżniają się tereny rozproszonej zabudowy zagrodowej, zlokalizowane przede wszystkim w północnej i północno – wschodniej części Gminy. Głównym ośrodkiem wielofunkcyjnym Gminy jest miejscowość Kotlin, która wyróżnia się, pod względem zabudowy, spośród pozostałych miejscowości oraz obserwuje się największą koncentrację usług oraz funkcji administracyjnych. Rozwój przestrzenny Gminy Kotlin oparty jest o przebieg drogi krajowej nr 11. Na obszarze przyległym do tej drogi nastąpił najintensywniejszy rozwój zabudowy.

Na terenie Gminy Kotlin nie zlokalizowano obszarów objętych Krajowym Systemem Obszarów Chronionych (rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu)

ani NATURA 2000. Ochroną konserwatorską objęte są pomniki przyrody. W rejestrze pomników przyrody objętych ochroną konserwatorską zapisanych jest 21 obiektów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest nadrzędnym dokumentem planistycznym na terenie Gminy. Dokument ten określa kierunki polityki przestrzennej dla rozwoju danej jednostki administracyjnej zgodnie z obecnymi uwarunkowaniami, trendami rozwojowymi oraz ustaleniami wynikającymi z ponadlokalnych celów polityki przestrzennej. Studium Gminy Kotlin przyjęte zostało na mocy Uchwały nr IV/15/2011 Rady Gminy Kotlin z dnia 27 stycznia 2011 r., a w roku 2016, na mocy Uchwały nr XXI/120/2016 Rady Gminy Kotlin z dnia 30 czerwca 2016 roku, przyjęta została jego ostatnia aktualizacja. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy planowania przestrzennego z roku 2023, Gmina Kotlin zobowiązana jest do opracowania Planu Ogólnego – dokumentu, który zastąpi jej dotychczasowe Studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Do 2024 roku Gmina Kotlin przyjęła 8 MPZP, które pokryły zaledwie 1,11% jej powierzchni całkowitej.

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy Kotlin, na terenie Gminy wyróżniono następujące strefy:

- Strefa A – rolna północna – usytuowana na północ od ośrodka gminnego, obejmująca jednostki osadnicze: Parzew, Racendów, Sławoszew, Twardów, Wysogotówek (podstawowy kierunek zagospodarowania – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa i usługowa),
- Strefa B – turystyczno-rekreacyjna – w północno-zachodniej części Gminy, obejmuje wieś Wolę Książęcą (podstawowe kierunki zagospodarowania – zabudowa usług turystycznych i rekreacji indywidualnej; budowa zbiornika wodnego na rzece Lutyni),
- Strefa C – aktywizacji gospodarczej – lokalizuje się przy planowanym przebiegu drogi ekspresowej S11, obejmuje ośrodek Gminy Kotlin i wieś Wyszki (podstawowa funkcja – główny ośrodek koncentracji funkcji mieszkaniowych, gospodarczych i społeczno-kulturowych w Gminie, w tym usług publicznych),
- Strefa D – rolna południowa – obejmująca swoim zasięgiem południową część Gminy i skupiająca miejscowości: Magnuszewice, Orpiszewek i Wilczę (podstawowe kierunki zagospodarowania – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa i usługowa; tereny zabudowy produkcyjno-usługowej).

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335) na obszarze Gminy Kotlin znajdują się zlewnie następujących jednolitych części wód powierzchniowych: Prosna od dopływu z Piątka Małego do ujścia (RW600011184999), Lutynia do Radowicy (RW600010185239), Ner (RW6000091852749), Lutynia od Radawicy do ujścia (RW60001118529), Brodal (RW6000091852749) oraz Lubianka (RW600009185289).

Według podziału hydrogeologicznego na obszarze Gminy Kotlin nie znajduje się żaden Główny Zbiornik Wód Podziemnych. Najbliższy GZWP nr 311 przebiega w gminach sąsiednich: przez wschodnią część gminy Czermin i gminę Pleszew.

Zgodnie z obowiązującym podziałem Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) Gmina Kotlin położona jest w obrębie nr 61 oraz 81 (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335)).

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne (j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) na terenie Gminy Kotlin, w jej zachodniej części, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie przewyższenia 0,2%, 1% i 10%. Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy jw. planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, zauważyć można, że na terenie całej Gminy Kotlin występuje:

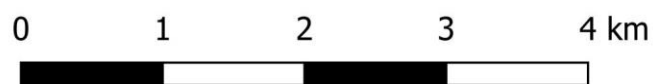
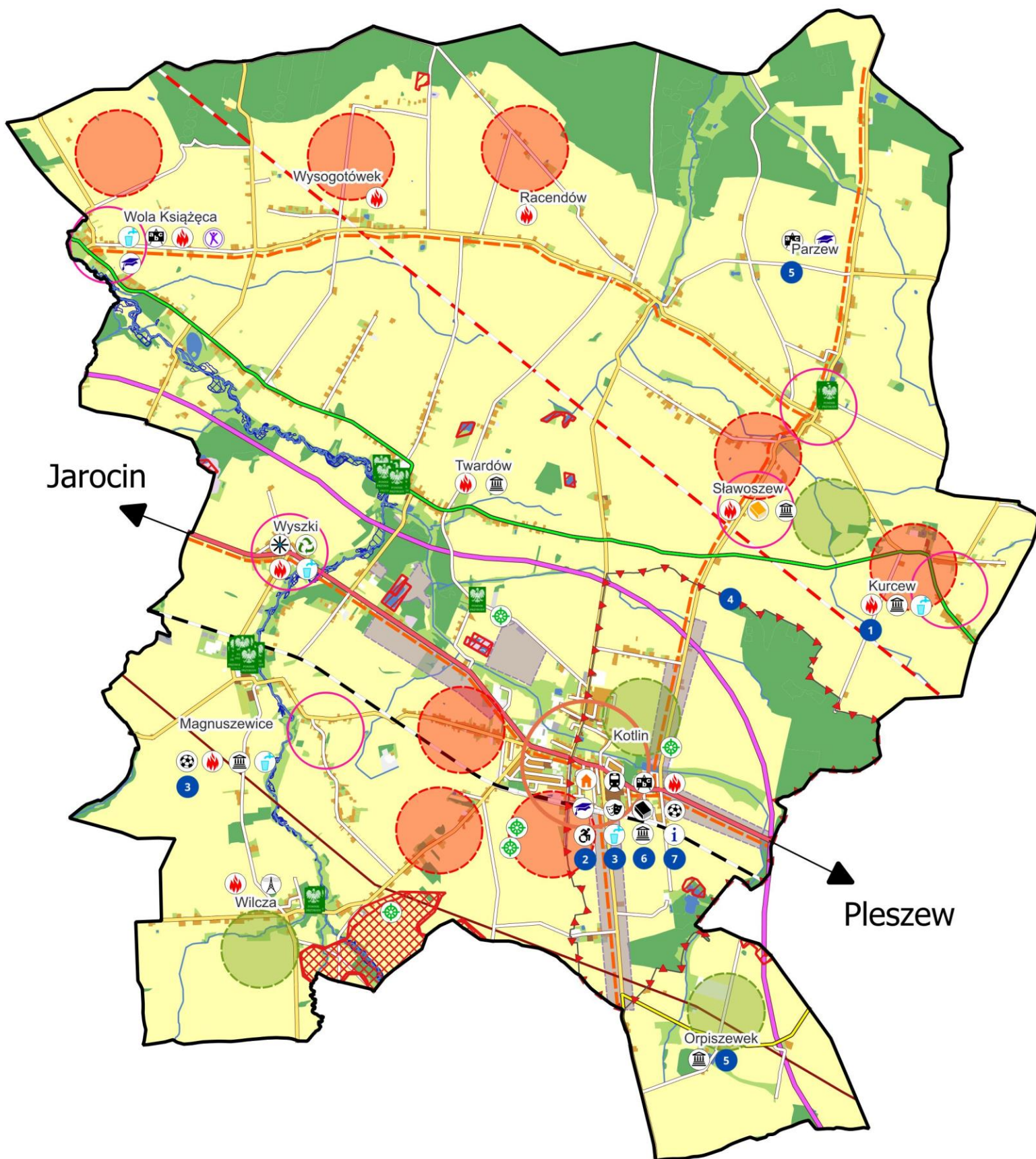
- ekstremalne zagrożenie suszą atmosferyczną,
- ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą,
- umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną,
- umiarkowane zagrożenie suszą hydrogeologiczną, z wyjątkiem północnej części Gminy, gdzie występuje słabe zagrożenie suszą hydrogeologiczną.

W łącznym zestawieniu Gmina Kotlin jest silnie zagrożona suszą.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego zakłada się podejmowanie działań na rzecz zapobiegania zagrożeniom naturalnym przez m. in.:

- ochronę oraz zwiększanie zdolności retencyjnych zlewni (retencja leśna na obszarach rolniczych, retencja na obszarach zurbanizowanych),
- renaturyzację koryt cieków i ich brzegów, odtwarzanie retencji dolin rzek,
- budowę i modernizację budowli przeciwpowodziowych (m.in. zbiorników retencyjnych, kanałów ulgi, wałów przeciwpowodziowych, polderów), w tym zakończenie realizacji strategicznych inwestycji (Zbiornik Wielowieś Klasztorna na rzece Prośnie, polder Golina) oraz podjęcie działań technicznych w obszarach problemowych (HOT SPOT Kalisz, HOT SPOT Golina, HOT SPOT Poznań-Luboń, HOT SPOT Wieleń, HOT SPOT Warta – fragment w granicach województwa wielkopolskiego),
- budowę i modernizację obiektów małej retencji wodnej.





## Oznaczenia

Granice Gminy Kotlin

obszar rewitalizacji

### System osadniczy:

ośrodek lokalny

ośrodek pomocniczy

### System powiązań przyrodniczych:

Pomnik Przyrody

tereny złóż

tereny górnicze

### Główne korytarze i elementy sieci transportowych:

#### drogi:

krajowe

powiatowe

gminne

wewnętrzne

linia kolejowa

szlak pieszy Jarocin-Gola

Transwielkopolska trasa rowerowa

### Główne elementy infrastruktury społecznej i technicznej:

Urząd Gminy

CUW

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Dom Kultury Kotlin

Biblioteka Publiczna Gminy Kotlin

Biblioteka Publiczna Gminy - filia

Otwarta Strefa Aktywności

szkoła podstawowa

przedszkole

boisko sportowe

OSP

zabytek

Gminna Oczyszczalnia Ścieków

PSZOK

Główny Punkt Zasilania Kotlin

stacja uzdatniania wody

stacja kolejowa

odnawialne źródła energii

zakłady uciążliwe

linia elektroenergetyczna WN 110 kV

### Kierunki zagospodarowania terenu:

obszary predysponowane do rozwoju zabudowy mieszkaniowej

obszary predysponowane do lokalizacji odnawialnych źródeł energii

obszary predysponowane do lokalizacji terenów inwestycyjnych

### Planowane inwestycje:

1 budowa zbiornika retencyjnego

2 rozbudowa CUW

3 modernizacja SUW

4 planowany Pomnik Przyrody

5 utworzenie miejsca spotkań dla lokalnej społeczności

6 rozbudowa Domu Kultury Kotlin

7 stworzenie centrum rekreacyjno-parkowego

planowana ścieżka rowerowa

przebieg planowanej drogi ekspresowej

przebieg planowanej Kolei Szybkich Prędkości

### Obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%

obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%

obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%

### Pokrycie terenu:

uprawa trwała

lasy i zadrzewienia

tereny wyrobisk i zwałowisk

teren pod drogami kołowymi, szynowymi i lotniskowymi

grunt nieużytkowy

### Rodzaje zabudowy:

zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

zabudowa przemysłowo-składowa

zabudowa handlowo-usługowa

pozostała zabudowa

### roślinność trawiasta i uprawa rolna

grunty orne

łąki i tereny trawiaste

### wody powierzchniowe

rzeki

wody powierzchniowe

#### 4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w Gminie powinno odbywać się w oparciu o szczegółowe wytyczne dokumentów planistycznych nie tylko na poziomie Gminy (m.in. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego / Plan Ogólny), ale także wyższych szczebli.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2020+, przyjęty uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, jest nadrzędnym dokumentem planistycznym, który reguluje kwestie związane z planowaniem przestrzennym w regionie.

Gmina Kotlin w ramach podstawowego podziału obszarów funkcjonalnych została zakwalifikowana do Wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Obejmuje on gminy i ośrodki powiatowe znajdujące się poza miejskimi obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym. Obszary te są oddalone od głównych centrów wzrostu, dlatego ich rozwój wymaga wsparcia, opartego na lokalnych zasobach, wspomaganych przez czynniki aktywizujące. Ze względu na ograniczoną dostępność do głównych miast i realizowanych w nich usług, nie tylko publicznych, problemami tych obszarów są depopulacja i dalsze opóźnienia rozwojowe. Z tego powodu konieczne są skoordynowane działania na rzecz zwiększenia spójności regionu. Rozwój wiejskich obszarów funkcjonalnych ma na celu podniesienie jakości życia, poprawę dostępności do usług i zwiększenie konkurencyjności, co w dłuższej perspektywie wpłynie na wyrównanie poziomu rozwoju całego województwa wielkopolskiego.

PZPWW wyznacza następujące cele polityki przestrzennej dla Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego:

- Cel 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi,
- Cel 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- Cel 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego,
- Cel 4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego,
- Cel 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej,
- Cel 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

Oprócz tego Gmina Kotlin zalicza się do pięciu innych obszarów interwencji: Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych, Obszar ochrony gleb dla celów produkcji rolnej, Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy, Obszary cenne przyrodniczo oraz Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego w obrębie obszaru Gminy zaplanowano i zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- Budowa drogi S11 Kórnik – Ostrów Wielkopolski,
- Realizacja Kolei Dużych Prędkości na odcinku Warszawa – Łódź – Poznań / Wrocław,
- Przebudowa linii 110 kV Pleszew – Kotlin – Jarocin Wsch. – Jarocin Zach. (2-tor).

Analiza powyższych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Kotlin, które przedstawia poniższa tabela.

Tab. 8. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Kotlin

**Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu**

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych,
- zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją,
- wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy,
- utrzymanie różnorodności biologicznej,
- przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy,
- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju,
- tworzenie nowych oraz powiększenie już istniejących obszarów zielonych blisko obszarów mieszkaniowych (parki i skwery „kieszonkowe”),
- dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy,
- ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych z uwzględnieniem przepisów dotyczących zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego i bytowego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwację urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.
- wykorzystanie głównych zbiorników wodnych do funkcji związanych z turystyką, rekreacją oraz sportem, z zachowaniem poszanowania środowiska przyrodniczego,
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej,
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe),
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury,
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

### Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności wartościowych układów urbanistycznych i ruralistycznych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych,
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu,
- podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu,
- ochrona gminnych tradycji związanych z jej rolniczą funkcją.

### Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- utrzymanie dominującej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej realizowanej indywidualnie i w zorganizowanych zespołach mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli nad charakterem zabudowy, jej intensywnością oraz rozdrobnieniem podziałów ewidencyjnych,
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleń publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,

- ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych),
- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacji terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze, w szczególności w obszarze zabudowy mieszkaniowej i zabudowy śródmiejskiej,
- planowanie zabudowy wielorodzinnej w sposób ekstensywny, z zachowaniem dużej przestrzeni dla zieleni, retencji wodnej oraz miejsc postojowych dla pojazdów i zaplecza społecznego,
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- przyjęcie rozwiązań wynikających z przepisów prawa wodnego oraz ograniczenie rozwoju nowej zabudowy na terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy Kotlin dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

#### **Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>. Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Kotlin nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

#### **Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego**

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictwem,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

#### **Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej**

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszko-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,

- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne,
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe,
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami,
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania),
- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

#### **Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW**

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub niższej i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,

- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

### **Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko**

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy należy uwzględnić:

- zakaz lokalizacji hodowli wielkotowarowej powyżej 1000 DJP,
- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

### **Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej**

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych,
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych,
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową na wsiach,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi,
- zalesianie gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin,
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk,

- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie.

### **Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji**

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Kotlin wyznaczony został na podstawie uchwały nr IX/77/2025 Rady Gminy Kotlin z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Kotlin.

Główne zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na wskazanych terenach powinny uwzględniać:

W zakresie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji:

- określenie rozwiązań planistycznych zgodnie z założeniami gminnego programu rewitalizacji,
- utrzymanie i kontynuację istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy z możliwością jej uzupełnienia,
- przywrócenie estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych,
- utworzenie wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych,
- zwiększenie dostępności do terenów zieleni oraz terenów rekreacyjnych,
- współpracę z instytucjami naukowymi i ekspertami w celu opracowania innowacyjnych rozwiązań technicznych i projektowych dla obszarów zdegradowanych.

W zakresie obszarów wymagających rehabilitacji: są

- dostosowanie zabudowy do współczesnych standardów funkcjonalno-przestrzennych,
- poprawa stanu technicznego infrastruktury w sposób nie oddziałujący znacząco na środowisko.

W zakresie obszarów wymagających rekultywacji: ok

- uwzględnienie wymogów wynikających z zasad zagospodarowania terenu w planie rekultywacji,
- wprowadzenie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- wskazane jest, aby wszystkie obszary na których została zakończona eksploatacja zrehabilitować.

Na terenie Gminy Kotlin nie występują obszary wymagające remediacji oraz przekształceń.

## **5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.**

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Gminy Kotlin. Jednocześnie, są one zgodne i harmonijne z dokumentami strategicznymi o wyższej rangi na poziomie krajowym i wojewódzkim, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030. Współgranie celów, jakie wyznacza Strategia, z innymi działaniami oraz priorytetami, wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji, dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.

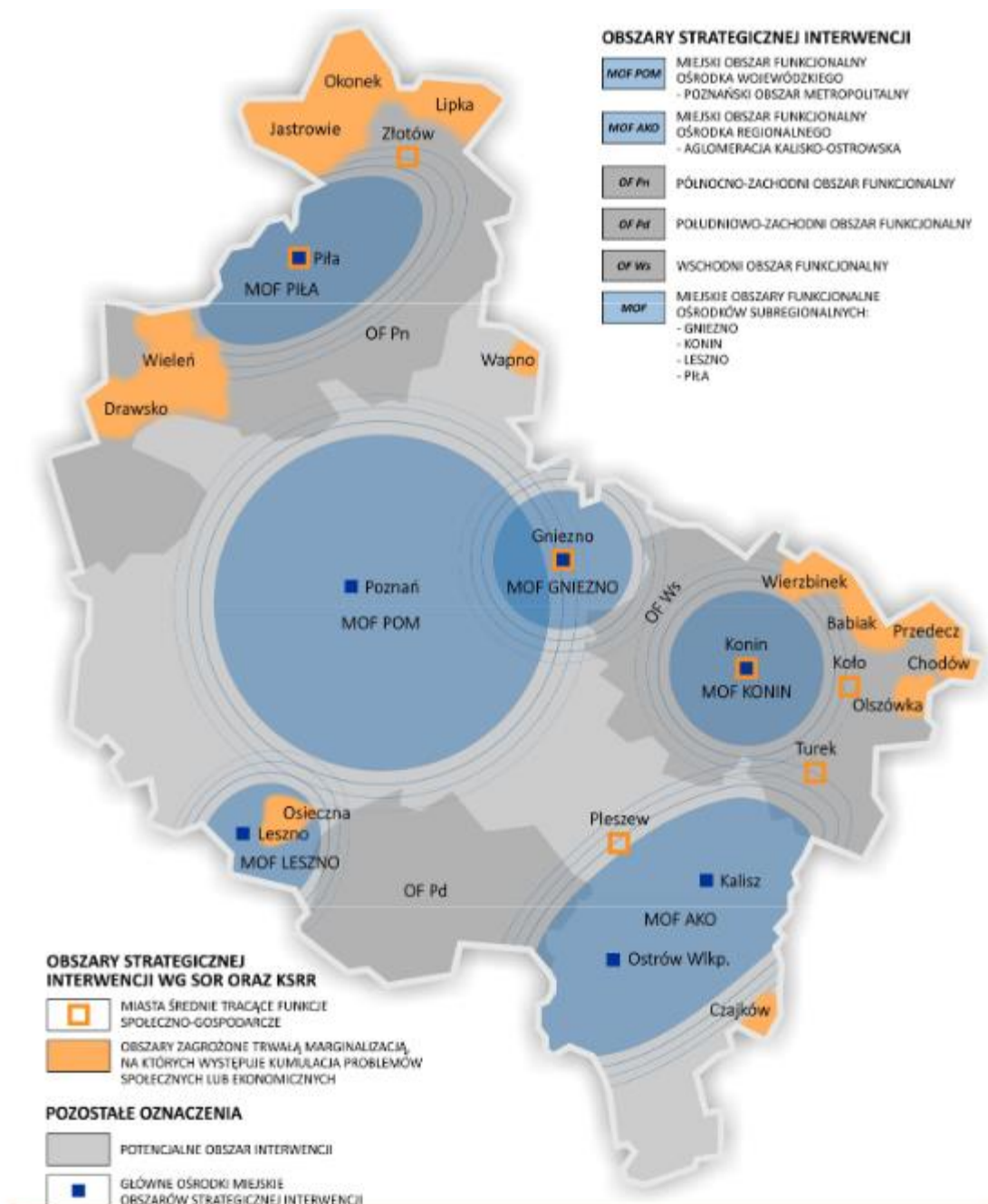
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 cele strategiczne brzmią następująco:

1. wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. wzrost skuteczności Wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030, Gmina Kotlin nie została zaklasyfikowana do żadnego obszaru strategicznej interwencji.



Ryc. 6. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

W poniższej tabeli przedstawiono spójność celów strategicznych i operacyjnych zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034 z celami wskazanymi w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030.

| CELE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Strategia Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <p>CEL STRATEGICZNY 1<br/>Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców<br/>CELE OPERACYJNE</p> <p>1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu<br/>1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia<br/>1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy</p> | <p>CEL STRATEGICZNY 2<br/>Wzrost konkurencyjności Gminy Kotlin<br/>CELE OPERACYJNE</p> <p>2.1. Gmina atrakcyjna dla przedsiębiorców<br/>2.2. Aktywna promocja oraz wzrost rozpoznawalności Gminy<br/>CEL STRATEGICZNY 3<br/>Podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy Kotlin<br/>CEL OPERACYJNY</p> <p>3.2. Nowoczesna baza oświatowa</p>                                               |
| <p>CEL STRATEGICZNY 2<br/>Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu<br/>CELE OPERACYJNE</p> <p>2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie<br/>2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom<br/>2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu</p>                                           | <p>CEL STRATEGICZNY 2<br/>Wzrost konkurencyjności Gminy Kotlin<br/>CELE OPERACYJNE</p> <p>2.2. Aktywna promocja oraz wzrost rozpoznawalności Gminy<br/>CEL STRATEGICZNY 3<br/>Podniesienie jakości życia mieszkańców Gminy Kotlin<br/>CELE OPERACYJNE</p> <p>3.1. Wysoka jakość służby zdrowia i pomocy społecznej<br/>3.2. Nowoczesna baza oświatowa<br/>3.3. Zaangażowani mieszkańcy</p> |
| <p>CEL STRATEGICZNY 3<br/>Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski<br/>CELE OPERACYJNE</p> <p>3.1. Poprawa dostępności spójności komunikacyjnej województwa<br/>3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski<br/>3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej</p>                | <p>CEL STRATEGICZNY 1<br/>Zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy Kotlin<br/>CELE OPERACYJNE</p> <p>1.1. Zadbana i estetyczna przestrzeń<br/>1.2. Nowoczesna i bezpieczna infrastruktura<br/>1.3. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości środowiska poprzez ograniczenie negatywnego wpływu na nie</p>                                                                                |
| <p>CELE STRATEGICZNY 4<br/>Wzrost skuteczności Wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem<br/>CELE OPERACYJNE</p> <p>4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług<br/>4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju</p>                                                                                                         | <p>CEL STRATEGICZNY 1<br/>Zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy Kotlin<br/>CEL OPERACYJNY</p> <p>1.1. Zadbana i estetyczna przestrzeń<br/>1.2. Nowoczesna i bezpieczna infrastruktura<br/>CEL STRATEGICZNY 2<br/>Wzrost konkurencyjności Gminy Kotlin<br/>CELE OPERACYJNE</p> <p>2.2. Aktywna promocja oraz wzrost rozpoznawalności Gminy<br/>CEL STRATEGICZNY 3</p>                      |



|  |                                                                                                                                       |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | Podniesienie jakości życia mieszkańców<br>Gminy Kotlin<br>CELE OPERACYJNE<br>3.1. Wysoka jakość służby zdrowia<br>i pomocy społecznej |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Źródło: opracowanie własne.

## 6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

### Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach, na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2025-2034. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Kotlin, Rada Gminy Kotlin oraz pracownicy Urzędu Gminy Kotlin, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.



W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach jednorocznych. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, Gmina Kotlin będzie dbać o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu jarocińskiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych częściach Gminy.

### **Monitoring i ewaluacja Strategii**

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje na temat stanu realizacji działań. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

Śledzenie postępu realizacji celów wspomogą coroczne opracowywanie Raportu o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

### **Aktualizacja Strategii**

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych. W momencie, gdy Wójt Gminy Kotlin, przy wsparciu pracowników Urzędu Gminy Kotlin, zauważy konieczność aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy, Wójt Gminy występuje do Rady Gminy Kotlin z wnioskiem o jego zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Kotlin będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju Gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna Gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju Gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminny.

## 7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Kotlin na bieżąco bada i analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 oraz ogólnopolskich programów operacyjnych;
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027);
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Rządowy Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

**Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027** będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie wielkopolskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FENIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy, 7
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Co istotne, Gmina Kotlin będzie miała również możliwość pozyskania funduszy w ramach Krajowego Planu Odbudowy 2021-2026 (KPO). KPO jest podstawą do wypłaty pieniędzy z unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, a jego głównym celem jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki, utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację działań założonych w Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych, oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych jednostek Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Kotlin.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych będzie budżet Gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa. Gmina Kotlin będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe, przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Tabela na kolejnej stronie przedstawia prognozę wysokości głównych kategorii budżetowych w latach 2025-2035 na podstawie Uchwały nr VI/50/2024 Rady Gminy Kotlin z dnia 30 października 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kotlin na lata 2024-2035. W analizowanych latach 2025-2035 łączne dochody Gminy Kotlin wyniosą ponad 670,1 mln zł z czego dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych ponad 276,1 mln zł i podatku od nieruchomości około 55,1 mln zł. Łączne wydatki wyniosą natomiast ok. 659,7 mln zł.

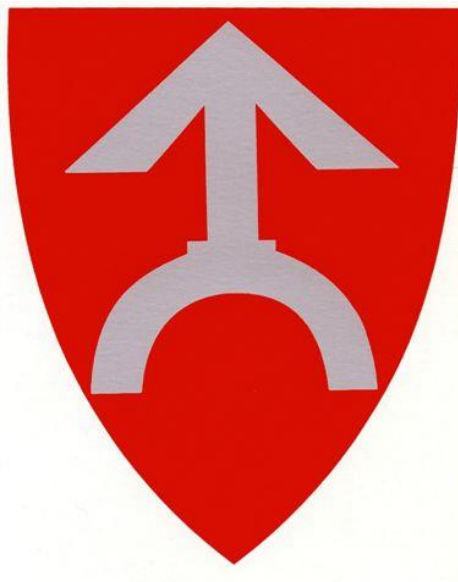
**Ryc. 7. Prognozowane środki budżetowe w okresie realizacji Strategii (zł)**

|      | Dochody ogółem | w tym:        |                          | Wydatki ogółem |
|------|----------------|---------------|--------------------------|----------------|
|      |                | PIT           | podatek od nieruchomości |                |
| 2025 | 63 766 677,96  | 21 836 202,38 | 4 359 853,30             | 62 267 133,00  |
| 2026 | 54 414 432,00  | 22 600 469,00 | 4 512 448,00             | 52 930 887,07  |
| 2027 | 55 558 960,00  | 23 301 084,00 | 4 652 334,00             | 53 865 365,08  |
| 2028 | 57 109 010,00  | 23 953 514,00 | 4 782 599,00             | 55 831 565,08  |
| 2029 | 58 702 462,00  | 24 624 212,00 | 4 916 512,00             | 57 325 017,08  |
| 2030 | 60 165 024,00  | 25 239 817,00 | 5 039 425,00             | 58 987 579,08  |
| 2031 | 61 604 185,00  | 25 845 573,00 | 5 160 371,00             | 61 226 740,08  |
| 2032 | 62 893 673,00  | 26 388 330,00 | 5 268 739,00             | 62 516 228,08  |
| 2033 | 64 147 547,00  | 26 916 097,00 | 5 374 114,00             | 63 424 044,85  |
| 2034 | 65 226 498,00  | 27 454 419,00 | 5 481 596,00             | 64 826 498,00  |

|        |                |                |               |                |
|--------|----------------|----------------|---------------|----------------|
| 2035   | 66 465 801,00  | 27 976 053,00  | 5 585 746,00  | 66 465 801,00  |
| Ogółem | 670 054 269,96 | 276 135 770,38 | 55 133 737,30 | 659 666 858,40 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr VI/50/2024 Rady Gminy Kotlin z dnia 30 października 2024 roku zmieniającej uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kotlin na lata 2024-2035.





Diagnoza sytuacji przestrzennej,  
gospodarczej i społecznej  
Gminy Kotlin



## SPIS TREŚCI

|                                                              |            |
|--------------------------------------------------------------|------------|
| <b>METODOLOGIA BADAŃ</b>                                     | <b>72</b>  |
| <b>CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY KOTLIN</b> | <b>73</b>  |
| 1.1. <i>Informacje ogólne</i>                                | 73         |
| 1.2. <i>Transport i łączność</i>                             | 74         |
| 1.3. <i>Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne</i>       | 76         |
| 1.4. <i>Walory przyrodnicze i turystyczne</i>                | 79         |
| <b>CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY KOTLIN</b>  | <b>85</b>  |
| 2.1. <i>Gospodarka lokalna</i>                               | 85         |
| 2.2. <i>Infrastruktura i środowisko</i>                      | 92         |
| 2.2.1. <i>Urządzenia sieciowe</i>                            | 92         |
| 2.2.2. <i>Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii</i> | 94         |
| 2.2.3. <i>Gospodarka odpadami</i>                            | 97         |
| 2.3. <i>Stan finansów samorządowych</i>                      | 99         |
| 2.3.1. <i>Wykonanie budżetu</i>                              | 99         |
| 2.3.2. <i>Struktura dochodów i wydatków</i>                  | 101        |
| 2.3.3. <i>Fundusze Europejskie 2014-2020</i>                 | 105        |
| 2.3.4. <i>Rządowy Fundusz Polski Ład</i>                     | 106        |
| 2.3.5. <i>Potencjał inwestycyjny</i>                         | 106        |
| <b>CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY KOTLIN</b>    | <b>108</b> |
| 3.1. <i>Demografia</i>                                       | 108        |
| 3.2. <i>Kapitał społeczny</i>                                | 112        |
| 3.2.1. <i>Żłobki</i>                                         | 112        |
| 3.2.2. <i>Przedszkola</i>                                    | 112        |
| 3.2.3. <i>Szkoły</i>                                         | 113        |
| 3.2.4. <i>Kultura i sport</i>                                | 117        |
| 3.2.5. <i>Bezpieczeństwo publiczne</i>                       | 119        |



|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| 3.2.6. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy Kotlin | 120 |
| 3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna               | 122 |

## METODOLOGIA BADAŃ

Punktem wyjścia do opracowania **Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034** jest niniejsza Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej jednostki. Dokument strategiczny wskazuje główne wyzwania społeczno-gospodarcze i przestrzenne stojące przed Gminą, które powinny zostać podjęte w procesie realizacji Strategii. W tym celu przeprowadzona została więc ocena stanu istniejącego jednostki w ujęciu systemowym oraz dynamicznym. Ujęcie systemowe oznacza koncentrację na związkach pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, społecznym i gospodarczym Gminy oraz jego relacji z otoczeniem zewnętrznym, mającymi podstawowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania systemu jako całości. Ujęcie dynamiczne oznacza z kolei porównanie sytuacji jednostki w danym przedziale czasowym oraz obserwację zmiany. Na potrzeby niniejszego opracowania analizie poddano sytuację Gminy Kotlin w latach 2018-2023 (o ile nie zaznaczono inaczej).<sup>1</sup>

Dokument powstał w oparciu o dane Urzędu Gminy Kotlin, gminne plany, programy oraz dokumenty strategiczne, a także dane Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Gminy. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS mogą różnić się od informacji udostępnianych przez Urząd Gminy Kotlin, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze. W celu oceny stanu istniejącego Gminy zastosowano metodę analizy wskaźnikowej, w której wykorzystane zostały średnie wartości dla gmin powiatu jarocińskiego oraz województwa wielkopolskiego.

Do przygotowania Diagnozy wykorzystane zostały najaktualniejsze dla Gminy dane dostępne w momencie opracowywania Dokumentu. Przedstawione zatem informacje prezentują stan na rok 2023, chyba, że zaznaczono inaczej.

---

<sup>1</sup> Analizie wskaźnikowej poddane zostały lata 2019-2023, ponieważ w momencie opracowywania niniejszego dokumentu nie zostały jeszcze udostępnione wszystkie dane Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2024.

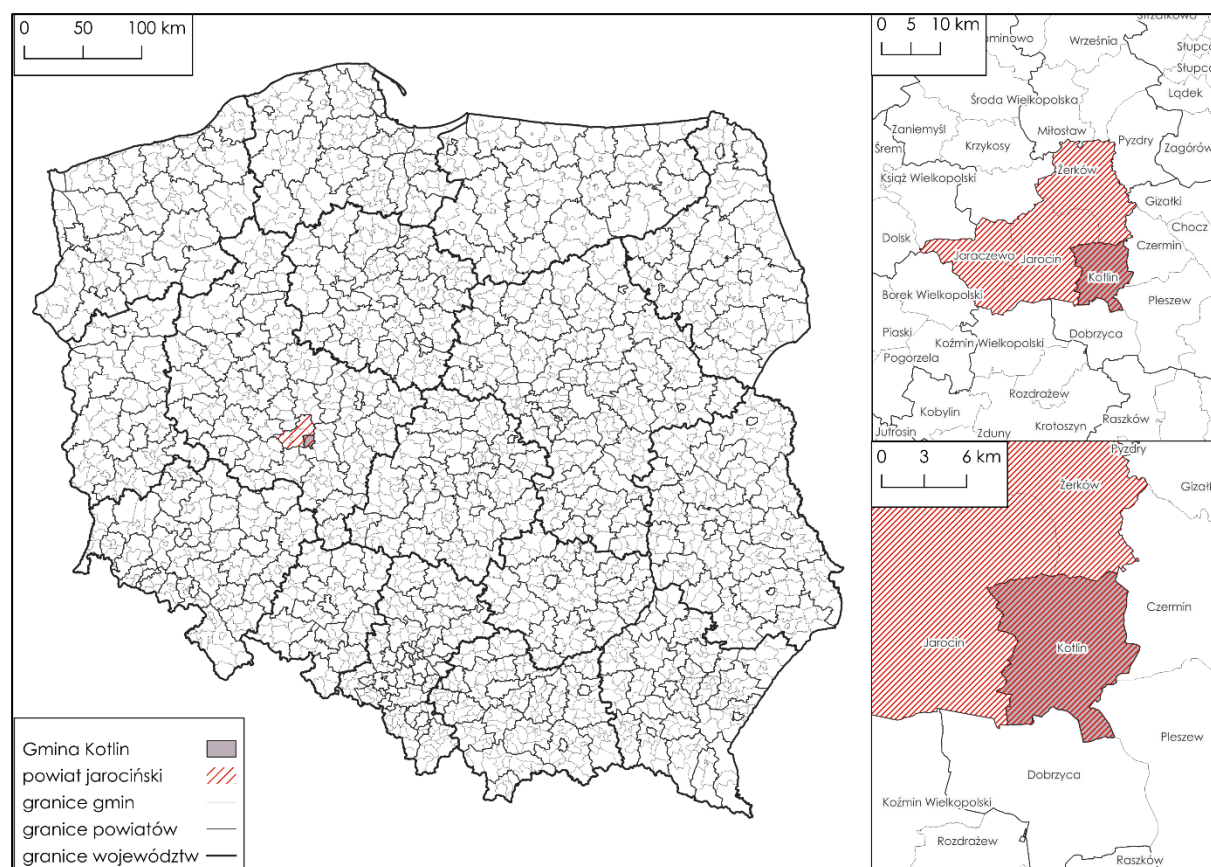
# CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY KOTLIN

## 1.1. Informacje ogólne

Gmina Kotlin jest gminą wiejską położoną w centralnej części województwa wielkopolskiego w powiecie jarocińskim. Na zachodzie graniczy ona z gminą miejsko-wiejską Jarocin, na północy z gminą miejsko-wiejską Żerków, na wschodzie z gminą wiejską Czermin i gminą miejsko-wiejską Pleszew, a na południu z gminą wiejską Dobrzyca.

W skład Gminy wchodzi 12 sołectw: Kotlin, Kurcew, Magnuszewice, Orpiszewek, Parzew, Racendów, Sławoszew, Twardów, Wilcza, Wola Książęca, Wysogotówek i Wyszki. Siedzibą Gminy jest wieś Kotlin, w której w 2024 r. mieszkało 3 155 osób. Pozostałe miejscowości liczyły wtedy pomiędzy 120 (Orpiszewek) a 688 mieszkańców (Wola Książęca). Łącznie Gminę Kotlin, według danych pozyskanych od Urzędu Gminy, w 2024 r. zamieszkiwały 7 004 osoby, co stanowiło około 10% populacji całego powiatu jarocińskiego. Powierzchnia Gminy wynosi 83,49 km<sup>2</sup>.

Na podstawie *Klasyfikacji funkcjonalnej gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego* P. Śleszyńskiego i T. Komornickiego, Gmina Kotlin zaliczona została do grupy gmin wiejskich charakteryzujących się umiarkowaną funkcją rolniczą.



Ryc. 8. Położenie Gminy Kotlin

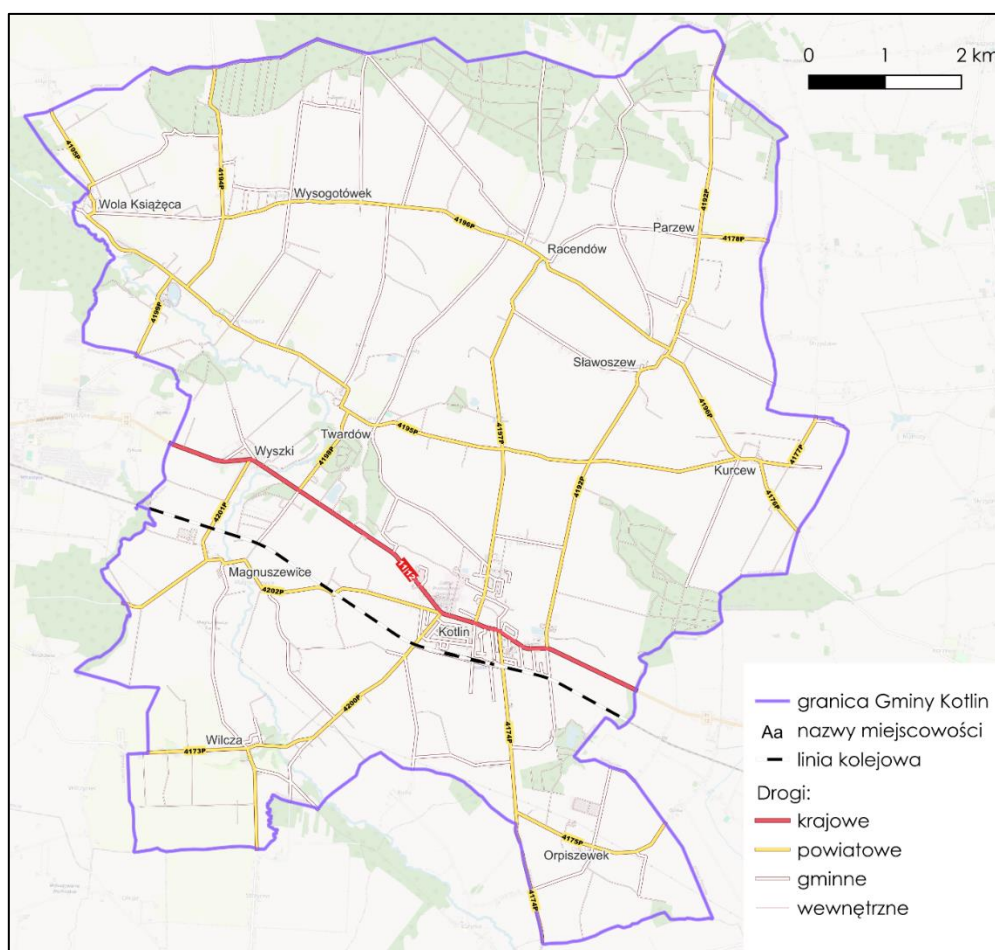
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

## 1.2. Transport i łączność

Infrastruktura transportowa i łączność są kluczowymi czynnikami wpływającymi na rozwój każdej jednostki samorządowej. Ich jakość ma istotne znaczenie dla życia mieszkańców oraz dla potencjału gospodarczego i społecznego danego obszaru.

Sieć komunikacyjną Gminy Kotlin tworzą drogi krajowe i powiatowe, uzupełnione przez sieć dróg gminnych oraz wewnętrznych oraz linie kolejowe, co ułatwia podróże lokalne oraz do sąsiednich miast i regionów.

System komunikacji na terenie Gminy tworzony jest przez przebiegającą centralnie przez Gminę drogę krajową nr 11/12, drogi powiatowe i drogi gminne. System komunikacji drogowej uzupełniony jest pierwszorzędową linią kolejową nr 272 relacji Kluczbork-Poznań Główny. DK 11 przebiega przez centralną część Gminy, przecinając wsie Wyszki (w zachodniej części Gminy) i Kotlin. Biegnie równoległe do linii kolejowej nr 272. Posiada ona klasę techniczną GP i pełni rolę drogi tranzytowej, łączącej południe z zachodnią częścią kraju. Ruch tranzytowy odbywa się na odcinku między Pleszewem a Jarocinem i jest dużym utrudnieniem dla mieszkańców Gminy. Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje budowę obwodnicy miejscowości Kotlin. Przez Gminę Kotlin nie przebiegają drogi wojewódzkie. Najbliżej terenu Gminy (na północy od jej granic) położona jest droga wojewódzka nr 443 Jarocin – Kotlin – Rychwał – Tuliszków.



Ryc. 9. Układ komunikacyjny Gminy Kotlin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Gmina Kotlin charakteryzuje się niską dostępnością komunikacyjną względem stolicy województwa wielkopolskiego – średni czas podróży samochodem osobowym z centrum badanej jednostki do centrum Poznania zajmuje ok. 1,5 godziny (odległość to 85 km). Z kolei średni czas podróży samochodem osobowym z centrum Gminy Kotlin do Jarocina, który stanowi lokalny ośrodek rozwojowy, siedzibę władz powiatowych, miejsce pracy, nauki i zaspokojenia wielu potrzeb przez mieszkańców Gminy Kotlin, wynosi ok. 15 min (15 km). Badana jednostka charakteryzuje się również niską dostępnością komunikacyjną względem dużych ośrodków regionalnych takich jak: Pleszew (odległość 11 km, czas podróży: ok. 15 min.) Kalisz (odległość: 55 km, czas podróży: ok. 45 min.) czy Ostrów Wielkopolski (odległość: 35 km, czas podróży: ok. 41 min.).

Dostępność komunikacyjna w Gminie Kotlin w oparciu o transport publiczny opiera się głównie na połączeniach autobusowych, które łączą miejscowości Gminy zarówno ze sobą, jak i z większymi ośrodkami miejskimi w regionie, takimi jak Jarocin czy Kalisz. Transport publiczny obsługiwany jest przez lokalnych operatorów oraz przewoźników prywatnych (m.in. Jarocińskie Linie Autobusowe, Pleszewskie Linie Autobusowe), co zapewnia mieszkańcom możliwość dojazdu do pracy, szkół czy instytucji publicznych. Połączenia te są szczególnie skoncentrowane na godzinach szczytu, odpowiadając na potrzeby osób dojeżdżających do pracy i uczniów, jednak poza tymi godzinami ich częstotliwość znacząco spada, co może ograniczać mobilność mieszkańców w innych porach dnia. Dla mieszkańców niektórych miejscowości w Gminie dostępność do transportu publicznego może być utrudniona, co zmusza część mieszkańców do korzystania z transportu indywidualnego.

W Kotlinie, przy ulicy Kochanowskiego znajduje się stacja kolejowa, przez którą kursują pociągi osobowe jak i towarowe. Budynek jest w dostatecznym stanie, wiekowy, wybudowany z niemieckiej cegły. Kasa jest nieczynna, podobnie jak poczekalnia. Część budynku służy jako mieszkanie socjalne. Głównymi miastami, do których można dojechać pociągiem są Ostrów Wielkopolski oraz Poznań. W 2022 roku wymiana pasażerska wynosiła 200-299 na dobę.

Układ dróg dostosowany jest do struktury zabudowy oraz odpowiada miejscowym potrzebom. Natomiast stan techniczny dróg wskazuje na ciągłą potrzebę przeprowadzenia remontów i modernizacji. Konieczna jest przebudowa kilku odcinków dróg lokalnych.

Zgodnie z przepisami ustawy o drogach publicznych, przegląd stanu dróg w Gminie Kotlin odbywa się raz na rok. Prowadzone kontrole i przeglądy pozwalają na zaplanowanie działań poprawiających bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Priorytetowymi zadaniami w zakresie dróg i infrastruktury okołodrogowej na następne lata w Gminie Kotlin są następujące działania:

- modernizacja i utrzymanie dróg lokalnych na terenie Gminy Kotlin, w tym budowa, przebudowa oraz remont,
- asfaltowanie oraz utwardzanie dróg gruntowych,
- budowa i modernizacja chodników wraz z montażem energooszczędnego oświetlenia przy głównych ciągach komunikacyjnych oraz przejściach dla pieszych,
- utworzenie miejsc parkingowych dla samochodów i rowerów w pobliżu przystanków, co ułatwi mieszkańcom korzystanie z transportu zbiorowego i zwiększy ich mobilność,
- inwestycje w modernizację dróg dojazdowych do pól uprawnych i gospodarstw rolnych,
- budowa systemów odprowadzania wód opadowych przy głównych ciągach komunikacyjnych,

- poprawa oznakowania dróg, szczególnie na skrzyżowaniach, przejściach dla pieszych oraz w miejscach o ograniczonej widoczności,
- rozbudowa gminnego systemu ścieżek pieszo-rowerowych.

Dostęp do szerokopasmowego Internetu jest kluczowym elementem dla rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. W dobie pracy zdalnej i e-usług w bezpośredni sposób przekłada się na jakość codziennego życia mieszkańców Gminy, warunki prowadzenia działalności gospodarczej oraz pracy i nauki, wpływa na wiele aspektów życia, takich jak komunikacja, praca, edukacja czy rozrywka. Jedną z technologii umożliwiających szerokopasmowy dostęp do Internetu jest sieć światłowodowa. W 2023 roku żadna z gminnych miejscowości nie była zagrożona wykluczeniem cyfrowym. Należy jednak zaznaczyć, że w tym samym roku zaledwie 3 miejscowości: Kotlin, Wola Książęca oraz Sławoszew, posiadały dostęp do Internetu szerokopasmowego.

### 1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, wyznaczono podstawowe typy obszarów funkcjonalnych, obejmujących łącznie wszystkie gminy położone w granicach województwa wielkopolskiego:

- Miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny;
- Miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska;
- Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych – Gniezno, Konin, Leszno, Piła;
- Wiejski obszar funkcjonalny;
- Północno-zachodni obszar funkcjonalny;
- Wschodni obszar funkcjonalny.

Gmina Kotlin w ramach podstawowego podziału obszarów funkcjonalnych została zakwalifikowana do **Wiejskiego obszaru funkcjonalnego**. Obejmuje on gminy i ośrodki powiatowe znajdujące się poza miejskimi obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym. Obszary te są oddalone od głównych centrów wzrostu, dlatego ich rozwój wymaga wsparcia, opartego na lokalnych zasobach, wspomaganych przez czynniki aktywizujące. Ze względu na ograniczoną dostępność do głównych miast i realizowanych w nich usług, nie tylko publicznych, problemami tych obszarów są depopulacja i dalsze opóźnienia rozwojowe. Z tego powodu konieczne są skoordynowane działania na rzecz zwiększenia spójności regionu. Rozwój wiejskich obszarów funkcjonalnych ma na celu podniesienie jakości życia, poprawę dostępności do usług i zwiększenie konkurencyjności, co w dłuższej perspektywie wpłynie na wyrównanie poziomu rozwoju całego województwa wielkopolskiego.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji ma przebiegać zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi. Obszar na jakim położona jest Gmina Kotlin nie został objęty OSI.

Łąki i pastwiska stanowią tylko 5,5% natomiast tereny leśne 11,2% powierzchni Gminy. Dzisiejsze schematy planistyczne wsi są w większości efektem XIX wiecznych zmian w strukturze własnościowej gruntów oraz regulacji dróg wiejskich, podczas których najstarsze owalnicowe

układy ruralistyczne zmieniano na ulicówki, regularne rzędówki liniowe lub wielodrożnicowe. W większości są to układy wsi rzędowych. Uregulowanymi rzędówkami liniowymi są: Twardów, Racendów, Wola Książęca i Wilcza. Wsiami o układzie wielorzędowym są: Kotlin, Sławoszew, Magnuszewice, Orpiszewek i Wyszki. Przykładem wsi folwarcznych są: Kurcew i Parzew.

Zabudowa Gminy Kotlin to w głównej mierze zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, ukształtowana pod wpływem warunków panujących w zaborze pruskim. Ówczesne przepisy prawa budowlanego wymuszały zastępowanie drewnianej zabudowy mieszkalnej obiektami wznoszonymi z trwalszych materiałów tj. cegły i kamienia. Efektem tego jest śladowa ilość zabudowy drewnianej, a w zabudowie poszczególnych miejscowości znajdujących się na terenie Gminy dominują budynki murowane, usytuowane kalenicą równolegle do osi drogi. Są to budynki parterowe, często z poddaszem użytkowym.

Obecnie powstające budynki mieszkalnictwa jednorodzinnego lokalizują się przede wszystkim na peryferiach największych miejscowości. Najintensywniejszy rozwój nowych terenów mieszkaniowych zaobserwować można w Kotlinie, Magnuszewicach i Woli Książęcej. Nowe obiekty mieszkaniowe to najczęściej obiekty parterowe bądź też obiekty parterowe z poddaszem użytkowym. W strukturze przestrzennej Gminy Kotlin wyróżniają się tereny rozproszonej zabudowy zagrodowej, zlokalizowane przede wszystkim w północnej i północno – wschodniej części Gminy.

W centrach niektórych wsi występują duże powierzchnie terenów zajętych przez obszary byłych PGR-ów i rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Są to często obszary od dłuższego czasu nieużytkowane, a ze względu na lata wybudowania często objęte ochroną konserwatorską. Niektóre z takich terenów zostały przekształcone i zmodernizowane.

Jednostką wyróżniającą się pod względem zabudowy spośród pozostałych miejscowości, jest ośrodek gminny, wieś Kotlin. Wpływa na to przede wszystkim znaczna przewaga ludnościowa (około 40% całkowitej liczby mieszkańców Gminy to mieszkańcy ośrodka gminnego) jak i charakter Kotlin, który pełni rolę ośrodka skupiającego większość usług publicznych na terenie Gminy. Rozwój przestrzenny Kotlina oparty jest o przebieg drogi krajowej nr 11. Na obszarze przyległym do tej drogi nastąpił najintensywniejszy rozwój zabudowy. Jest to przede wszystkim zabudowa usługowa, w której skupia się większość usług publicznych, lecz występuje tutaj również zabudowa mieszkaniowo-usługowa. Tranzytowy charakter drogi krajowej uwarunkował również zlokalizowanie przy jej przebiegu największego zakładu produkcyjnego Gminy – Zakładu Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Kotlinie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest nadrzędnym dokumentem planistycznym na terenie Gminy. Dokument ten określa kierunki polityki przestrzennej dla rozwoju danej jednostki administracyjnej zgodne z obecnymi uwarunkowaniami, trendami rozwojowymi oraz ustaleniami wynikającymi z ponadlokalnych celów polityki przestrzennej. Studium Gminy Kotlin przyjęte zostało na mocy Uchwały nr IV/15/2011 Rady Gminy Kotlin z dnia 27 stycznia 2011 r., a w roku 2016, na mocy Uchwały nr XXI/120/2016 Rady Gminy Kotlin z dnia 30 czerwca 2016 roku, przyjęta została jego ostatnia aktualizacja. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy planowania przestrzennego z roku 2023, Gmina Kotlin zobowiązana jest do opracowania Planu Ogólnego – dokumentu, który zastąpi jej dotychczasowe Studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Do 2024 roku Gmina Kotlin przyjęła 8 MPZP, które pokryły zaledwie 1,11% jej powierzchni całkowitej.

Na terenach, które nie zostały objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego polityka przestrzenna Gminy prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. WZ) lub decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W latach 2019-2023 w Gminie Kotlin wydano łącznie 431 decyzji o warunkach zabudowy, co stanowiło ok. 15,3% wszystkich wydanych decyzji w powiecie jarocińskim. Sytuacja ta wynika z faktu, że badana jednostka charakteryzuje się znacznie niższym udziałem powierzchni pokrytej MPZP w porównaniu do pozostałych gmin powiatu jarocińskiego. Analizując poszczególne lata zaobserwowano również, że na terenie badanej jednostki największą liczbę decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2023 roku (103). Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że w Gminie Kotlin wydawano znacznie większą liczbę decyzji w porównaniu do średniej dla gmin powiatu jarocińskiego, co jest efektem, wskazanego już, bardzo niskiego pokrycia Gminy planami miejscowymi.

Poniższa tabela przedstawia również liczbę wydanych dla obszaru Gminy pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym. Na terenie Gminy Kotlin w analizowanych latach wydano łącznie 162 pozwolenia na budowę (co świadczy o niskim ruchu inwestycyjnym na obszarze Gminy). Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że analizowanej jednostce wydawano zbliżoną liczbę pozwoleń na budowę do średniej dla pozostałych gmin w powiecie jarocińskim. W latach 2019-2023 decyzje te w większości dotyczyły nowych budynków mieszkalnych. Wyjątek stanowił rok 2022, kiedy na terenie Gminy Kotlin ponad 50% wszystkich wydanych pozwoleń dotyczyło budynków zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalnych i obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

**Tab. 9. Ruch budowlany w Gminie Kotlin w latach 2019-2023 na tle średniej gmin powiatu jarocińskiego**

|                                                                                                         |              | 2019  | 2020  | 2021  | 2022  | 2023  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu                                                  |              |       |       |       |       |       |
| ogółem                                                                                                  | Gmina Kotlin | 96    | 69    | 87    | 76    | 103   |
|                                                                                                         | powiat       | 659   | 555   | 627   | 491   | 479   |
| na 1 tys. mieszkańców                                                                                   | Gmina Kotlin | 12,90 | 9,67  | 12,34 | 10,84 | 14,85 |
|                                                                                                         | powiat       | 9,21  | 7,87  | 8,93  | 7,01  | 6,87  |
| Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym                                  |              |       |       |       |       |       |
| ogółem                                                                                                  | Gmina Kotlin | 34    | 36    | 34    | 25    | 33    |
|                                                                                                         | powiat       | 265   | 333   | 287   | 223   | 214   |
| na 1 tys. mieszkańców                                                                                   | Gmina Kotlin | 4,57  | 5,05  | 4,82  | 3,57  | 4,76  |
|                                                                                                         | powiat       | 3,70  | 4,72  | 4,09  | 3,18  | 3,07  |
| w tym nowe budynki mieszkalne (%)                                                                       | Gmina Kotlin | 64,71 | 58,33 | 58,82 | 48,00 | 51,52 |
|                                                                                                         | powiat       | 65,66 | 66,67 | 60,63 | 57,40 | 52,34 |
| w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%) | Gmina Kotlin | 35,29 | 41,67 | 41,18 | 52,00 | 48,48 |
|                                                                                                         | powiat       | 34,34 | 33,33 | 39,37 | 42,60 | 47,66 |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największym wyzwaniem rozwojowym Gminy Kotlin z zakresu ładu przestrzennego jest zapobieganie powstawaniu dzikich wysypisk śmieci oraz powstawaniu uciążliwych ferm czy terenów wielkotowarowych.

Głównymi ośrodkami konkurencyjnymi dla badanej jednostki są miasta Pleszew oraz Jarocin, które charakteryzują się większą dostępnością usług i lokali mieszkalnych, a przez to postrzegane są jako atrakcyjniejsze miejsca do życia.

## 1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne

### Ukształtowanie powierzchni i rzeźba terenu

Obszar opracowania leży wg regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego w makroregionie Nizina Południowowielkopolska (318.1-2) i w mezoregionie Wysoczyzna Kaliska (318.12). Wysoczyzna Kaliska jest płaską, rozległą, zdenudowaną wysoczyzną plejstocенską powstałą w wyniku akumulacji lodowcowej leżącą w zasięgu zlodowacenia środkowopolskiego. Wyniesiona jest na wysokość 110 – 140 m n.p.m. Wysoczyznę rozcinają południkowo doliny rzeczne, z których najlepiej wykształconą jest dolina Lutyni wcięta 5 – 12 m. Pozostałe doliny są stosunkowo płaskie i wąskie np. Kotlinki i Patoki. Dolina Lutyni oraz przylegające do niej obszary stanowią równinę terasową plejstocенską z okresu zlodowacenia bałtyckiego. W płaskich dolinach występują formy holocенskiej akumulacji rzecznej

### Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar Gminy Kotlin należy w większości do dorzecza rzeki Lutyni – lewego dopływu Warty. Prawie w całości odwadniany jest w kierunku zachodnim poprzez Kotlinkę i Patokę (prawe dopływy) i Żyburę (lewy dopływ Lutyni). Jedynie północno-wschodnia część Gminy należy do dorzecza Prosny i odwadniana jest przez Garbac (0,6 km na terenie Gminy) wraz z uchodzącymi do niej rowami. W okresach intensywnych opadów i roztopów Lutynia, Kotlinka i Patoka występują ze swoich koryt, zalewając dna dolin. W latach suchych z kolei natężenie przepływu w ciekach ulega znacznemu zmniejszeniu. Zjawisku niżówek towarzyszą znaczne spadki zwierciadła wody gruntowej, która jest jedynym źródłem alimentacji cieków podczas okresów posusznych. Teren Gminy jest w większości zdrenowany.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335) na obszarze Gminy Kotlin znajdują się zlewnie następujących jednolitych części wód powierzchniowych: Prosna od dopływu z Piątka Małego do ujścia (RW600011184999), Lutynia do Radowicy (RW600010185239), Ner (RW6000091852749), Lutynia od Radawicy do ujścia (RW60001118529), Brodal (RW6000091852749) oraz Lubianka (RW600009185289).

Według podziału hydrogeologicznego na obszarze Gminy Kotlin nie znajduje się żaden Główny Zbiornik Wód Podziemnych. Najbliższy GZWP nr 311 przebiega przez wschodnią część gminy Czermin i gminę Pleszew.

Zgodnie z obowiązującym podziałem Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) Gmina Kotlin położona jest w obrębie nr 61 oraz 81 (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335)).

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne (j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) na terenie Gminy Kotlin, w jej zachodniej części, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie przewyższenia 0,2%, 1% i 10%. Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określönemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy jw. planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać

ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

Jednym z celów głównych Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym jest zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego. Cel ten wskazuje na wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Z kolei ograniczanie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe stanowi cel szczegółowy celu głównego: obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego.

### Surowce mineralne

Obszar Gminy Kotlin w całości zbudowany jest z utworów czwartorzędowych plejstocénskich i mioceńskich zlodowacenia środkowopolskiego oraz holocénskich. Miąższość czwartorzędu jest zróżnicowana i waha się w granicach 9- 25 m. Utwory plejstocénskie występujące na terenie Gminy to:

- gliny zwałowe i ich zwietrzeliny,
- piaski i żwiry lodowcowe,
- żwiry, piaski, głazy i gliny morenowe.

Do utworów mioceńskich z terenu Gminy Kotlin zaliczyć należy ily, mułki, piaski i żwiry z węglem brunatnym. Na serię utworów holocénskich składają się tu, występujące w dolinach rzek, osady aluwialne piasków, żwirów, madów rzecznych oraz torfów i namulów.

Na terenie Gminy Kotlin zlokalizowane są: złoża surowców energetycznych (gazu ziemnego) oraz złoża surowców skalnych i innych (łastych ceramiki budowlanej oraz okrucowych). Obecnie na terenie Gminy są 3 obszary górnice:

- **obszar górnicy Jarocin**, zatwierdzony decyzją Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów naturalnych nr DGe/MS/487–5653/2002 z 2002 r. Obszar górnicy obejmuje złoża gazów ziemnych. Złoże jest zagospodarowane, a koncesja na wydobycie ważna jest do 31 grudnia 2025. Użytkownikiem obszaru jest PGNiG S.A. Oddział Zielonogórski Zakład Górnictwa Nafty i Gazu. Obszar obejmuje 1,992 km<sup>2</sup>,
- **obszar górnicy Kotlin II** w miejscowości Kotlin, zatwierdzony decyzją Starosty Powiatu Jarocińskiego nr R–BS.6522.10.2015.MB z 2015 r. Obszar obejmuje złoża kruszywa naturalnego. Złoże eksploatowane jest okresowo, a koncepcja na wydobycie ważna jest do dnia 31 grudnia 2027r. Użytkownikiem obszaru jest przedsiębiorca Zenon Woźniczka TRANS–ZET ZENON WOŹNICZKA ul. Szkolna 14, 63–230 Witaszyce. Powichrzenia obszaru wynosi "KOTLIN II – POLE A" – 15 749 m<sup>2</sup>, obszar górnicy "KOTLIN II – POLE B" – 3 831m<sup>2</sup>,
- **obszar górnicy "Kotlin"**, zatwierdzony decyzją Starosty Powiatu Jarocińskiego nr BŚ.6522.5.2011.MB z 2011 r. Obszar obejmuje złoża kruszywa naturalnego. Złoże eksploatowane jest okresowo, a koncesja na wydobycie ważna jest do dnia 31 grudnia 2026r. Użytkownikiem obszaru są przedsiębiorcy P.U.H.Woźniczka – Michał Woźniczka ul. Szkolna 14, 63–230 Witaszyce. Powierzchnia obszaru wynosi 17 877m<sup>2</sup>.

**Obszar górnicy Wyszki**, zatwierdzony decyzją Starosty Powiatu Jarocińskiego nr BŚ.6522.11.2011.MB z 2011 r. Obszar obejmuje wydobycie kruszywa naturalnego ze złoża Wyszki. Złoże eksploatowane jest okresowo, a koncepcja na wydobycie ważna była do dnia 26



września 2021 r. Powierzchnia obszaru wynosi 14 698 m<sup>2</sup>. W momencie pisania diagnozy obszar jest w trakcie rekultywacji.

### **Warunki klimatyczne**

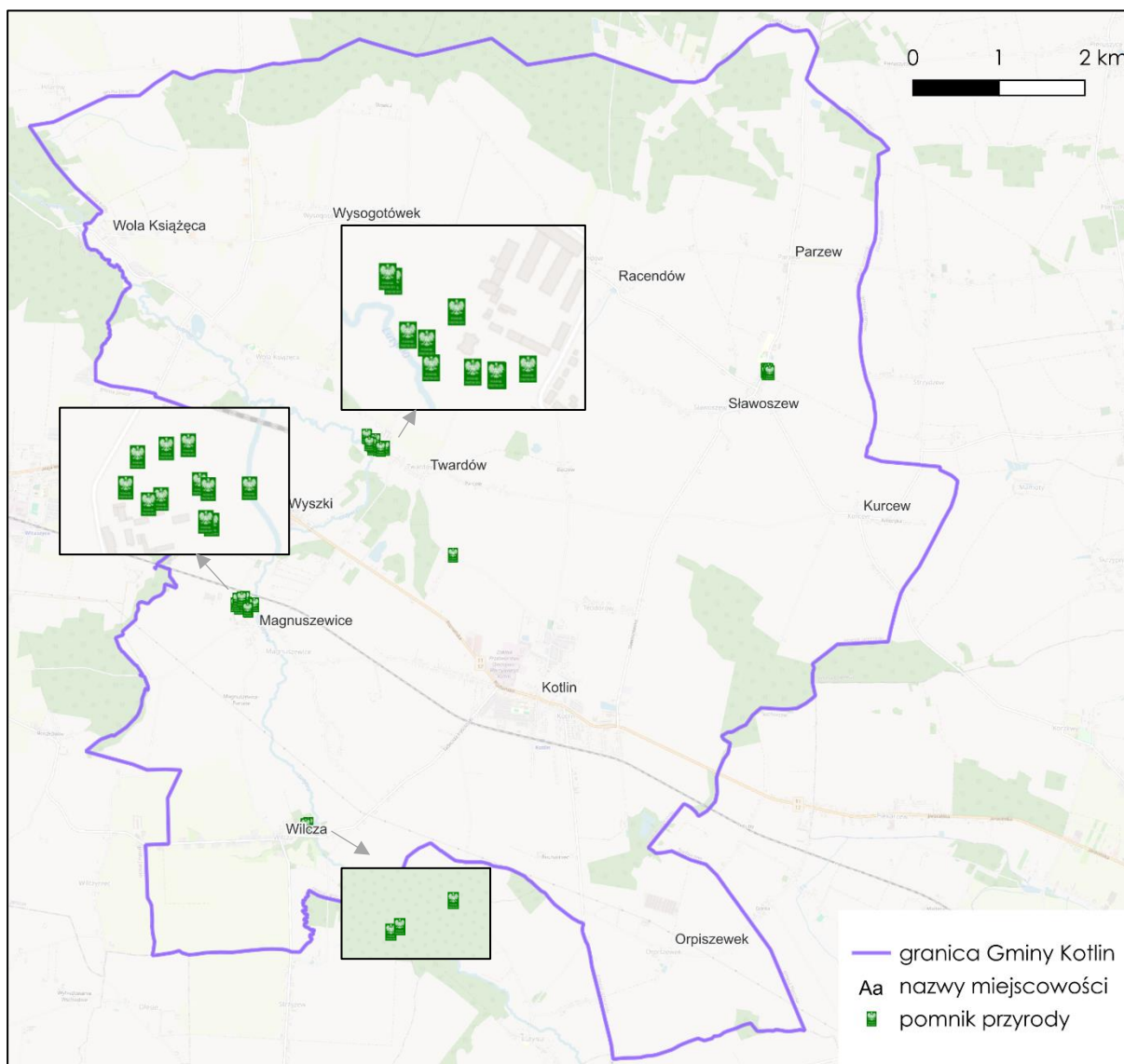
Gmina Kotlin leży w strefie klimatu umiarkowanego, na obszarze wzajemnego przenikania się wpływów morskich i kontynentalnych. Przejściowość ta uwidacznia się głównie zmiennymi stanami pogody, które uwarunkowane są rodzajem napływających mas powietrza. Na omawianym terenie mamy do czynienia z trzema podstawowymi rodzajami mas powietrza: polarnym, arktycznym i zwrotnikowym. Nawiązując do regionalizacji rolniczo-klimatycznej wg Gumińskiego, obszar Gminy Kotlin leży w dzielnicy środkowej (VIII) – rejon południowo-wschodniej Wielkopolski. Przeważają tu wiatry z sektora zachodniego (W, SW, NW). Średnia roczna prędkość wiatru nie uwarunkowana czynnikami lokalnymi nie jest większa niż 2 m/s (wiatry bardzo słabe) i nie przekracza 4 m/s (wiatry słabe). Wiatry silne i bardzo silne pojawiają się sporadycznie. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5°C. Charakterystycznymi cechami klimatu tej dzielnicy są :

- opady - 500 – 550 mm/ rok
- średnia temperatura powietrza - 7,5° C,
- dni z przymrozkami - 100 – 110/ rok,
- dni mroźnych - 30 – 35 / rok,
- dni bardzo mroźnych - 3 / rok
- pokrywa śnieżna - 40 – 60 dni
- okres wegetacji - 210 – 220 dni.

Dni z ciszą (bezwietrznych) jest około 10%. Klimat lokalny nie wykazuje większych różnicowań. Na ogół jest korzystny, a obszar posiada dobre warunki przewietrzania.

### **Ochrona przyrody**

Na terenie Gminy Kotlin nie zlokalizowano obszarów objętych Krajowym Systemem Obszarów Chronionych (rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu) ani NATURĄ 2000. Ochroną konserwatorską objęte są pomniki przyrody. W rejestrze pomników przyrody objętych ochroną konserwatorską zapisanych jest 21 obiektów.



**Ryc. 10. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Kotlin**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

## Historia Gminy i walory turystyczne

Najistotniejszymi odkryciami archeologicznymi mającymi bezpośredni wpływ na ukształtowanie się istniejącej dzisiaj sieci osadniczej, są znaleziska z lat 1200 – 400 p.n.e. Najważniejsze z nich to osada w Kotlinie pochodząca z wczesnego okresu epoki żelaza (VI w. p.n.e.), zamieszkiwana przez prasłowiańską ludność tzw. kultury łużyckiej.

Według danych historycznych wieś Kotlin była siedzibą rodu Powatów-Ogończyków, który pieczętował się herbem Ogończyk. W późniejszych dokumentach pojawiają się właściciele miejscowości podpisujący się „Kotlińscy z rodu Ogończyk”.

Gmina Kotlin wchodziła w skład terenów objętych zaborem pruskim i zachowane do dzisiaj kulturowe dobra materialne w dużym stopniu zostały ukształtowane przez panujące w XIX w. stosunki gospodarczo-społeczne i prawno-budowlane wprowadzone przez władze pruskie. O wysokim poziomie gospodarczym i świadomości społecznej mieszkańców świadczą wznoszone wówczas obiekty użyteczności publicznej. Poza budynkami zespołów folwarcznych

i przemysłowych (gorzelnie, płatkarnie, młeczarnie, młyny) i koloniami domów mieszkalnych, właściciele ziemscy wznosili obiekty sakralne, szkoły, szpital czy przytułek dla ubogich i starców.

Dzisiejsze schematy planistyczne wsi są już efektem XIX-wiecznych zmian w strukturze własnościowej gruntów jak: oczynszowanie i uwłaszczenie.

Kotlin nie zachował pierwotnego schematu zabudowy, a charakter panoramy wiejskiej zdominowany został przez współczesną zabudowę związaną z działalnością produkcyjną, bloki mieszkalne, osiedla domków jednorodzinnych, budynki przemysłowe i magazynowe.

Na terenie Gminy Kotlin znajduje się pięć zespołów sakralnych:

- Magnuszewice - kościół parafialny pw. św. Barbary z lat 1751-1752, drewniany, kryty gontem, z barokowym wystrojem wnętrza z XVII i XVIII w., (najcenniejszy obiekt zabytkowy w Gminie); drewniana dzwonnica z 1816 r. kryta gontowym dachem namiotowym.
- Sławoszew - drewniany kościół parafialny pw. św. Zofii z początku XVIII w., przebudowany w 1764 r., z monumentalną wieżą w fasadzie zachodniej nakrytą barokową kopułą, z barokowym wyposażeniem wnętrza i gotyckimi rzeźbami; przy kościele znajduje się grób proboszcza Szymona Ullina, zasłużonego w obronie mowy polskiej w epoce "kulturkampfu"; drewniana dzwonnica szkieletowa z ok. 1800 r.; plebania w stylu dworcowym z 2 połowy XIX w.
- Kotlin - neogotycki kościół parafialny pw. św. Kazimierza z 1858 r. posiadający XVIII-wieczny barokowy wystrój wnętrza.
- Twardów - neoromański kościół parafialny pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła z 1895 r. z wieżą z iglicowym hełmem, ogrodzony starym murem, plebania w stylu dworcowym z początku XX w.
- Racendów - kościół parafialny pw. M.B. Bolesnej z 1911 r. z wieżą zwieńczoną wieloboczną kopułą z neoklasycznym detalem architektonicznym.

Na terenie Gminy Kotlin zachowały się liczne zabytki o dużym znaczeniu historycznym i krajobrazowym. Należą do nich zespoły dworsko-parkowe, takie jak dwór w Kotlinie, jeden z nielicznych przykładów szachulcowego budownictwa dworskiego w Wielkopolsce. Dwór ten pochodzi z XVIII wieku, a otaczający go park zachował ślady pierwotnego układu regularnego. Wartościowe są również pałace w Orpiszewku i Twardowie, otoczone parkami krajobrazowymi. Pałac w Orpiszewku powstał w 1815 roku, a pałac w Twardowie w II połowie XIX wieku. Dwór w Kurcewie, wzniesiony w stylu włoskiej willi w połowie XIX wieku, także znajduje się w parku krajobrazowym (popularnej od XVIII wieku formy ogrodu nawiązującej do naturalnych krajobrazów, określanej niekiedy jako park angielski, lub ogród romantyczny).

Znajdują się tutaj także parki podworskie – w Kotlinie oraz w Kurcewie. Jedynym w pełni odrestaurowanym obiektem jest park w Woli Książęcej z XIX wieku. W innych miejscowościach, takich jak Magnuszewice, Parzew czy Racendów, parki wymagają pilnych prac rewaloryzacyjnych.

Cmentarze katolickie są również istotnym elementem dziedzictwa Gminy Kotlin. Najstarszy znajduje się w Sławoszewie i pochodzi z XVIII wieku. Inne historyczne cmentarze znajdują się m.in. w Kotlinie, Magnuszewicach i Twardowie. W Wilczy i Wysogotówku zachowały się także cmentarze ewangelickie.

Na uwagę zasługują zespoły folwarczne, z których wiele związanych jest z pałacami i dworami, np. w Kotlinie, Magnuszewicach i Orpiszewku. Ważnym elementem krajobrazu są również młyny wodne – w Woli Książęcej znajduje się szachulcowy młyn z XIX wieku, a w Magnuszewicach murowany młyn z początku XX wieku.

Gmina Kotlin posiada także unikatowe przykłady budynków użyteczności publicznej z XIX wieku, takie jak domy dla ubogich w Parzewie i Wilczy oraz budynki szkolne w Kotlinie, Twardowie czy Woli Książęcej. W Sławoszewie warto odwiedzić gościniec z 1905 roku i dawną piekarnię z 1910 roku.

Ponadto na terenie Gminy Kotlin znajdują się następujące miejsca pamięci narodowej:

- Grób Powstańców Wielkopolskich w Magnuszewicach;
- Pomnik Najlepszych Synów Kotliny przy ul. Poznańskiej;
- Pomnik Wynagradzający Profanację Krzyży w Wysogotówku;
- Tablica Epitafium o ks. Stanisławie Rymarkiewiczu w Kotlinie;
- Grobowiec Sp. Ks. Dziekana Stanisława Rymarkiewicza w Kotlinie;
- Pomnik Obelisk upamiętniający poległych z rąk okupanta hitlerowskiego w Orpiszewku;
- Pomnik nagrobek bohaterów Powstania Wielkopolskiego w Magnuszewicach,
- Pomnik upamiętniający papieża Jana Pawła II.

Choć Gmina posiada interesujące zabytki i walory krajobrazowe, nadal boryka się z niedoborem infrastruktury turystycznej. Brakuje ścieżek edukacyjnych, tras spacerowych i rowerowych oraz miejsc wypoczynkowych dostosowanych do potrzeb turystów. Wprowadzenie oznakowanych szlaków, punktów widokowych i tablic informacyjnych mogłoby zwiększyć turystyczną atrakcyjność regionu. Istnieje potencjał do rozwoju agroturystyki i promocji lokalnych produktów, które mogą przyciągnąć odwiedzających. Rewaloryzacja parków i historycznych obiektów mogłaby stać się impulsem do rozwoju turystyki kulturowej w Gminie Kotlin.

## CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY KOTLIN

### 2.1. Gospodarka lokalna

#### 2.1.1. Przedsiębiorczość

Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą Gminy jest liczba podmiotów gospodarczych działających na jej obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w granicach danej jednostki samorządowej. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na obszarze powiatu jarocińskiego w latach 2019-2023. W 2023 roku najwyższą liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w powiecie odnotowano w gminie Jarocin (5 542 podmioty) – 71,2% wszystkich zarejestrowanych firm w powiecie. Oznacza to, że gmina Jarocin jest głównym ośrodkiem gospodarczym powiatu jarocińskiego. Gmina Kotlin natomiast w analizowanym okresie osiągnęła najniższy odsetek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych spośród gmin powiatu jarocińskiego. W 2023 roku odsetek zarejestrowanych podmiotów w Gminie wynosił jedynie 7,2% wszystkich podmiotów w powiecie. Na przestrzeni analizowanych lat liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie zwiększyła się o 83 podmioty – z 476 podmiotów w 2019 roku do 559 podmiotów w 2023 roku.

Tab. 10 Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie jarocińskim w latach 2019-2023

| JST               | 2019                                      |                    | 2023                                      |                    | zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019-2023 |
|-------------------|-------------------------------------------|--------------------|-------------------------------------------|--------------------|--------------------------------------------------------------|
|                   | liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON | odsetek w powiecie | liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON | odsetek w powiecie |                                                              |
| powiat jarociński | 6 817                                     | 100,0%             | 7 789                                     | 100,0%             | 972                                                          |
| Jaraczewo         | 636                                       | 9,3%               | 695                                       | 8,9%               | 59                                                           |
| Jarocin           | 4 838                                     | 71,0%              | 5 542                                     | 71,2%              | 704                                                          |
| <b>Kotlin</b>     | <b>476</b>                                | <b>7,0%</b>        | <b>559</b>                                | <b>7,2%</b>        | <b>83</b>                                                    |
| Żerków            | 867                                       | 12,7%              | 993                                       | 12,7%              | 126                                                          |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych na koniec 2023 roku wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Kotlin, na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), najwięcej z nich działało w sekcji G handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (127 podmiotów – 22,9%) oraz sekcji F budownictwo (116 – 20,9%). Następne w kolejności sekcje, których udział wynosił powyżej 5% to: C przetwórstwo przemysłowe (62 – 11,2%), S i T pozostała działalność usługowa (53 – 9,5%), H transport i gospodarka magazynowa (38 – 6,8%), M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (34 – 6,1%).

Tab. 11 Podmioty działające na terenie Gminy Kotlin na koniec 2023 roku według PKD

| SEKCJE PKD 2007                                     | Liczba podmiotów | Udział |
|-----------------------------------------------------|------------------|--------|
| SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo | 13               | 2,3%   |
| SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie                    | 0                | 0,0%   |
| SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe                   | 62               | 11,2%  |

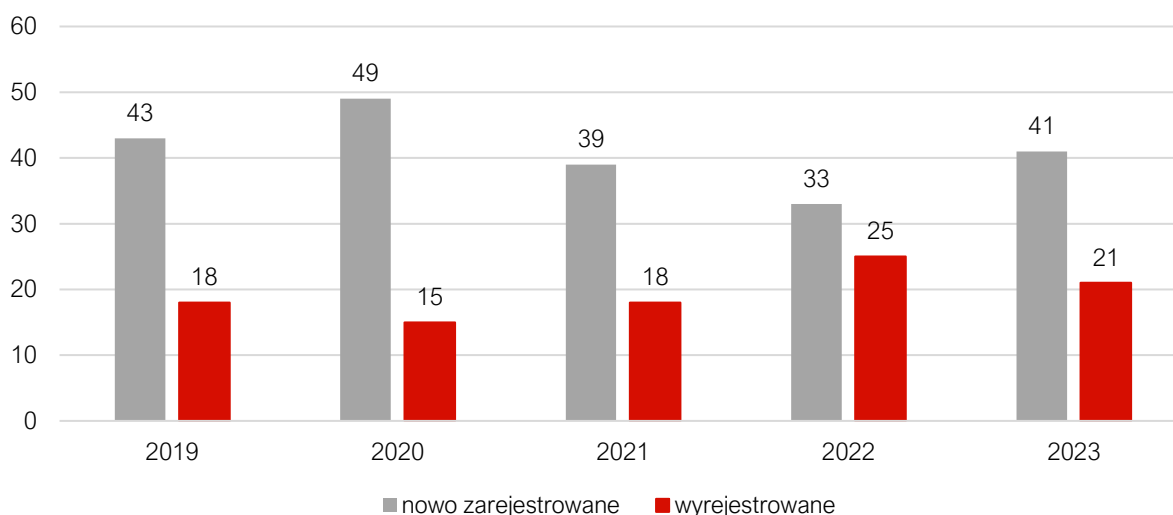


|                                                                                                                                         |     |       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|
| <b>SEKCJA D</b> Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych | 0   | 0,0%  |
| <b>SEKCJA E</b> Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją                               | 1   | 0,2%  |
| <b>SEKCJA F</b> Budownictwo                                                                                                             | 116 | 20,9% |
| <b>SEKCJA G</b> Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle                                        | 127 | 22,9% |
| <b>SEKCJA H</b> Transport i gospodarka magazynowa                                                                                       | 38  | 6,8%  |
| <b>SEKCJA I</b> Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi                                                      | 4   | 0,7%  |
| <b>SEKCJA J</b> Informacja i komunikacja                                                                                                | 8   | 1,4%  |
| <b>SEKCJA K</b> Działalność finansowa i ubezpieczeniowa                                                                                 | 13  | 2,3%  |
| <b>SEKCJA L</b> Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości                                                                      | 10  | 1,8%  |
| <b>SEKCJA M</b> Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna                                                                         | 34  | 6,1%  |
| <b>SEKCJA N</b> Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca                                                  | 20  | 3,6%  |
| <b>SEKCJA O</b> Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne                                         | 12  | 2,2%  |
| <b>SEKCJA P</b> Edukacja                                                                                                                | 14  | 2,5%  |
| <b>SEKCJA Q</b> Opieka zdrowotna i pomoc społeczna                                                                                      | 23  | 4,1%  |
| <b>SEKCJA R</b> Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją                                                                    | 7   | 1,3%  |
| <b>SEKCJA S i T</b> Pozostała działalność usługowa                                                                                      | 53  | 9,5%  |
| <b>SEKCJA U</b> Organizacje i zespoły eksterytorialne                                                                                   | 0   | 0,0%  |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największym przedsiębiorstwem na terenie Gminy jest Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego KOTLIN Sp. z o. o. z siedzibą w Kotlinie przy ul. Poznańskiej 42. Zajmuje się on m.in. produkcją: keczupu, koncentratu pomidorowego, sosów, soków, gotowych dań, warzyw w puszkach i słoikach. Przedsiębiorstwo zatrudnia 155 osób, jest więc największym pracodawcą na terenie Gminy i jednym z większych w powiecie jarocińskim.

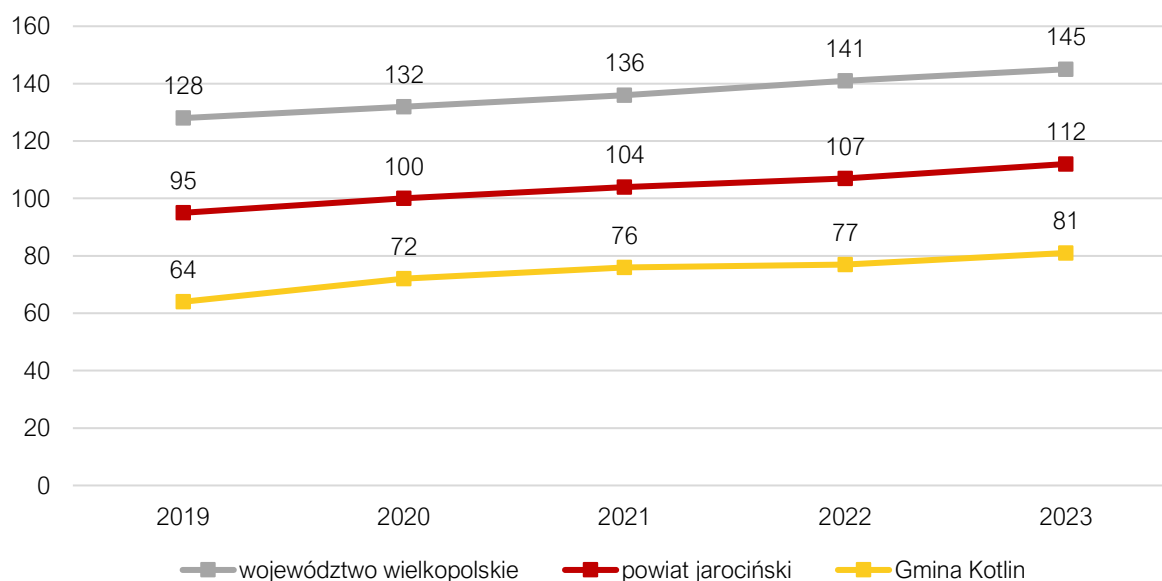
Poniższa rycina przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 na terenie Gminy Kotlin. W każdym analizowanym roku liczba nowych przedsiębiorstw przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Największą różnicę między nowo zarejestrowanymi podmiotami, a wyrejestrowanymi odnotowano w 2020 roku (34 podmioty). Z kolei najmniejsza różnica wystąpiła w 2022 roku (8 podmiotów). Najwięcej nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych zostało na terenie Gminy w 2020 roku (49 podmiotów). W kolejnych dwóch latach liczba nowych firm zdecydowanie spadła, a w roku 2023 odnotowano lekki wzrost liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw. Liczba firm wyrejestrowywanych rosła w latach 2020-2022, a w roku 2023 lekko spadła.



**Ryc. 11 Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 działających w Gminie Kotlin**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla osiągnięcia porównywalności poziomu rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego stosowane jest kryterium liczby przedsiębiorstw przypadających na 1 tys. mieszkańców. Gminę Kotlin zestawiono ze średnią dla gmin w powiecie jarocińskim oraz województwie wielkopolskim, co prezentuje poniższa rycina. W analizowanych latach liczba przedsiębiorstw jednostek w całym województwie wielkopolskim wzrastała, a Gmina Kotlin charakteryzowała się większą dynamiką tego zjawiska w porównaniu do średniej dla gmin powiatu jarocińskiego i województwa wielkopolskiego, i wynosiła 126,6%. Wskaźnik średniej liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dla rolniczej Gminy Kotlin (gdzie w 2023 roku na 1 tys. mieszkańców przypadało 81 podmiotów gospodarczych) była znacznie niższa od średniej dla gmin województwa wielkopolskiego (145 podmiotów na 1 tys. mieszkańców) oraz powiatu jarocińskiego (112 podmiotów na 1 tys. mieszkańców).



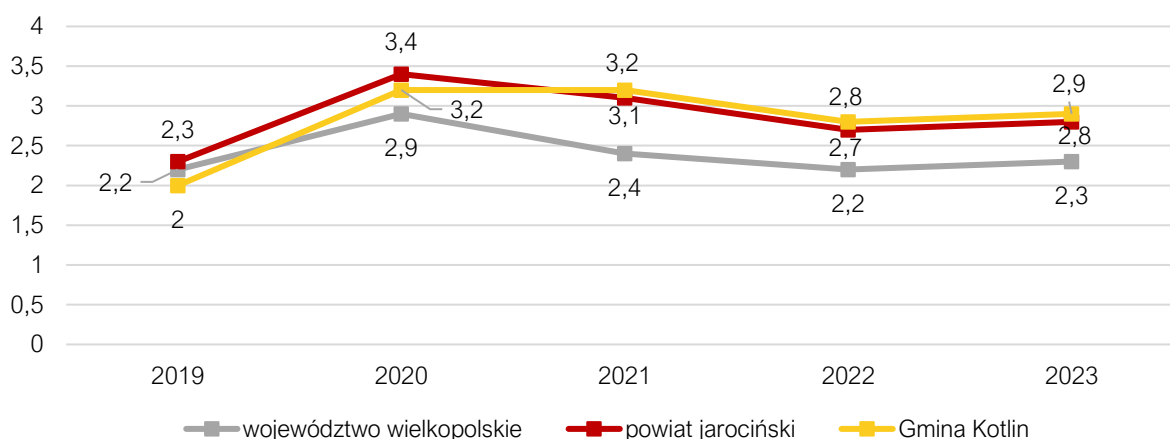
**Ryc. 12 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Kotlin na tle średniej dla gmin powiatu jarocińskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

### 2.1.2. Rynek pracy

Rozwój gospodarczy jednostki samorządowej wykazuje ścisłą zależność ze zmianami zachodzącymi na rynku pracy. Dostęp do stabilnego zatrudnienia oraz satysfakcjonujących miejsc pracy bezpośrednio wpływa na ocenę jakości życia mieszkańców oraz zachęca do osiedlenia się na terenie Gminy.

Poniższa rycina przedstawia zmiany udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Kotlin na tle średniej dla powiatu jarocińskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym według danych GUS w Gminie Kotlin (2%) był w 2019 r. niższy niż średnia dla gmin powiatu jarocińskiego (2,3%) oraz województwa wielkopolskiego (2,2%). W kolejnych latach jednak odsetek ten wzrósł, co w pewnym stopniu wynikać mogło z gospodarczych skutków pandemii COVID-19. Od 2021 roku bezrobocie w Gminie utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnie w powiecie i województwie.



**Ryc. 13 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W strukturze osób bezrobotnych w 2023 roku w powiecie jarocińskim większość stanowiły kobiety (ok. 62,5%). Największą grupą osób bezrobotnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata (301 os. – 26,4%). Należy jednak zaznaczyć, iż grupa osób w wieku 35-44 lat stanowiła nieznacznie mniejszy udział (271 os. – 23,8%). Najwięcej osób bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe lub branżowe (372 os. – 32,6%). Osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym również stanowią duży udział w strukturze bezrobotnych (325 os. – 28,5%). Najwięcej osób pozostaje bez zatrudnienia od 1-3 miesięcy (21,2%), jednak blisko 15,3% ogółu bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy. Dane te przedstawione zostały w poniższej tabeli.

**Tab. 12 Struktura osób bezrobotnych w powiecie jarocińskim w 2023 roku**

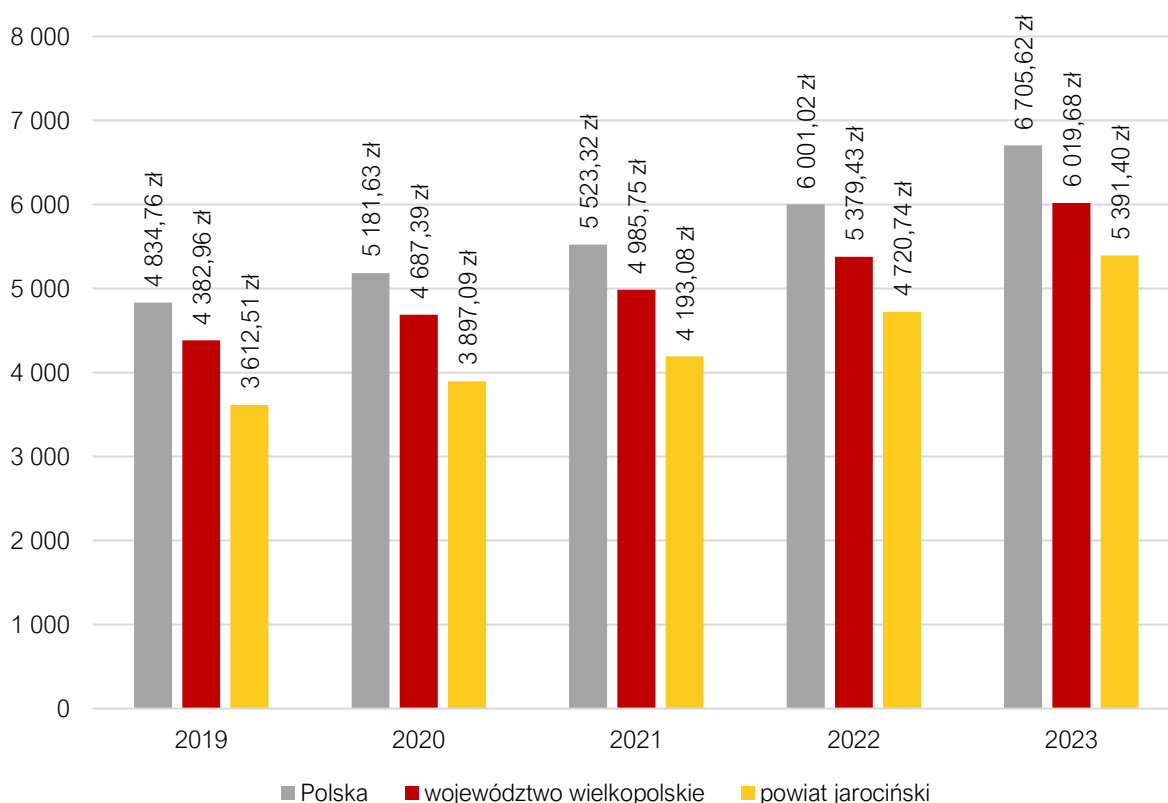
| Ogółem                                  |            | w tym kobiety |            |
|-----------------------------------------|------------|---------------|------------|
| <b>Bezrobotni zarejestrowani ogółem</b> |            | <b>1 140</b>  | <b>713</b> |
| Czas pozostawania bez pracy w m-c       | do 1       | 121           | 55         |
|                                         | 1-3        | 242           | 122        |
|                                         | 3-6        | 202           | 128        |
|                                         | 6-12       | 228           | 147        |
|                                         | 12-24      | 173           | 132        |
|                                         | powyżej 24 | 174           | 129        |

|               |                                        |     |     |
|---------------|----------------------------------------|-----|-----|
| Wiek          | 18-24                                  | 228 | 147 |
|               | 25-34                                  | 301 | 224 |
|               | 35-44                                  | 271 | 179 |
|               | 45-54                                  | 186 | 120 |
|               | 55-59                                  | 87  | 43  |
|               | 60 lat i więcej                        | 67  | 0   |
| Wykształcenie | Wyższe                                 | 116 | 81  |
|               | policealne i średnie zawodowe/branżowe | 325 | 222 |
|               | średnie ogólnokształcące               | 138 | 101 |
|               | zasad. zawodowe/branżowe               | 372 | 215 |
|               | gimnazjalne/podstawowe i poniżej       | 189 | 94  |

Źródło: Sprawozdanie z rynku pracy MRPIŚ-01. Powiatowy Urząd Pracy dla powiatu jarocińskiego

Według danych zawartych w Barometrze Zawodów w 2023 roku w powiecie jarocińskim stwierdzono deficyt w grupie 16 zawodów: blacharze i lakiernicy samochodowi; cieśle i stolarze budowlani; dekarze i blacharze budowlani; elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy; kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych; kucharze; monterzy instalacji budowlanych; murarze i tynkarze; operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych; operatorzy obrabiarek skrawających; operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych; pielęgniarki i położne; przetwórcy mięsa i ryb; robotnicy budowlani; spawacze; tapicerzy.

W 2023 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie jarocińskim wynosiło 5 391,4 zł, co stanowiło 89,6% średniej dla województwa wielkopolskiego. W tym samym roku średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie stanowiło 80,4% średniego wynagrodzenia w skali kraju.



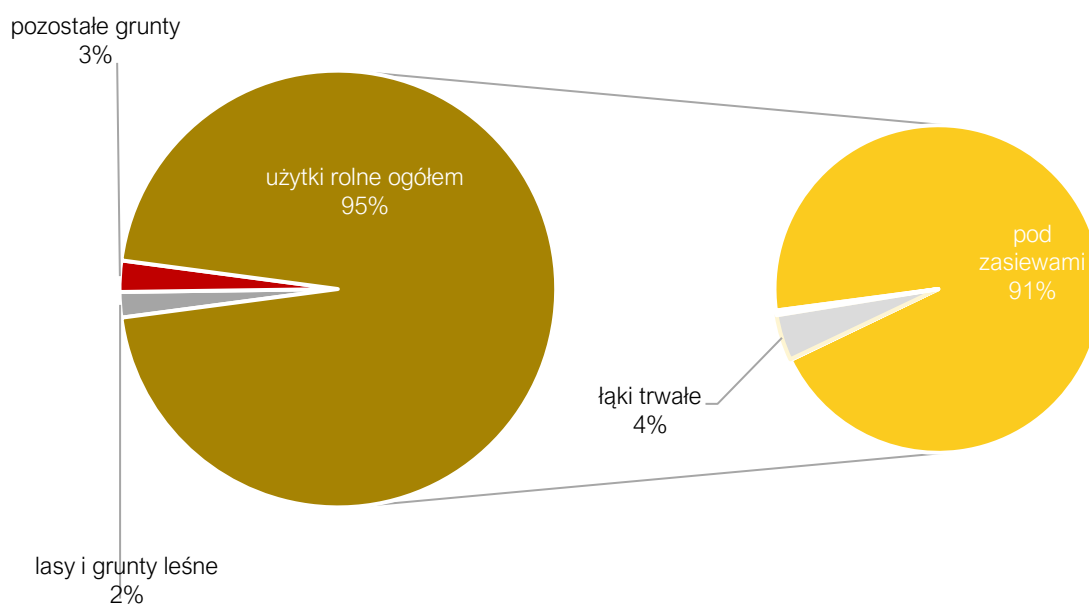
Ryc. 14 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie jarocińskim i województwie wielkopolskim na tle kraju w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

### 2.1.3. Rolnictwo

Gmina Kotlin należy do grupy gmin o umiarkowanej funkcji rolniczej, dlatego analizując jej gospodarkę lokalną należy uwzględnić specyfikę znajdujących się na jej terenie gospodarstw rolnych. Najbardziej rzetelnym źródłem informacji odzwierciedlającym realny stan rolnictwa są przeprowadzone raz na 10 lat Powszechne Spisy Rolne. Obowiązek przeprowadzenia spisów wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, a uszczegółowionego na poziomie krajowym w drodze ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, a odmowa przystąpienia skutkować może nałożeniem grzywny. Dzięki przyjętym rozwiązaniom w ostatnim Powszechnym Spisie Rolnym przeprowadzonym w 2020 r. według danych GUS wzięło udział 98% polskich gospodarstw rolnych. Tym samym, analiza stanu rolnictwa na terenie Gminy Kotlin przeprowadzona została głównie w oparciu o dane pozyskane na drodze PSR 2020.

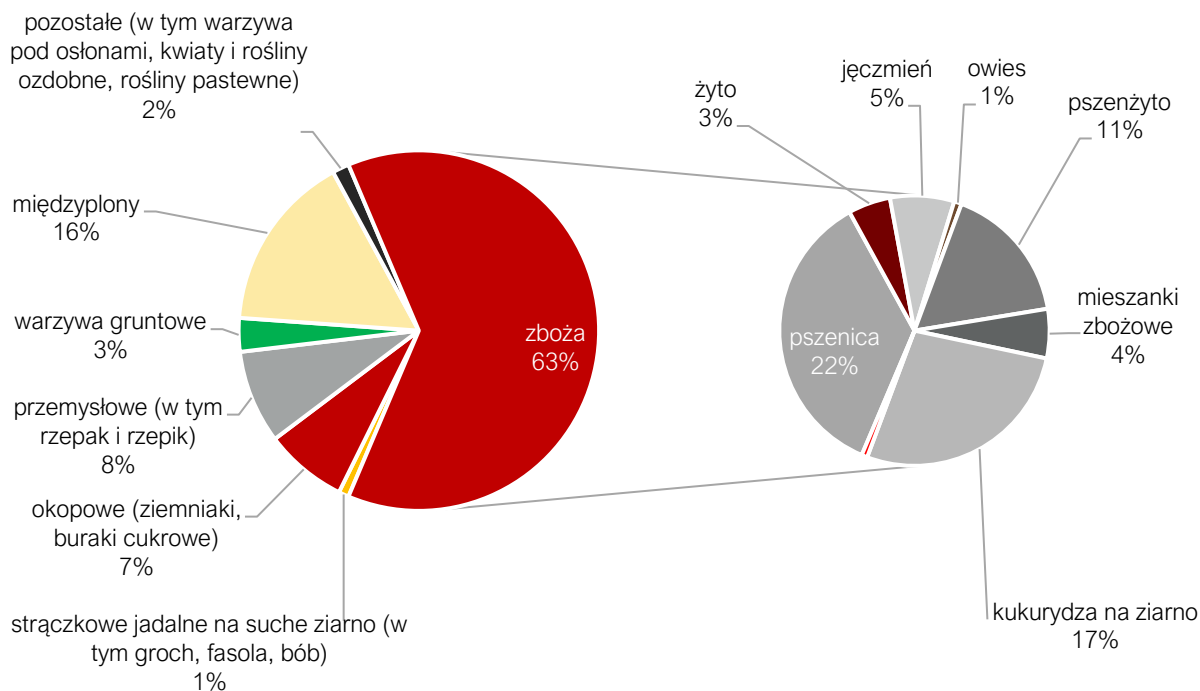
W 2020 roku w strukturze użytkowania gospodarstw rolnych dominowały użytki rolne, zajmujące ok. 95% ich powierzchni. Lasy i grunty leśne stanowiły ok. 2% powierzchni gospodarstw rolnych z terenu Gminy, a udział pozostałych gruntów wynosił ok. 3%. Należy jednak pamiętać, że użytki rolne nie stanowią w całości pól uprawnych, a dzielą się na dalsze podgrupy użytkowe. Tym samym, pod zasiewami znajdowało się 91% gruntów gospodarstw rolnych w Gminie, a 4% zajmowały łąki trwałe. Strukturę użytkowania gruntów rolnych przedstawia poniższa rycina.



Ryc. 15 Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Gminy Kotlin w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Badana jednostka jest przede wszystkim Gminą rolniczą. W Gminie przeważają grunty dobre (kompleks 4 i 5) oraz bardzo dobre (kompleks 2). Ponadto znaczna powierzchnia gruntów ornych na obszarze jednostki została zakwalifikowana do klas IIIa i IVa. W produkcji rolnej na terenie Gminy dominują zboża (w tym przede wszystkim pszenica, kukurydza na ziarno i pszenżyto).



**Ryc. 16 Struktura zasiewów wybranych upraw w Gminie Kotlin w 2020 roku**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

W 2020 roku w Gminie Kotlin łącznie zarejestrowanych było 347 gospodarstw rolnych co stanowiło ok. 14,34% wszystkich gospodarstw rolnych znajdujących się w powiecie jarocińskim. Dominują gospodarstwa małe: 32% gminnych gospodarstw mieściło się w przedziale 1-5 ha, a 22% w przedziale 5-10 ha. W tym samym roku średnia wielkość gospodarstwa w Gminie Kotlin wyniosła ok. 13,85 ha, podczas gdy w całym powiecie było to średnio 15,97 ha. Szczegółowe dane dotyczące wielkości gospodarstw rolnych prezentuje poniższa tabela.

**Tab. 13 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Kotlin na tle powiatu jarocińskiego**

| Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych         | Gmina Kotlin     |        | powiat jarociński |        |
|----------------------------------------------------------------|------------------|--------|-------------------|--------|
|                                                                | Liczba podmiotów | Udział | Liczba podmiotów  | Udział |
| Ogółem                                                         | 347              | 100%   | 2 419             | 100%   |
| do 1 ha łącznie                                                | 12               | 3%     | 67                | 3%     |
| 1 - 5 ha                                                       | 110              | 32%    | 829               | 34%    |
| 5 - 10 ha                                                      | 78               | 22%    | 457               | 19%    |
| 10 - 15 ha                                                     | 54               | 16%    | 395               | 16%    |
| 15 ha i więcej                                                 | 93               | 27%    | 671               | 28%    |
| Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha) | 13,85            |        | 15,97             |        |

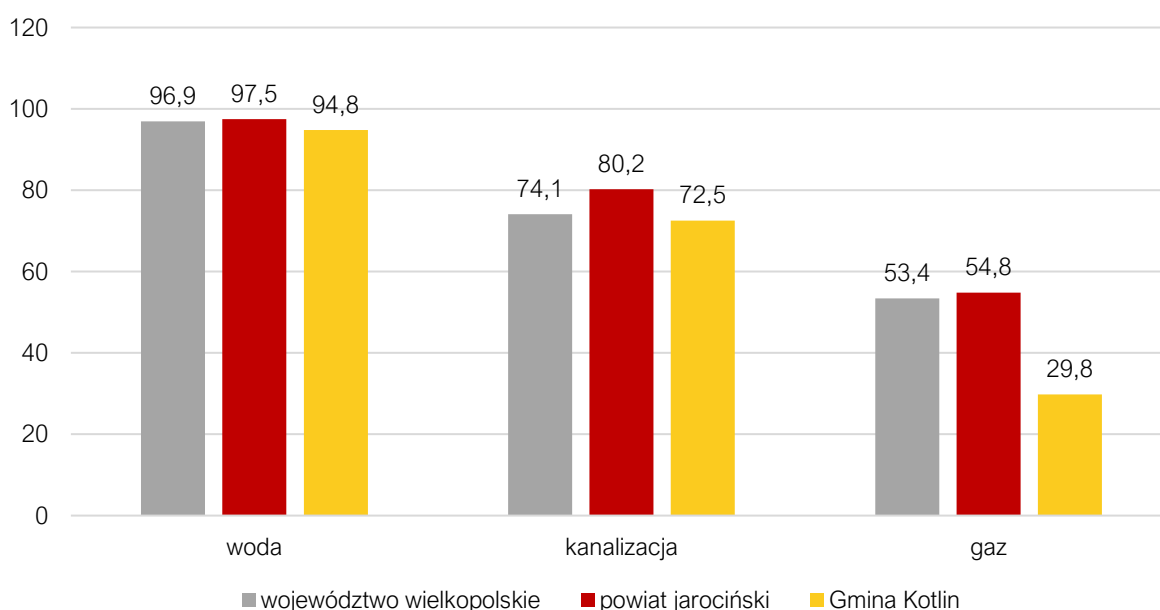
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych jest szczególnie istotna w analizie ich dochodowości. Nadmierne rozdrobnienie determinuje brak możliwości utrzymania gospodarstwa domowego wyłącznie w oparciu o środki uzyskane z działalności rolniczej. Z kolei wielkopowierzchniowe gospodarstwa rolne wymagają wysokiego stopnia mechanizacji produkcji, co wiąże się z ich kapitałochłonnością.

## 2.2. Infrastruktura i środowisko

### 2.2.1. Urządzenia sieciowe

Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa jest jednym z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą oraz potencjał inwestycyjny danego terenu. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku udział korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Kotlin kształtował się na poziomie 94,8%. Był to wynik nieznacznie niższy od średniej dla gmin województwa wielkopolskiego (96,9%) oraz powiatu jarocińskiego (97,5%). W tym samym roku odsetek mieszkańców badanej jednostki posiadających przyłącze do sieci kanalizacyjnej wyniósł 72,5%, wynik ten również był niższy od średniej dla gmin województwa wielkopolskiego (74,1%) oraz powiatu jarocińskiego (80,2%). Wskaźniki świadczą o dobrze rozwiniętej infrastrukturze wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Kotlin. Natomiast odsetek mieszkańców Gminy korzystających z infrastruktury gazowej w 2023 roku wyniósł 29,8%, czyli znacznie mniej niż średnia dla gmin powiatu jarocińskiego (54,8%) oraz województwa wielkopolskiego (53,4%).



Ryc. 17 Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Kotlin w 2023 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody na terenie badanej jednostki jest Gmina Kotlin. Na terenie Gminy znajduje się pięć Stacji Uzdatniania Wody SUW, które zlokalizowane są w miejscowościach: Magnuszewice, Kotlin, Wola Książęca, Kurcew, Wyszki. Plany inwestycyjne w zakresie sieci wodociągowej są realizowane w oparciu o uchwałę nr XXVII/154/2020 Rady Gminy Kotlin z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych Gminy Kotlin na lata 2021-2025. W dokumencie wyszczególniono 11 inwestycji. Według danych Urzędu Gminy Kotlin kluczowymi planowanymi inwestycjami w zakresie rozwoju sieci wodociągowej na terenie Gminy, są m.in.:

- budowa sieci wodociągowej na nowo powstałych ulicach w miejscowości Kotlin,
- modernizacja sieci wodociągowej w m.in. w miejscowościach: Magnuszewice, Wilcza, Wola Książęca, Wysogotówek, Wyszki,
- modernizacja sieci wodociągowej o długości 2,5 km we wsi Kotlin.

Na mocy Uchwały Nr LVI/357/2023 Rady Gminy Kotlin z dnia 28 czerwca 2023 roku Rada Gminy Kotlin wyznaczyła obszar i granice aglomeracji Kotlin, o równoważnej wartości mieszkańców (RLM) 6 592. W skład aglomeracji kanalizacyjnej wchodzi następujące miejscowości: Kotlin, Racendów, Magnuszewice, Twardów, Wola Książęca, Wyszki, Wysogotówek, Wilcza, Sławoszew, Parzew, z pominięciem kilku działek.

Gmina Kotlin jest głównym podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie sieci kanalizacyjnej. Na terenie badanej jednostki działa Gminna Oczyszczalnia Ścieków w Wyszkach, która przyjmuje ścieki z terenów skanalizowanych Gminy, jak i dowożonych wozami asenizacyjnymi. W 2018 roku nastąpiła rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wyszkach w ramach projektu „Budowa kanalizacji we wsiach Racendów, Wysogotówek Gmina Kotlin etap II zadanie nr 3 oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Wyszki etap II”, który był dofinansowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogennych, po rozbudowie posiada przepustowość 2 000 m<sup>3</sup>/dobę oraz wydajność 7 205 RLM. Poziom oczyszczania ścieków wynosi 100%. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości w Wysogotówek obejmowała m.in:

- opracowanie Programu funkcjonalno-użytkowego,
- opracowanie projektu budowlanego,
- dostawę prasy taśmowej ECHO,
- naprawa drogi dojazdowej,
- reaktory biologiczne: roboty ziemne, płyta denna, zbrojenie ścian,
- przebudowa pomieszczenia do odwadniania i higienizacji osadu,
- adaptacja istniejącej wiaty osadu odwodnionego na magazyn,
- modernizacja punktu zlewnego ścieków dowożonych,
- rozruch oczyszczalni.

Gmina utrzymała również dofinansowanie z Funduszy Unijnych na realizację projektu pt. „Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Sławoszew, Parzew gm. Kotlin Inwestycja obejmowała budowę kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej – 3 496 mb i budowę kanalizacji sanitarnej tłocznej 0,852 mb. Całkowita długość kanalizacji na terenie Gminy po zrealizowaniu projektu wyniosła ok. 95,5 km. Badana jednostka pozyskała również dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład na:

- budowę zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kurcew i Orpiszewek oraz przebudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Kotlinie,
- rozbudowę i modernizację sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z urządzeniami peryferyjnymi w Gminie Kotlin,
- przebudowę SUW w Kotlinie oraz z budową i modernizacją infrastruktury oświetleniowej w Gminie Kotlin i modernizacją oświetlenia w Szkole Podstawowej w Kotlinie.

Gmina Kotlin przeprowadza co najmniej raz na dwa lata kontrolę szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków w zakresie wywozu nieczystości płynnych. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków jest rozwiązaniem stosowanym w tych lokalizacjach, gdzie doprowadzenie sieci kanalizacyjnej jest nieefektywne ekonomicznie i technicznie niemożliwe. Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej mogą liczyć na dofinansowanie (do 50% kosztów) do przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Kotlin.

Podmiotem odpowiedzialnym za rozbudowę i utrzymanie sieci gazowej na terenie Gminy Kotlin jest Anco Sp. z o.o. w Jarocinie. Do miejscowości z dostępem do sieci gazowej zalicza się m.in.: Parzew, Kurcew, Magnuszowice, Twardów, Sławoszew, Wilcza. Należy zaznaczyć, że w Gminie odnotowano niski wskaźnik wykorzystywania gazu. Oznacza to, że mieszkańcy badanej jednostki pozyskują energię ciepłą głównie z paliw stałych, m.in. węgla, drewna, biomasy. Jest to sytuacja niekorzystna, ponieważ w wyniku spalania paliw konwencjonalnych do atmosfery wydzielane są znaczne ilości dwutlenku węgla oraz dwutlenku siarki, które przyczyniają się do pogorszenia jakości powietrza.

## 2.2.2. Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii

Postępujące zanieczyszczenie środowiska oraz stopniowe zmiany klimatyczne są rezultatem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko przyrodnicze. W obliczu związanych z nimi wyzwań konieczne staje się podejmowanie działań mających na celu ograniczenie degradacji środowiska oraz poprawę jego komponentów. Działania te skoncentrowane są przede wszystkim na ochronie powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleb.

Z danych pozyskanych z Urzędu Gminy Kotlin wynika, że w 2023 roku najczęściej wykorzystywanym źródłem energii w badanej jednostce był węgiel kamienny. Na terenie Gminy funkcjonowało 1 146 źródeł ciepła tego typu, co stanowiło ok. 53,6% wszystkich źródeł ciepła. Spory udział miały również biomasa (460 źródeł, ok. 21,5%) oraz gaz ziemny (333 źródła, ok. 15,6%). Poniższa rycina przedstawia dane dot. źródeł ciepła wykorzystywanych w Gminie Kotlin w 2023 roku.

Tab. 14 Źródła energii w Gminie Kotlin w 2023 roku

| Nośnik energii                                                                         | Liczba źródeł |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| węgiel kamienny                                                                        | 1 146         |
| gaz ziemny                                                                             | 333           |
| olej opałowy                                                                           | 5             |
| biomasa, w tym drewno                                                                  | 460           |
| ciepło sieciowe (lokalne kotłownie, elektrociepłownie, biogazownie, spalarnie odpadów) | 3             |
| energia elektryczna                                                                    | 137           |
| energia słoneczna (kolektory słoneczne)                                                | 20            |
| energia geotermalna (pompy ciepła)                                                     | 36            |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kotlin.

Gmina Kotlin realizuje zadania własne z dziedziny ochrony środowiska i przyrody na podstawie takich dokumentów jak:

- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kotlin na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030** – ma on na celu poprawę środowiska naturalnego poprzez efektywne zarządzanie środowiskiem, zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją oraz stworzenie warunków dla wdrażania wymagań obowiązującego prawa. Głównym celem jest poprawa jakości powietrza na terenie Gminy Kotlin.
- **Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Kotlin na lata 2024-2038** – głównym celem jest ochrona zdrowia i warunków życia,

z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Na terenie Gminy znajduje się jeden czujnik jakości powietrza, który umieszczony jest na budynku Szkoły Podstawowej w Kotlinie, przy ul. Słowackiego. Urządzenie monitoruje stężenie cząstek stałych pyłów PM<sub>10</sub> i PM<sub>2.5</sub> w atmosferze. Czujnik, przekazując informacje o poziomie zanieczyszczenia, podnosi poziom świadomości o lokalnych zagrożeniach. W 2023 roku w Gminie odnotowano 1 dzień zły i 3 dni umiarkowane pod względem jakości powietrza dla pyłów PM<sub>2,5</sub> oraz PM<sub>10</sub>, a pozostałe dni charakteryzowały się bardzo dobrą jakością powietrza.

Jednym z narzędzi kontroli nad zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska są decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. W latach 2018-2023 wśród inwestycji, które otrzymały pozytywną decyzję wyróżnić można m.in.:

- budowę fermy drobiu o maksymalnej obsadzie inwentarza wynoszącej 3 565,152 DJP, obejmującej m.in. lokalizację dwunastu budynków inwentarskich (kurników), dwudziestu czterech silosów paszowych i innych budynków wraz z realizacją infrastruktury technicznej w miejscowości Kotlin, na działce nr 243 i 244 w obrębie Kotlin,
- budowę gospodarstwa rolnego (5 obiektów inwentarskich do odchowu cieląt o obsadzie 4 285 stanowisk, 642,75 DJP) zlokalizowanego w miejscowości Twardów,
- budowę fermy chowu drobiu o maksymalnej obsadzie inwentarza wynoszącej 2 676,86DJP zlokalizowana w miejscowości Orpiszewek.

Procedowane są decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie gospodarstwa rolnego zajmującego się hodowlą bydła w miejscowości Twardów oraz przedsięwzięcia budowy ferm chowu drobiu w miejscowościach Magnuszewice i Orpiszewek.

Gmina Kotlin prowadzi działania w zakresie wsparcia mieszkańców ubiegających się o środki zewnętrzne na działania termomodernizacyjne. Jednym z kluczowych działań jest udział we wdrażaniu rządowego programu "Czyste Powietrze". Program ma na celu poprawę jakości powietrza oraz efektywności energetycznej budynków poprzez wymianę starych pieców i kotłów grzewczych na nowe, bardziej ekologiczne źródła ciepła. W ramach programu Gmina Kotlin zorganizowała punkt konsultacyjno-informacyjny. Pracownicy punktu udzielali informacji, organizowali spotkania informacyjne dla mieszkańców, na których omawiali korzyści płynące z wymiany źródeł ciepła oraz możliwości uzyskania dofinansowania na ten cel, pomagali także w wypełnieniu dokumentacji aplikacyjnej.

Gmina realizuje również „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kotlin”. Program wyznacza zadania strategiczne, cele i kierunki działań na rzecz poprawy, ochrony oraz racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska.

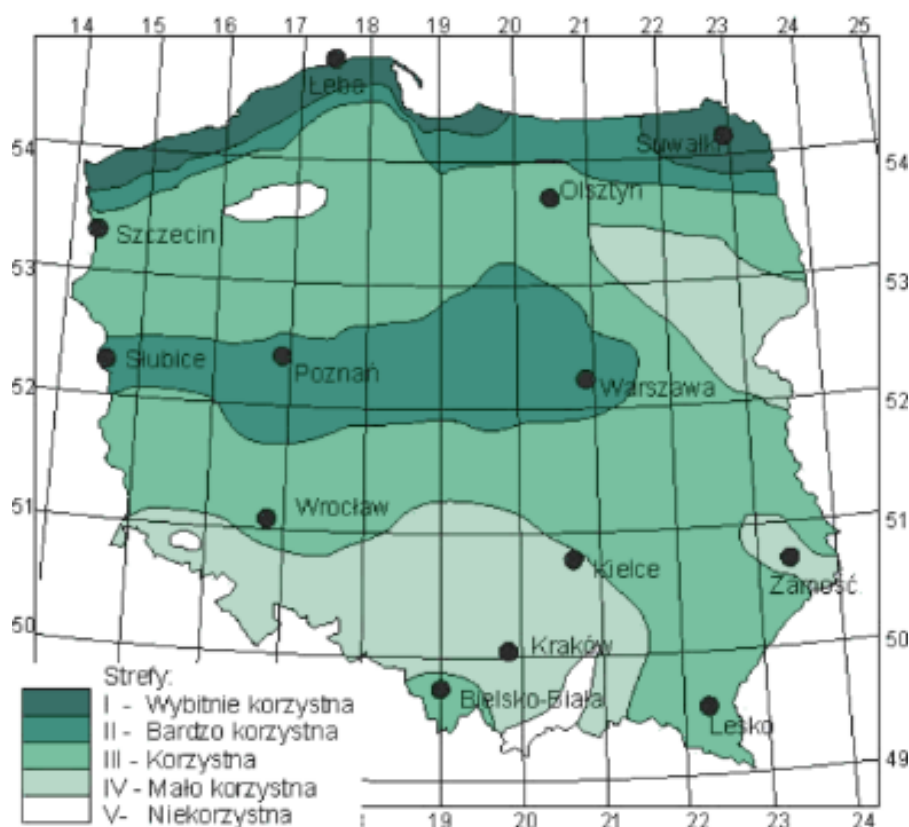
Prowadząc działania w zakresie edukacji ekologicznej Gmina Kotlin organizuje Piknik Eko oraz liczne konkursy dla dzieci, wśród których wyróżnić można m.in.:

- „Śmieciom – Stop!”,
- „Z Ekologią na Ty”,
- „Sprzątanie świata”.

Gmina wraz z członkami porozumienia międzygminnego Wielkopolskie Centrum Recyklingu jest organizatorem konkursu pt. „Region Czysty na 6!” skierowanego dla uczniów szkół podstawowych z 23 gmin.

Zrównoważony rozwój oraz transformacja energetyczna stały się nieodłącznym elementem debaty publicznej. Coraz większy nacisk kładzie się na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizację gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE są technologie wykorzystujące potencjał słoneczny, wiatrowy oraz geotermalny.

Poniższa rycina przedstawia rozkład energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na 6 stref. Gmina Kotlin znajduje się w obszarze Strefy III, która posiada korzystne warunki wietrzne do rozwoju energetyki wiatrowej. Potencjał energetyczny na wskazanym obszarze mieści się w zakresie 500-750 kWh/(m<sup>2</sup>/rok) na wysokości 10 metrów oraz 750-1 000 kWh/(m<sup>2</sup>/rok) na wysokości 30 metrów, co oznacza, że Gmina ma dobre warunki do lokalizacji siłowni wiatrowych. Na terenie Gminy zlokalizowanych jest siedem farm wiatrowych w miejscowościach: Wyszki, Wilcza, Kotlin i Racendów.



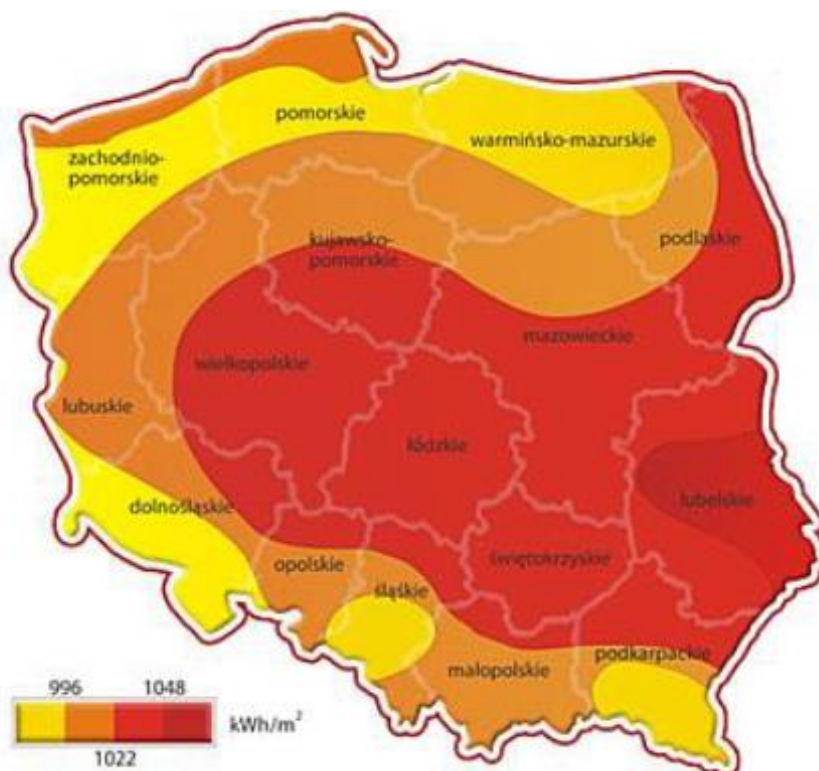
Ryc. 18 Energia wiatru w Polsce w kWh/(m<sup>2</sup>/rok) na wysokości 10 i 30 metrów

Źródło: IMWGW.

Na poniższej mapie przedstawione zostało całkowite roczne nasłonecznienie kraju, które pozwoli na określenie potencjału do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach. Badana jednostka zlokalizowana jest w obszarze, w którym całkowite nasłonecznienie w ciągu roku wynosi 1 100 kWh/m<sup>2</sup>. Są to bardzo dobre warunki, które pozwalają na rozwój energetyki słonecznej w

obszarze Gminy. W badanej jednostce zlokalizowanych jest pięć instalacji fotowoltaicznych, o mocy:

- do 3 MW w Kotlinie,
- do 1,6 kW w Kotlinie,
- do 0,098 MW w Kotlinie,
- do 2,5 MW w Wilczej,
- do 1,6 MW w Twardowie.



Ryc. 19 Przestrzenny rozkład całkowitego nasłonecznienia rocznego Polski

Źródło: <http://www.suneko.eu>

### 2.2.3. Gospodarka odpadami

Podmiot odpowiedzialny za odbiór i wywóz odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy jest wyłaniany w drodze przetargu. Zbieranie odpadów podzielone było na 7 frakcji: odpady zmieszane, popiół, odpady kuchenne ulegające biodegradacji, papier, szkło bezbarwne, szkło kolorowe, metale oraz tworzywa sztuczne. Odbiór odpadów odbywał się na podstawie wyznaczonego harmonogramu. Zagospodarowaniem odpadów natomiast zajmowało się, w ramach porozumienia międzygminnego, Wielkopolskie Centrum Recyklingu – ZGO Sp. z o. o., zlokalizowane przy ul. Małynicza 1 w Witaszyczkach. Z niezamieszkałych nieruchomości odbiór odpadów komunalnych następuje według odrębnych, indywidualnych umów.

Na terenie Gminy, w miejscowości Wyszki, działa również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Punkt czynny jest w piątki (w godzinach 7:00-17:00) i soboty (w godzinach 9:00-17:00). PSZOK umożliwia mieszkańcom bezpłatne oddanie, takich odpadów jak: papier, szkło bezbarwne, szkło kolorowe, metale oraz tworzywa sztuczne, odpady ulegające

biodegradacji, przeterminowane leki, chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe zużyte opony od samochodów osobowych, odpady budowlane i rozbiórkowe.

Poniższa tabela przedstawia stan gospodarowania odpadami w Gminie Kotlin w latach 2019-2023. W analizowanym okresie liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zmniejszyła się z 6 601 osób w roku 2019 do 6 473 osób w 2023 roku. Ilość zebranych odpadów komunalnych wzrastała w latach 2019-2021, osiągając poziom 2 212,71 Mg, natomiast od 2022 roku spada – do 1 799,52 Mg w 2023 roku. Ilość zebranych odpadów na 1 mieszkańca spadła z 0,29 Mg w 2019 roku do 0,28 Mg w 2023 roku. Na uwagę zasługuje znaczący spadek ilości odpadów zmieszanych: z 1 479,14 Mg w roku 2019 do 732,54 Mg w roku 2023.

Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów w latach 2019-2023 wzrósł z 22% w roku 2019 do 36% w roku 2023. W latach 2019-2020 Gmina nie osiągała minimalnych wymaganych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, jak również poziomu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych przedstawia faktyczny stan segregacji odpadów w wybranej jednostce administracyjnej. Wskaźnik ten obowiązuje dopiero od 2021 roku, dlatego w okresie poprzedzającym nie ma dla niego danych. W latach 2021-2023 badana jednostka spełniła wymagany stan minimalny.

**Tab. 15 Stan gospodarowania odpadami w Gminie Kotlin w latach 2019-2023**

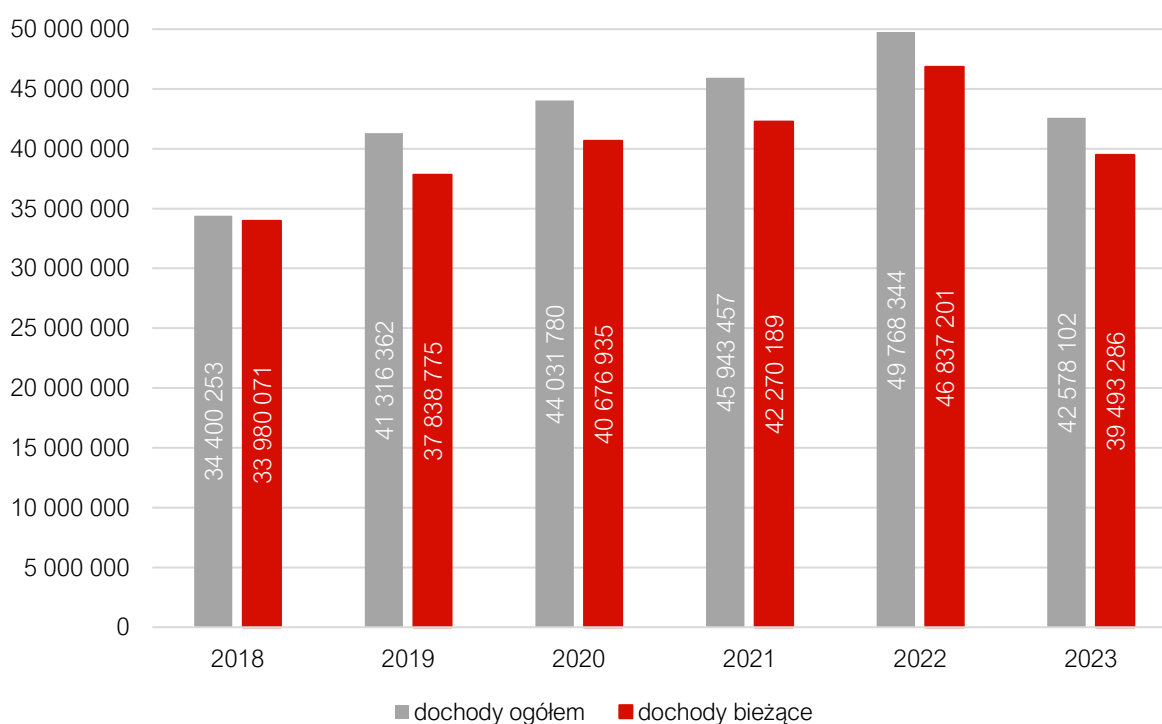
|                                                                                                                        |          | 2019     | 2020     | 2021     | 2022     | 2023     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|
| Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)                                         |          | 6 601    | 6 409    | 6 517    | 6 551    | 6 473    |
| Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:                                                                |          | 1 946,98 | 1 998,83 | 2 212,71 | 1 815,66 | 1 799,52 |
| <i>zmieszane</i>                                                                                                       |          | 1 479,14 | 1 452,90 | 1 523,62 | 1 233,64 | 732,54   |
| <i>segregowane</i>                                                                                                     |          | 423,55   | 554,28   | 516,98   | 506,90   | 647,60   |
| Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów                                                                  |          | 22%      | 28%      | 23%      | 28%      | 36%      |
| Ilość zebranych odpadów na mieszkańca                                                                                  |          | 0,29     | 0,31     | 0,34     | 0,28     | 0,28     |
| Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)                   | Gmina    | 34,4     | 39,9     | x        | x        | X        |
|                                                                                                                        | wymagany | 40       | 50       | x        | x        | X        |
| Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%) | Gmina    | 44,75    | 0        | 74,46    | x        | X        |
|                                                                                                                        | wymagany | 60       | 70       | 70       | x        | X        |
| Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)               | Gmina    | 0,36     | 0,29     | 0        | x        | X        |
|                                                                                                                        | wymagany | <40      | <35      | <35      | x        | X        |
| Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)                                          | Gmina    | x        | x        | 23,79    | 31,96    | 41,36    |
|                                                                                                                        | wymagany | x        | x        | >20      | >25      | >35      |

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Kotlin

## 2.3. Stan finansów samorządowych

### 2.3.1. Wykonanie budżetu

Dochody ogółem Gminy Kotlin w latach 2018-2023 wzrosły z 34,4 mln zł w 2018 roku do blisko 42,6 mln zł w 2023 roku. W latach 2018-2022 zarówno dochody ogółem, jak i dochody bieżące stale wzrastały, osiągając w 2022 roku najwyższy wynik w całym analizowanym okresie, tj. 49,76 mln zł. W 2023 roku odnotowano spadek dochodów ogółem względem poprzedniego roku o ok. 7,2 mln zł – wyniosły one 42,58 mln zł. Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem na przestrzeni analizowanych lat zmalał z 98,8% w 2019 roku do 92,8% w 2023 roku. Sytuacja ta związana była przede wszystkim ze zmianą polityki fiskalnej państwa oraz spadkiem wartości przyznanych dotacji na cele bieżące (m.in. ze względu na przeniesienie wypłat z Programu Rodzina 500+/800+ z Gminy do ZUS), przy jednoczesnej wypłacie znacznych środków w ramach dotacji majątkowych na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”. Poniższa rycina przedstawia sposób w jaki kształtowały się dochody budżetowe (dochody ogółem oraz dochody bieżące) Gminy Kotlin w latach 2018-2023.

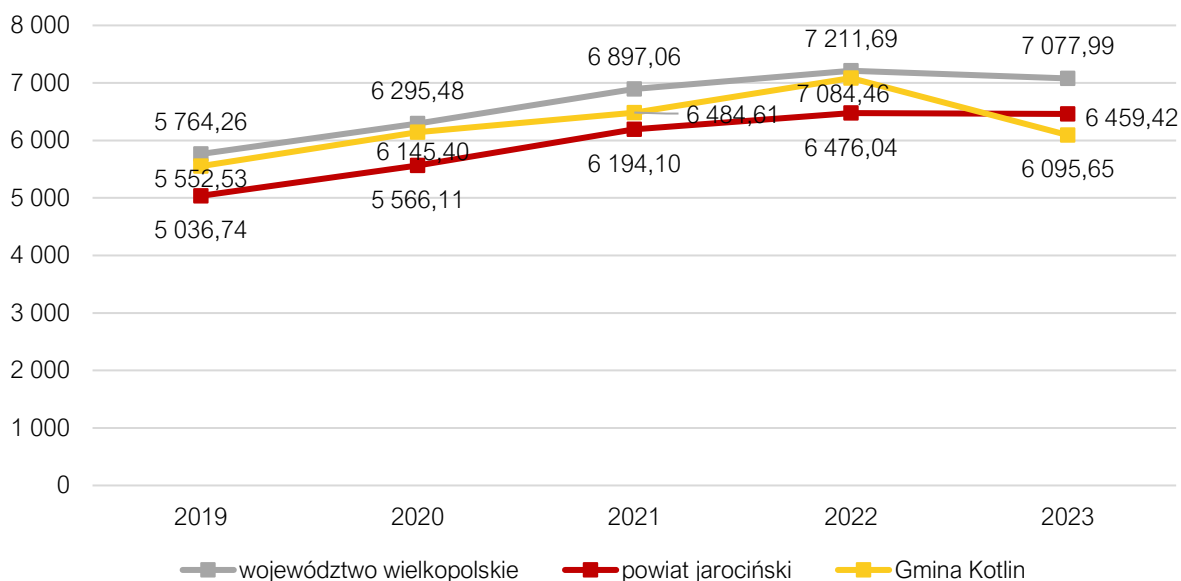


**Ryc. 20 Dochody ogółem i dochody bieżące Gminy Kotlin w latach 2018-2023 (zł)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Finansowych Gminy Kotlin

Na poniższej rycinie przedstawiono dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Kotlin na tle średniej dla gmin powiatu jarocińskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. Na przestrzeni badanego okresu wartość wskaźnika wzrosła: zarówno dla Gminy Kotlin, jak i średnia dla gmin powiatu i województwa. W latach 2019-2022 dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Kotlin stale wzrastały i osiągały wyższe wartości od średniej dla gmin powiatu jarocińskiego. W 2019 roku dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie wynosiły ok. 5,6 tys. zł, a do 2022 roku wzrosły o 27,6% osiągając wysokość nieco ponad 7 tys. zł. Przyczyną znacznego wzrostu wysokości dochodów per capita w tym jednym roku były wysokie dotacje otrzymane z Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład” oraz stale malejąca liczba ludności. W 2023 roku dochody ogółem na 1 mieszkańca spadły o ok. 14%, względem

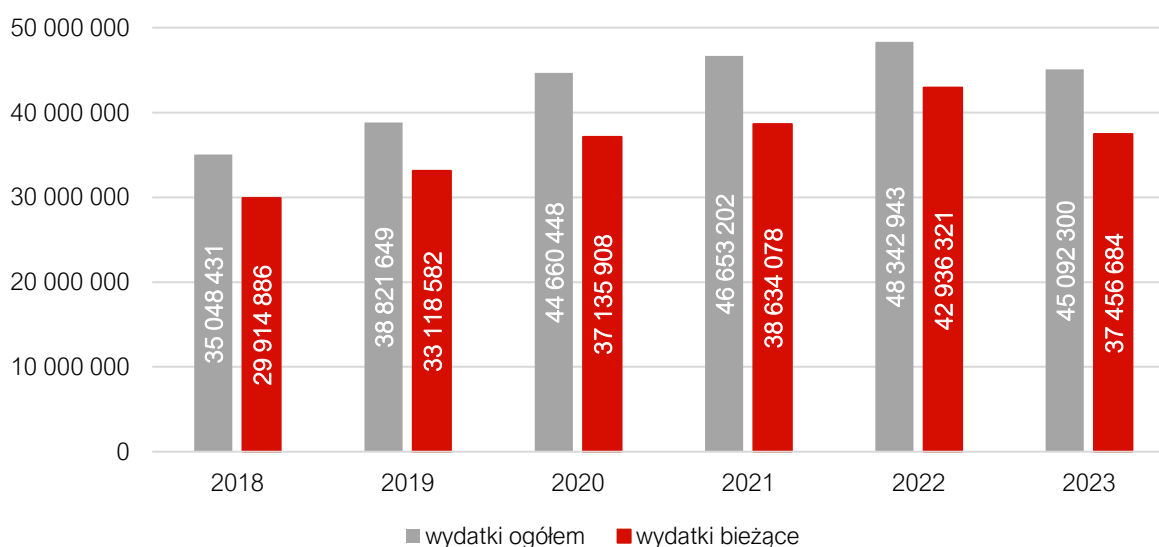
poprzedniego roku, wynosząc nieco ponad 6 tys. zł – tj. mniej niż średnia dla gmin powiatu jarocińskiego (6 459,42 zł) i województwa wielkopolskiego (7 077,99 zł).



**Ryc. 21 Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023 (zł)**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

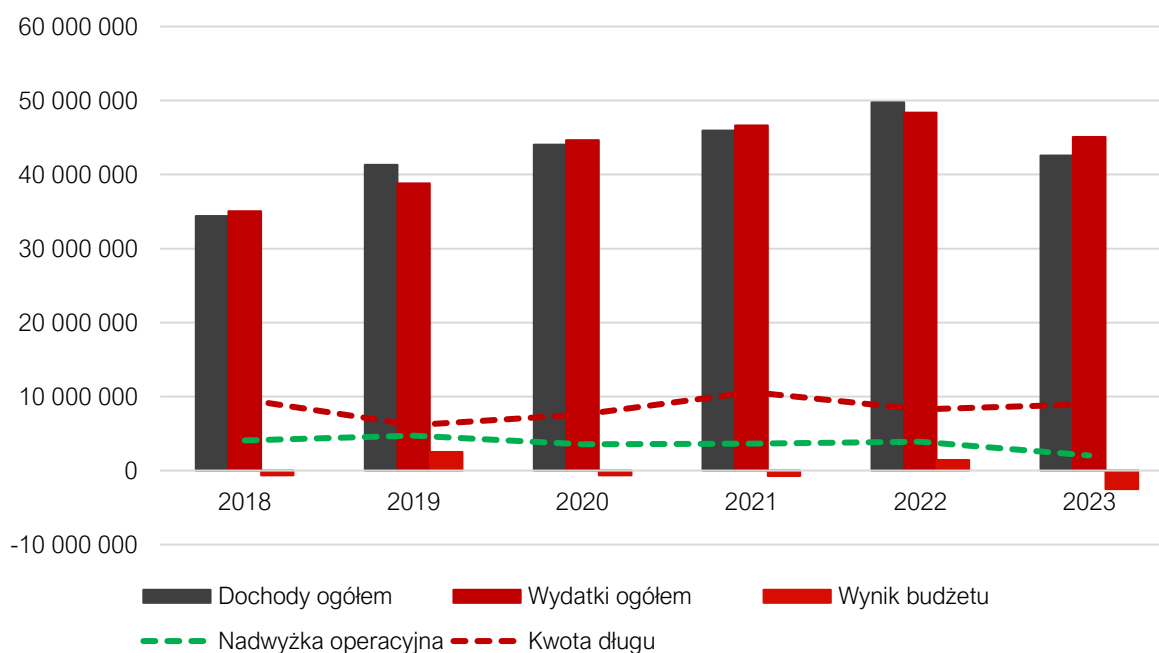
W latach 2018-2023 wydatki ogółem Gminy wzrosły o 28,7% – z 35 mln zł w 2018 roku do 45,1 mln zł w 2023 roku. Udział wydatków bieżących w wydatkach Gminy ogółem, na przestrzeni analizowanych lat zmalał, z 85% w 2018 roku do 83% w 2023 roku. W 2022 roku udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem był najwyższy i wynosił 88,8%. Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem Gminy od 2022 roku mógł być znacznie wyższy, gdyby nie zmiany polityki fiskalnej państwa oraz ograniczeniem wydatków na cele bieżące finansowanych z budżetu państwa (m.in. związane z przejęciem przez ZUS obsługi Programu Rodzina 500+/800+). Poniższa rycina przedstawia sposób w jaki kształtowały się wydatki budżetowe (wydatki ogółem oraz wydatki bieżące) Gminy Kotlin w latach 2018-2023. Z kolei wydatki majątkowe Gminy w całym analizowanym okresie wyniosły średnio 39,4 mln zł. W poszczególnych latach zmieniała się zarówno ich wysokość, jak i udział w wydatkach ogółem. Najniższy udział miały w roku 2022: 11,7% w roku 2022 (5,4 mln zł), a najwyższy w roku 2021: 17,3% (blisko 8,02 mln zł).



**Ryc. 22 Wydatki ogółem i wydatki bieżące Gminy Kotlin w latach 2018-2023 (zł)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Finansowych Gminy Kotlin

Na poniższej rycinie przedstawiono wykonanie budżetu Gminy Kotlin w latach 2018-2023. Wydatki ogółem badanej jednostki przewyższały dochody we wszystkich latach, poza rokiem 2019 i 2022. W analizowanych latach kwota zadłużenia Gminy zmieniała się, jednak w 2023 roku, z wartością 8,97 mln zł, była niższa niż na początku analizowanego okresu: w 2018 roku wynosiła 9,6 mln zł. Należy jednak zauważyć, że nadwyżka operacyjna w każdym roku analizowanego okresu osiągała poziom niższy od kwoty zadłużenia i stale malała.



**Ryc. 23 Wykonanie budżety Gminy Kotlin w latach 2018-2023**

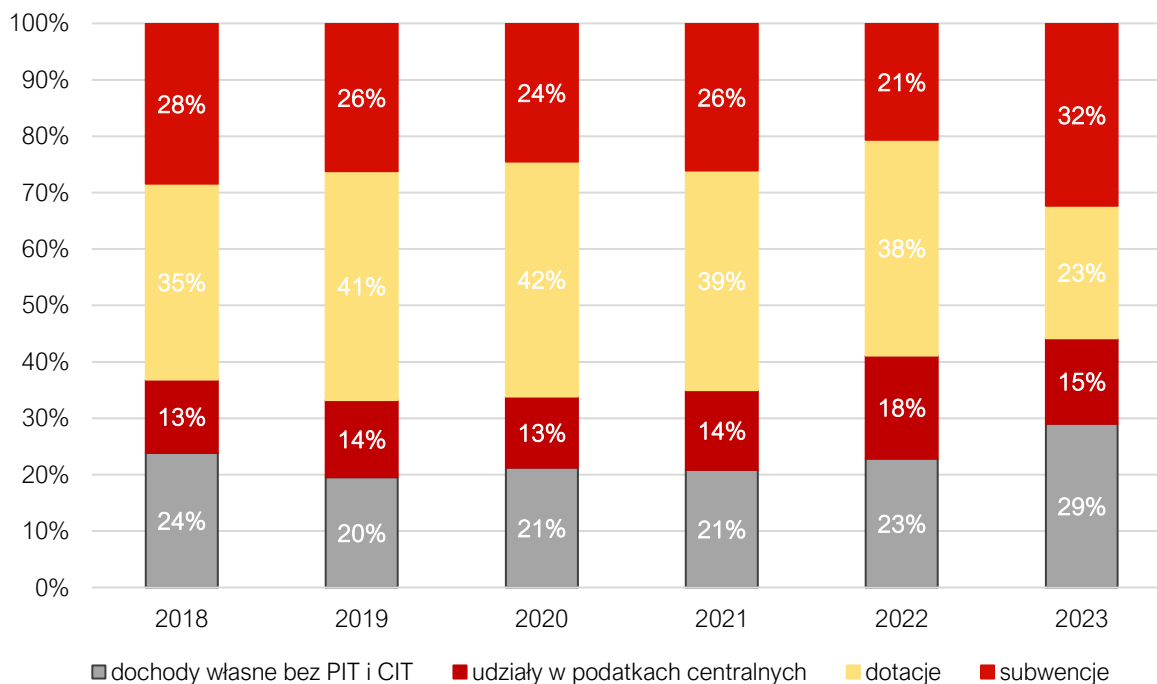
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Finansowych Gminy Kotlin

### 2.3.2. Struktura dochodów i wydatków

W dochodach budżetowych gmin najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Dochody własne są kluczowe dla gmin, ponieważ gminy mogą wpływać na ich wysokość, m.in. poprzez określenie wysokości stawek podatkowych, wprowadzenie ulg i zwolnień czy umarzanie należności. Dzięki temu gminy mogą oddziaływać m.in. na lokalne podmioty gospodarcze, a tym samym kreować lokalną gospodarkę.

Na poniższej rycinie przedstawiono strukturę dochodów budżetowych Gminy Kotlin w latach 2018-2023. Analizując strukturę dochodów badanej jednostki zaobserwowano, że największy udział mają w nich dotacje. Udział dotacji w dochodach gminy ogółem ulegał jednak znaczącym zmianom: w latach 2019 i 2020 przekraczał 40%, a w roku 2023 wyniósł 23%. Drugą największą grupą dochodów budżetowych Gminy w analizowanych latach stanowiły subwencje – ich udział również ulegał znacznym wahaniom rok do roku. Łącznie udział dotacji i subwencji w dochodach Gminy, w każdym analizowanym roku, przekraczał 55%, a w latach 2019-2021 przekraczał 65%. Dochody własne z tytułu podatków i opłat lokalnych wahały się w przedziale między 20–29%. Najniższy udział w strukturze dochodów budżetowych badanej jednostki w latach 2018-2023 miały udziały w podatkach centralnych PIT i CIT – było to średnio 14%. Kształtująca się w ten sposób struktura dochodów może świadczyć o średniej samodzielności finansowej badanej

jednostki, tj. ograniczonej możliwości wpływania na kształt i strukturę jej dochodów, a w rezultacie samodzielne kształtowanie swojego rozwoju.



**Ryc. 24 Struktura dochodów Gminy Kotlin w latach 2018-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Finansowych Gminy Kotlin

Analizując strukturę bazy podatkowej w Gminie Kotlin w latach 2018-2023 zaobserwowano, że największe znaczenie miał udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT). Dochody z tytułu udziału w PIT wyniosły średnio 6,08 mln zł, jednak wartość ta zmieniała się w poszczególnych latach. Rekordowy wynik 8,79 mln zł w 2022 roku był efektem zmian wprowadzonych nowelizacją ustawy o dochodach JST. Duży udział w dochodach własnych Gminy ma również podatek od nieruchomości (średnio 2,8 mln zł rocznie) – uzyskany dochód z tego tytułu corocznie wzrastał, uzyskując w 2023 roku poziom 3,5 mln zł. W analizowanym okresie Gmina odnotowała także wysokie wpływy budżetowe z tytułu podatku rolnego (średnio ok. 807 tys. zł), podatku od środków transportu (średnio 358 tys. zł) i podatku od czynności cywilnoprawnych (średnio 323 tys. zł). Pozostałe dochody mają mniejszy wpływ na kształtowanie się ogólnych dochodów Gminy.

**Tab. 16 Dochody podatkowe Gminy Kotlin w latach 2018-2023**

|                                   | 2018        | 2019        | 2020        | 2021        | 2022        | 2023        |
|-----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| PIT                               | 4 430 847,0 | 5 101 619,0 | 5 465 021,0 | 6 351 856,0 | 8 792 407,6 | 6 344 926,0 |
| CIT                               | 31 631,08   | 553 489,94  | 75 423,83   | 147 845,97  | 312 644,86  | 104 590,00  |
| podatek rolny                     | 754 201,3   | 762 808,0   | 820 986,3   | 784 607,7   | 848 469,7   | 876 610,1   |
| podatek od nieruchomości          | 2 684 399,2 | 2 394 009,4 | 2 660 170,4 | 2 706 691,7 | 3 137 212,9 | 3 513 585,8 |
| podatek leśny                     | 34 907,0    | 34 012,0    | 34 297,0    | 34 591,0    | 38 313,4    | 57 940,0    |
| podatek od środków transportowych | 279 083,5   | 327 444,0   | 336 937,6   | 382 537,8   | 407 613,8   | 419 868,3   |
| karta podatkowa                   | 774,0       | 750,0       | 583,0       | 816,0       | 712,0       | 907,0       |

|                                      |           |           |           |           |           |           |
|--------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| podatek od czynności cywilnoprawnych | 215 528,8 | 586 806,3 | 279 320,6 | 239 500,0 | 300 558,1 | 319 629,4 |
| wpływy z opłaty skarbowej            | 17 944,5  | 17 610,0  | 21 581,2  | 26 418,7  | 28 881,5  | 29 764,0  |
| wpływy z opłaty eksploatacyjnej      | 14 722,9  | 55 805,9  | 9 785,7   | 8 876,7   | 3 344,0   | 1 134,6   |

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę wydatków Gminy Kotlin w latach 2018-2023. Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że największy udział wydatków odnotowano w następujących działach: dział 801 – Oświata i wychowanie (średnio 30,5% wszystkich wydatków) oraz dział 855 – Rodzina (22,7% wszystkich wydatków), choć w tym ostatnim analizowanym dziale wydatki w latach 2022 i 2023 były znacznie niższe od wydatków lat poprzednich w związku z przeniesieniem obsługi programu 500+ / 800+ z gmin do ZUS. Wydatki generują również działy: 750 – Administracja publiczna (średnio 10,7%), 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (8,4%) i dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo (7,7%). W dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska odnotowano ponad dwukrotny wzrost wydatków – z 2,1 mln w 2018 roku do 4,5 mln w 2023 roku. Wydatki Gminy w dziale 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę znacznie również znacznie wzrosły – z 357 tys. zł w 2018 zł do nieco ponad 2 mln zł w 2023 roku. Spowodowane było to licznymi, kapitałochłonnymi inwestycjami poczynionymi przez Gminę w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Ponadto w dziale 750 - Administracja publiczna oraz dziale 852 – Pomoc społeczna wydatki na przestrzeni analizowanych lat wzrosły niemal dwukrotnie.

Tab. 17 Wydatki Gminy Kotlin wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2018-2023

| DZIAŁ | 2018         | 2019         | 2020         | 2021         | 2022         | 2023         | udział % |
|-------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|----------|
| 010   | 3 805 099,2  | 3 695 290,7  | 3 914 236,6  | 3 632 254,6  | 2 291 207,1  | 2 648 190,0  | 7,7%     |
| 020   | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0%     |
| 400   | 357 071,3    | 380 810,7    | 315 668,0    | 385 394,0    | 1 244 383,1  | 2 039 575,8  | 1,8%     |
| 600   | 1 637 164,2  | 1 075 181,8  | 1 323 783,8  | 2 360 909,8  | 2 843 278,0  | 1 637 090,3  | 4,2%     |
| 630   | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0%     |
| 700   | 268 041,3    | 124 956,3    | 35 116,1     | 65 440,1     | 43 601,4     | 50 364,0     | 0,2%     |
| 710   | 20 620,0     | 21 680,0     | 26 760,0     | 24 160,0     | 26 570,0     | 26 980,0     | 0,1%     |
| 720   | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0%     |
| 750   | 2 887 766,0  | 3 883 459,8  | 4 961 983,9  | 5 449 046,0  | 4 866 955,9  | 5 596 256,2  | 10,7%    |
| 751   | 64 134,7     | 55 184,1     | 47 175,2     | 1 432,0      | 1 426,1      | 131 841,1    | 0,1%     |
| 752   | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0%       |
| 754   | 315 986,4    | 209 811,3    | 513 145,9    | 434 814,5    | 568 327,0    | 284 756,3    | 0,9%     |
| 755   | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0%       |
| 757   | 195 589,4    | 201 856,4    | 111 786,9    | 116 334,1    | 540 047,6    | 545 854,9    | 0,7%     |
| 758   | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0%     |
| 801   | 10 703 283,8 | 12 628 717,9 | 12 279 450,0 | 13 709 325,8 | 13 937 069,5 | 15 667 184,7 | 30,5%    |
| 803   | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0%     |
| 851   | 118 717,8    | 104 121,9    | 76 268,7     | 135 351,7    | 201 145,4    | 217 512,9    | 0,3%     |
| 852   | 1 289 458,4  | 1 361 805,6  | 1 394 800,1  | 1 543 787,6  | 3 091 041,1  | 2 265 146,3  | 4,2%     |
| 853   | 0,0          | 0,0          | 55 564,9     | 0,0          | 5 545 171,2  | 8 491,1      | 2,1%     |
| 854   | 285 265,8    | 492 682,7    | 624 346,9    | 556 213,7    | 106 816,0    | 85 016,0     | 0,8%     |

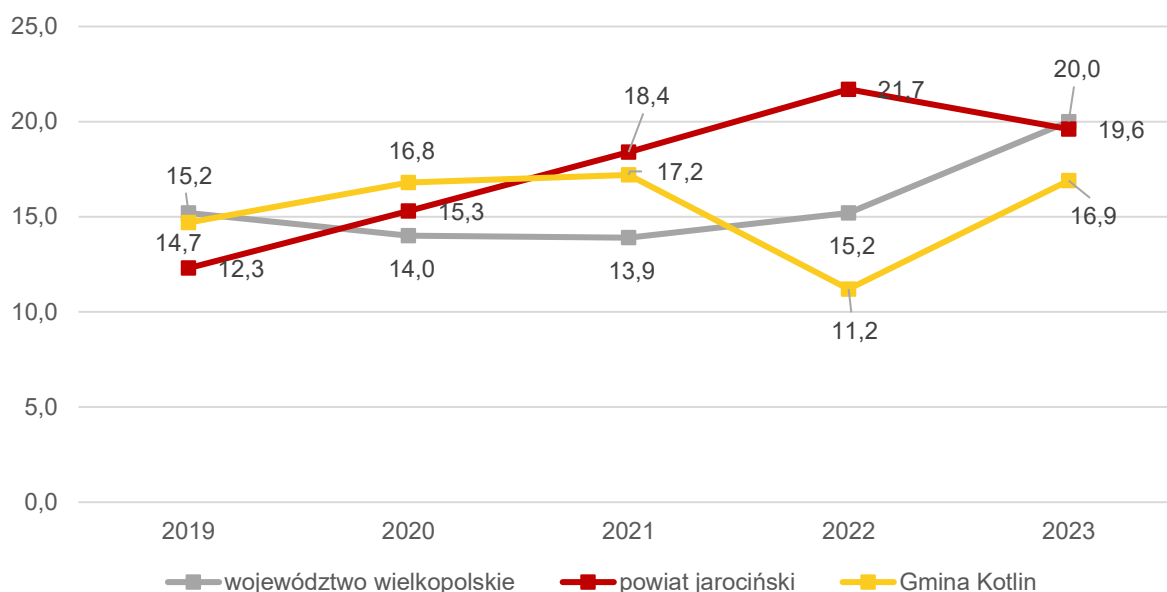
|             |                   |                   |                   |                   |                   |                   |             |
|-------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------|
| 855         | 9 950 559,4       | 11 472 849,1      | 13 037 932,2      | 12 851 081,2      | 7 441 858,3       | 4 056 844,8       | 22,7%       |
| 900         | 2 059 803,9       | 1 991 781,7       | 5 008 877,8       | 4 198 343,3       | 3 919 406,1       | 4 491 276,3       | 8,4%        |
| 921         | 830 512,5         | 937 514,2         | 759 315,8         | 989 585,0         | 1 069 094,5       | 1 472 370,0       | 2,3%        |
| 926         | 259 357,0         | 183 944,5         | 174 235,1         | 199 729,1         | 605 544,6         | 3 867 549,5       | 2,0%        |
| <b>SUMA</b> | <b>35 048 431</b> | <b>38 821 649</b> | <b>44 660 448</b> | <b>46 653 203</b> | <b>48 342 943</b> | <b>45 092 300</b> | <b>100%</b> |

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Legenda:

Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo; 020 – Leśnictwo; 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę; 600 – Transport i łączność; 630 – Turystyka; 700 – Gospodarka mieszkaniowa; 710 – Działalność usługowa; 720 – Informatyka; 750 – Administracja publiczna; 751 – Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa; 752 – Obrona narodowa; 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa; 755 – Wymiar sprawiedliwości; 757 – Obsługa długu publicznego; 758 – Różne rozliczenia; 801 – Oświata i wychowanie; 803 – Szkolnictwo wyższe; 851 – Ochrona zdrowia; 852 – Pomoc społeczna; 853 – Pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej; 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza; 855 – Rodzina; 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska; 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego; 926 – Kultura fizyczna i sport.

Poniższa rycina przedstawia udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy Kotlin na tle średniej dla gmin powiatu jarocińskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem badanej jednostki wzrósł z 14,7% w 2019 roku do 17,2% w 2021 roku. Jednakże, w 2022 roku odnotowano najniższy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem, który kształtował się na poziomie 11,2%. Należy jednak zauważyć, że wskaźnik w 2023 roku wzrósł do 16,9% i przewyższył wartość z 2019 roku. Znaczny wzrost wydatków inwestycyjnych mógł być spowodowany wydatkami związanymi z przedsięwzięciami, na których realizację Gmina otrzymała dofinansowanie w ramach Rządowego Programu Polski Ład, do których należały m.in.: rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z urządzeniami peryferyjnymi w Gminie Kotlin (8 mln zł); budowa drogi w Kotlinie ul. Krasickiego, ul. Łąkowa, ul. P. Szyszki (dofinansowanie 3,8 mln zł); budowa i modernizacja infrastruktury oświetleniowej w Gminie Kotlin i modernizacja oświetlenia w SP w Kotlinie oraz Przebudowa SUW w Kotlinie (2 mln zł). Pomimo tego, że udział wydatków majątkowych w wydatkach Gminy ogółem przekraczał zwykle 15%, zazwyczaj był niższy od średniego udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w gminach powiatu jarocińskiego i województwa wielkopolskiego.



Ryc. 25 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

### 2.3.3. Fundusze Europejskie 2014-2020

Na poniższej tabeli przedstawiono wykaz projektów, na które Gmina Kotlin otrzymała dofinansowanie z Funduszy Europejskich w perspektywie 2014-2020. Łączna wartość dofinansowania wszystkich projektów wyniosła ok. 4,12 mln zł. Zrealizowane projekty dotyczyły przede wszystkim inwestycji infrastrukturalnych.

Tab. 18 Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020 w Gminie Kotlin

| Lp. | Tytuł projektu                                                                                                                                         | Program                                                      | Wartość dofinansowania (zł) |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| 1.  | Budowa kanalizacji we wsiach Racendów, Wysogotówek Gmina Kotlin etap II zadanie Nr 3 oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Wyszki etap II | Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 | 3 270 877,90                |
| 2.  | Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Sławoszew, Parzew gm. Kotlin                                                                                      | Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 | 1 717 126,61                |
|     |                                                                                                                                                        | Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020        | 575 171,46                  |
| 3.  | Dobry start dla przedszkolaków z Gminy Kotlin                                                                                                          | Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 | 477 505,29                  |
| 4.  | Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) Wyszki                                                                                   | Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 | 1 210 541,95                |
| 5.  | Budowa placu zabaw w Kotlinie                                                                                                                          | Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020        | 52 593,64                   |
| 6.  | Budowa boiska wielofunkcyjnego i bieżni 60 m dla celów Szkoły Podstawowej w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie                                          | Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020        | 90 500,00                   |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [www.mapadotacji.gov.pl](http://www.mapadotacji.gov.pl) i [www.kotlin.com](http://www.kotlin.com).

### 2.3.4. Rządowy Fundusz Polski Ład

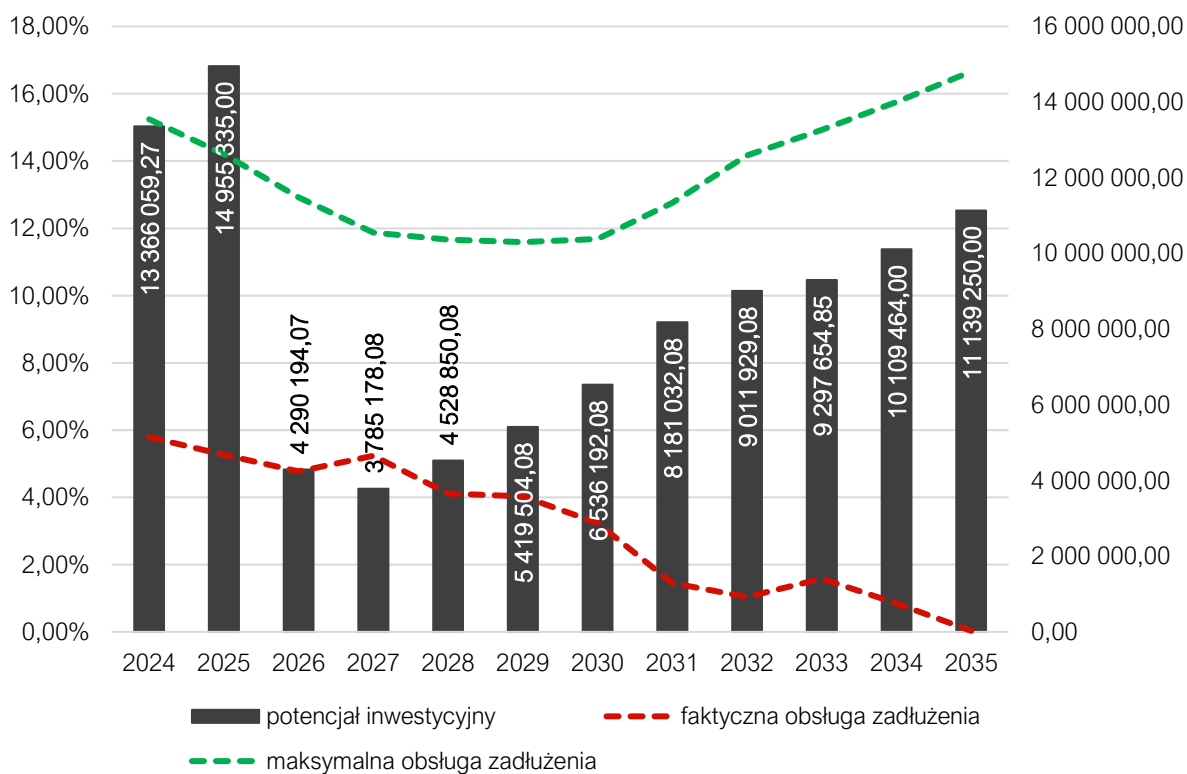
Rządowy Fundusz Polski Ład to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Gmina Kotlin pozyskała w ten sposób dotacje na inwestycje łącznej wartości blisko 25 mln zł.

Tab. 19 Inwestycje w Gminie Kotlin dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład

| Lp. | Inwestycja                                                                                                                                                                         | Data ogłoszenia wyników | Kwota przyznanego dofinansowania |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|----------------------------------|
| 1.  | Budowa drogi w Kotlinie ul. Krasickiego. Budowa drogi w Kotlinie ul. Łąkowa. Budowa drogi w Kotlinie ul. P. Szyski                                                                 | 25.10.2021              | 3 800 000 zł                     |
| 2.  | Przebudowa gminnego boiska sportowego w Magnuszewicach wraz z rozbudową zaplecza o świetlicę oraz nadanie obiektowi nowych funkcji społecznych                                     | 25.10.2021              | 2 125 000 zł                     |
| 3.  | Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w Kurciewie, Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Orpiszewek gmina Kotlin, Przebudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Kotlinie | 30.05.2022              | 8 000 000 zł                     |
| 4.  | Wykonanie prac pielęgnacyjnych drzewostanu zabytkowego parku                                                                                                                       | 14.07.2023              | 98 000 zł                        |
| 5.  | Budowa i modernizacja infrastruktury oświetleniowej w Gminie Kotlin i Modernizacja oświetlenia w SP. w Kotlinie oraz Przebudowa SUW w Kotlinie                                     | 15.09.2023              | 2 000 000 zł                     |
| 6.  | Remont zabytkowego budynku świetlicy w miejscowości Twardów                                                                                                                        | 26.09.2023              | 500 000 zł                       |
| 7.  | Rozbudowa i modernizacja sieci wodno - kanalizacyjnej wraz z urządzeniami peryferyjnymi w Gminie Kotlin                                                                            | 07.10.2023              | 8 000 000 zł                     |

### 2.3.5. Potencjał inwestycyjny

Zgodnie z art. 243 ustawy dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.), dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, wskaźnika maksymalnego obsługi zadłużenia. Zgodnie z treścią Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2024-2035 (WPF) Gmina Kotlin będzie miała zdolność do obsługi dodatkowych zobowiązań, a jej potencjał inwestycyjny będzie najwyższy w latach 2024-2025 (łącznie ok. 28,3 mln zł przewidzianych do przeznaczenia na inwestycje). W kilku następnych latach potencjał inwestycyjny będzie się zmniejszać, a od 2028 roku ponownie wzrastać – najpierw stopniowo, potem wyraźnie. Należy mieć jednak na uwadze, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Gminy przedstawia również szacunkowe wartości.



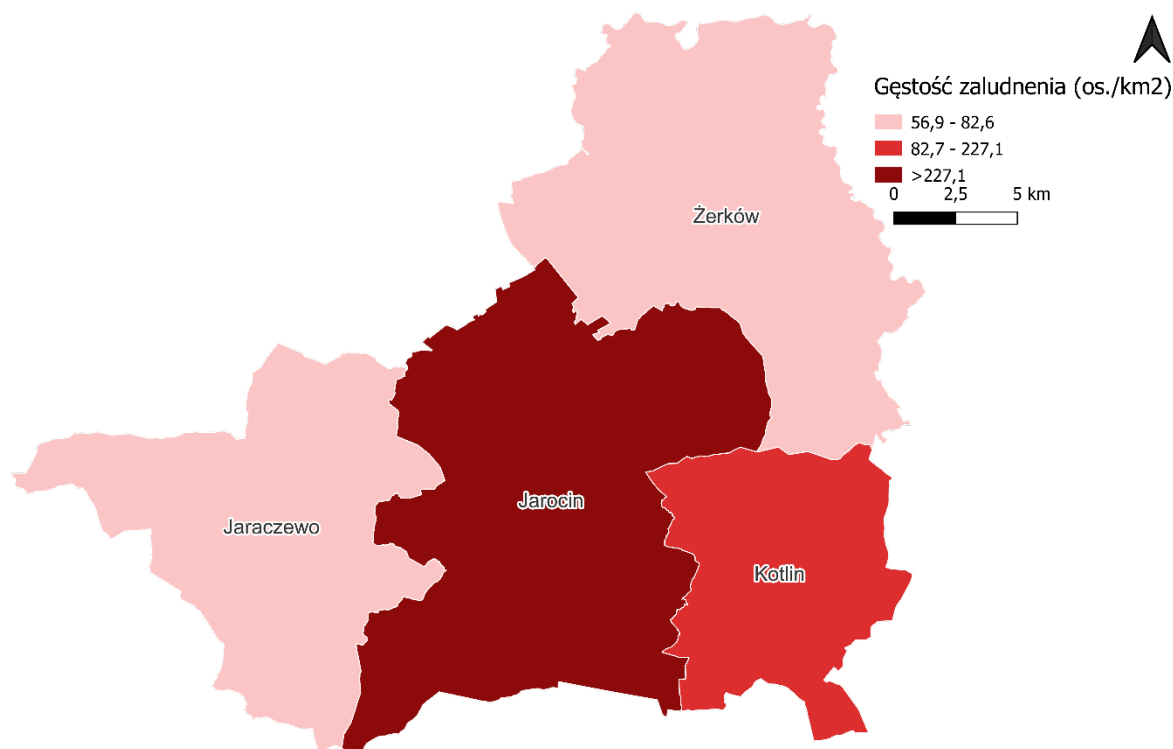
**Ryc. 26 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Kotlin na lata 2024-2034**

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr VI/50/2024 Rady Gminy Kotlin z dnia 30 października 2024 roku zmieniającej uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kotlin na lata 2024-2035

## CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY KOTLIN

### 3.1. Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku Gminę Kotlin zamieszkiwało 6 937 osób, co stanowiło ok. 9,9% ludności powiatu jarocińskiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na terenie analizowanej jednostki wyniosła 82,7 os./km<sup>2</sup>.



Ryc. 27 Gęstość zaludnienia w gminach w powiecie jarocińskim w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Poniższa tabela przedstawia zmiany liczby ludności w gminach w powiecie jarocińskim w latach 2019-2023. W analizowanym okresie odnotowano spadek liczby ludności we wszystkich gminach powiatu. W 2019 roku Gminę Kotlin zamieszkiwały 7 442 osoby, a w 2023 roku 6 937 osób. Dynamika zjawiska wyniosła zatem 98,3%, co świadczy o postępującym odpływie ludności z terenu badanej jednostki. Należy jednak zaznaczyć, że wartość ta była zbliżona do średniej dla pozostałych gmin powiatu jarocińskiego, co świadczy o niekorzystnym trendzie demograficznym w całym powiecie.

Tab. 20 Zmiany liczby ludności w powiecie jarocińskim w latach 2019-2023

| JST               | 2019         | 2020         | 2021         | 2022         | 2023         | udział w 2023 r. | średnia dynamika |
|-------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|------------------|------------------|
| powiat jarociński | 71 563       | 70 533       | 70 235       | 70 037       | 69 749       | 100,0%           | 99,4%            |
| Jaraczewo         | 8 142        | 7 813        | 7 741        | 7 691        | 7 599        | 10,9%            | 98,3%            |
| Jarocin           | 45 731       | 45 675       | 45 611       | 45 547       | 45 466       | 65,2%            | 99,9%            |
| <b>Kotlin</b>     | <b>7 442</b> | <b>7 134</b> | <b>7 051</b> | <b>7 009</b> | <b>6 937</b> | <b>9,9%</b>      | <b>98,3%</b>     |
| Żerków            | 10 248       | 9 911        | 9 832        | 9 790        | 9 747        | 14,0%            | 98,8%            |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W jednostkach samorządu terytorialnego liczba ludności kształtowana jest przez dwie zmienne: przyrost naturalny oraz saldo migracji. Przyrost naturalny to różnica pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami. Z kolei saldo migracji to różnica pomiędzy osobami zameldowanymi, a osobami wymeldowanymi na danym obszarze.

Analizując zawarte w poniższej tabeli dane zaobserwowano, że wszystkie badane jednostki charakteryzowały się w 2023 roku ujemną wartością przyrostu naturalnego na 1 tys. mieszkańców. Gmina Kotlin w 2023 roku osiągnęła wartość -4,29 na 1 tys. mieszkańców, co stanowiło drugi najniższy wynik spośród wszystkich czterech gmin powiatu. Jednocześnie średnia zmiana wskaźnika od 2019 roku w Gminie wyniosła -1,11, co świadczy o stopniowym pogłębianiu się niekorzystnego trendu demograficznego.

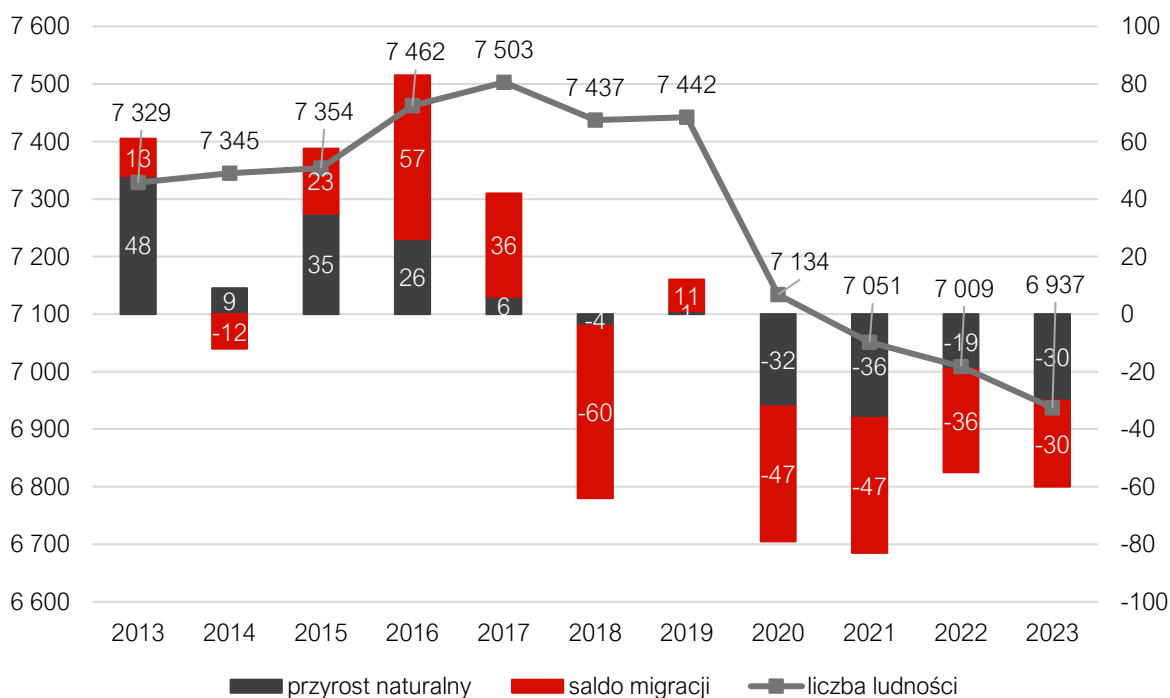
Poniższa tabela przedstawia również dane dotyczące wartości salda migracji na 1 tys. mieszkańców. Najwyższą wartość tego wskaźnika w 2023 roku odnotowano w gminie Jarocin – była to jedyna gmina w powiecie jarocińskim z dodatnim saldem migracji (0,66). Wynik gminy Kotlin: -4,29 był niższy od średniej dla gmin powiatu jarocińskiego (-1,39) i województwa wielkopolskiego (0,58). Jednocześnie w Gminie Kotlin obserwowalny jest postępujący odpływ ludności. Biorąc pod uwagę ujemne wartości wskaźnika przyrostu naturalnego i salda migracji w 2023 roku oraz średnią dynamikę obu procesów od 2019 roku, można prognozować, że ogólna liczba jej mieszkańców będzie dalej malała.

**Tab. 21 Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Kotlin w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa**

| JST                       | przyrost naturalny na 1000 mieszkańców |                                     | saldo migracji na 1000 mieszkańców |                                     |
|---------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------|-------------------------------------|
|                           | 2023 r.                                | średnia zmiana wskaźnika od 2019 r. | 2023 r.                            | średnia zmiana wskaźnika od 2019 r. |
| województwo wielkopolskie | -2,18                                  | -0,78                               | 0,58                               | 0,04                                |
| powiat jarociński         | -2,86                                  | -0,63                               | -1,39                              | 0,36                                |
| Jaraczewo                 | -5,49                                  | -1,19                               | -5,88                              | 0,01                                |
| Jarocin                   | -2,66                                  | -0,67                               | 0,66                               | 0,67                                |
| <b>Kotlin</b>             | <b>-4,29</b>                           | <b>-1,11</b>                        | <b>-4,29</b>                       | <b>-1,44</b>                        |
| Zerków                    | -0,72                                  | 0,33                                | -5,32                              | 0,42                                |

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Analizę demograficzną Gminy Kotlin przeprowadzono również uwzględniając okres 10-letni. Liczba jej mieszkańców w 2013 roku wynosiła 7 329, i do 2023 r. zmniejszyła się do 6 937, co oznacza spadek o 392 osoby (ok. 5%). Przyrost naturalny, początkowo dodatni (do roku 2017), stopniowo spadał, a w ostatnich latach przyjął wartości ujemne, co oznacza, że liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń żywych. W 2022 roku przyrost naturalny wyniósł -30. Saldo migracji było dodatnie w latach 2013, 2015-2017 i 2019, natomiast w pozostałych – ujemne. W 2023 osiągnęło taką samą wartość jak przyrost naturalny (-30). Od 2020 spadek liczby ludności w Gminie postępuje z większą intensywnością, co jest wynikiem zarówno ujemnego przyrostu naturalnego, jak i niekorzystnego salda migracji. Omawiane zmiany demograficzne przedstawia poniższa rycina.



**Ryc. 28 Zmiany liczby ludności w Gminie Kotlin w latach 2013-2023**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące udziału mieszkańców w wieku 25-34 lat w ludności Gminy ogółem oraz udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w latach 2019 i 2023 na tle średnich wyników gmin powiatu jarocińskiego i województwa wielkopolskiego. Analiza ta ma na celu określenie, w jaki sposób rozwijała się dana jednostka terytorialna pod względem potencjału demograficznego. Osoby w wieku 25-34 lat stanowią grupę, która w znaczny sposób wpływa na kształt lokalnej sytuacji demograficznej – osoby znajdujące się w tym przedziale wiekowym są najbardziej skłonne do założenia rodziny, podjęcia stałej pracy i kupna mieszkania, co zapewnia zastępowalność pokoleń na lokalnym rynku.

Odsetek mieszkańców w wieku kreatywnym na terenie Gminy Kotlin w 2019 roku wyniósł 14,47%. Wynik ten nieznacznie przewyższał wówczas średnią dla gmin województwa wielkopolskiego. Z kolei w porównaniu ze średnią dla gmin powiatu jarocińskiego (14,7%), Gmina osiągała delikatnie niższą wartość. W 2023 roku natomiast odsetek mieszkańców w wieku kreatywnym na terenie Gminy wynosił 11,4%. Dynamika zjawiska wynosiła zatem 79%, co oznacza znaczący spadek udziału mieszkańców w wieku kreatywnym w liczbie ludności Gminy. Dodatkowo wynik osiągnięty na poziomie badanej jednostki na końcu analizowanego okresu znajdował się znacznie poniżej średniej dla gmin powiatu (12,31%) i województwa (12,83%). Świadczy to o odpływie młodych ludzi z tego terenu, który może wskazywać na niską atrakcyjność Gminy, jako miejsca do życia, dla mieszkańców wchodzących w dorosłość.

W 2019 roku odsetek seniorów na terenie Gminy Kotlin kształtował się na poziomie 22,5%, a w 2023 roku wartość tego wskaźnika osiągała poziom 26,9%. Jednocześnie analizując sposób w jaki kształtowała się liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym zauważono, że wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego był w Gminie Kotlin niższy od średniej dla gmin powiatu i województwa, co jest pozytywnym zjawiskiem. Jednocześnie dynamika tego zjawiska wynosiła 120%, co oznacza, że zmiany związane ze starzeniem się społeczności w Gminie następują tu szybciej, niż średnio w powiecie (118%)

i województwie (114%). Na terenie Gminy Kotlin następuje więc szybki spadek udziału ludzi młodych w społeczeństwie, z kolei rośnie senioralne obciążenie demograficzne.

Tab. 22 Wskaźniki demograficzne dla Gminy Kotlin w 2019 i 2023 roku na tle powiatu i województwa

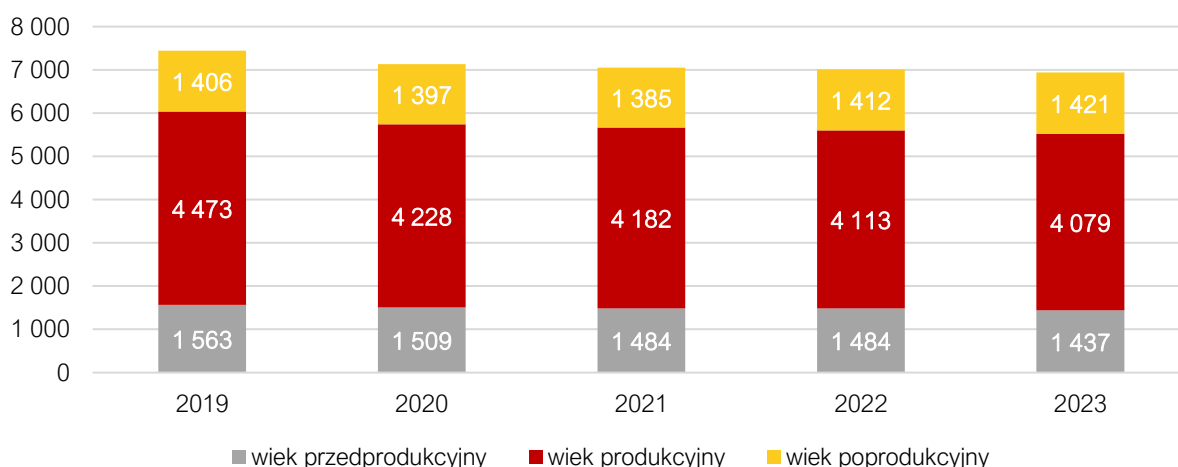
| JST                       | mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%) |              |            | ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%) |              |             |
|---------------------------|----------------------------------------------------------------|--------------|------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------|
|                           | 2019                                                           | 2023         | dynamika   | 2019                                                                           | 2023         | Dynamika    |
| województwo wielkopolskie | 14,46                                                          | 12,83        | 89%        | 25,20                                                                          | 28,70        | 114%        |
| powiat jarociński         | 14,70                                                          | 12,31        | 84%        | 24,50                                                                          | 28,80        | 118%        |
| <b>Gmina Kotlin</b>       | <b>14,47</b>                                                   | <b>11,40</b> | <b>79%</b> | <b>22,50</b>                                                                   | <b>26,90</b> | <b>120%</b> |

1 ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

2 ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Dane zawarte w powyższej tabeli znajdują swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie. W latach 2019-2023 na terenie Gminy Kotlin sukcesywnie zmniejszała się liczba osób w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie spadła ona o 394 osoby, a dynamika tego zjawiska wyniosła 91%. Jednocześnie w latach 2019-2023 zaobserwowano wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym o 15 osób. Tym samym dynamika wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym kształtowała się na poziomie 101%. Na przestrzeni analizowanego okresu odnotowano również spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, dla którego dynamika wyniosła 92%. Z każdym kolejnym rokiem różnica pomiędzy liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym, a osobami w wieku poprodukcyjnym zmniejsza się, co w przypadku utrzymania się trendu może skutkować przewyższeniem liczby osób w wieku poprodukcyjnym nad osobami w wieku przedprodukcyjnym w perspektywie roku lub dwóch. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na nowe usługi społeczne, mniejszą liczbą osób aktywnych na rynku pracy oraz mniejszymi dochodami Gminy z tytułu udziału w PIT. Biorąc również pod uwagę prognozy demograficzne GUS, proces starzenia się społeczeństwa będzie dalej postępował, co niesie za sobą szereg konsekwencji, zarówno gospodarczych, społecznych, jak i instytucjonalnych.



Ryc. 29 Struktura ludności w Gminie Kotlin w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

## 3.2. Kapitał społeczny

### 3.2.1. Żłobki

Główną rolą żłobków i przedszkoli, jest przygotowanie dzieci do rozpoczęcia podstawowej edukacji, a jednocześnie umożliwienie rodzicom powrotu na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i opieką nad dzieckiem w pierwszych miesiącach lat jego życia. Od najmłodszych lat jakość oraz poziom kształcenia stanowią istotny czynnik przekładający się na kapitał społeczny Gminy, będący zdolnością mieszkańców do efektywnego współdziałania, co przyczynia się do napędzania rozwoju jednostki.

Opieką nad dziećmi do lat 3 zajmuje się Żłobek Szalona Żyrafa, zlokalizowany przy ul. Dworcowej 7 w Kotlinie. Prywatna placówka działa od 2022 roku. Oferuje 25 miejsc (średnie obłożenie wynosi 80%). W roku szkolnym 2024/2025 podstawowa opłata za pobyt dziecka w placówce do 10 godzin (bez wyżywienia) 1 800 zł. Opłata względem poprzedniego roku zwiększyła się znacząco o 800 zł. Żłobek działa od poniedziałku do piątku w godzinach 6:30-16:30.

### 3.2.2. Przedszkola

Opieka nad dziećmi powyżej 3. roku życia na terenie Gminy zapewniana jest przez: Publiczne Przedszkole „Słoneczko” w Kotlinie, oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Woli Książęcej i oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie. Największą placówką było Publiczne Przedszkole „Słoneczko” w Kotlinie, które w 2023 roku zapewniało opiekę 188 dzieciom. Oddziały przedszkolne w SP w Woli Książęcej zapewniały opiekę nad 95 dziećmi, a oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie nad 29 dziećmi. Przedszkole w Kotlinie i oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Woli Książęcej oferują długie godziny pracy, dogodne dla pracujących rodziców.

**Tab. 23 Przedszkola na terenie Gminy kotlin w 2023 roku**

| Lp. | Nazwa przedszkola/oddziału/punktu przedszkolnego             | Liczba dzieci | Liczba grup | Średnia wielkość grupy | Godziny otwarcia |
|-----|--------------------------------------------------------------|---------------|-------------|------------------------|------------------|
| 1.  | Publiczne Przedszkole "Słoneczko" w Kotlinie                 | 188           | 9           | 21                     | 6.45-16.00       |
| 2.  | Oddziały przedszkolne SP w Woli Książęcej                    | 95            | 5           | 19                     | 7.00-17.00       |
| 3.  | Oddziały przedszkolne SP w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie | 29            | 2           | 15                     | 7:30-15.30       |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kotlin

W poniższej tabeli zawarto informacje o miesięcznych kosztach utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym w latach 2019-2023. Na przestrzeni analizowanych lat koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym wzrósł z 547,29 zł w roku szkolnym 2019/2020 do 1 020,84 zł w roku szkolnym 2023/2024 – oznacza to wzrost kosztów o ok. 473,55 zł. Największy wzrost kosztów nastąpił między rokiem szkolnym 2022/2023, a 2023/2024: aż o 321,49 zł.

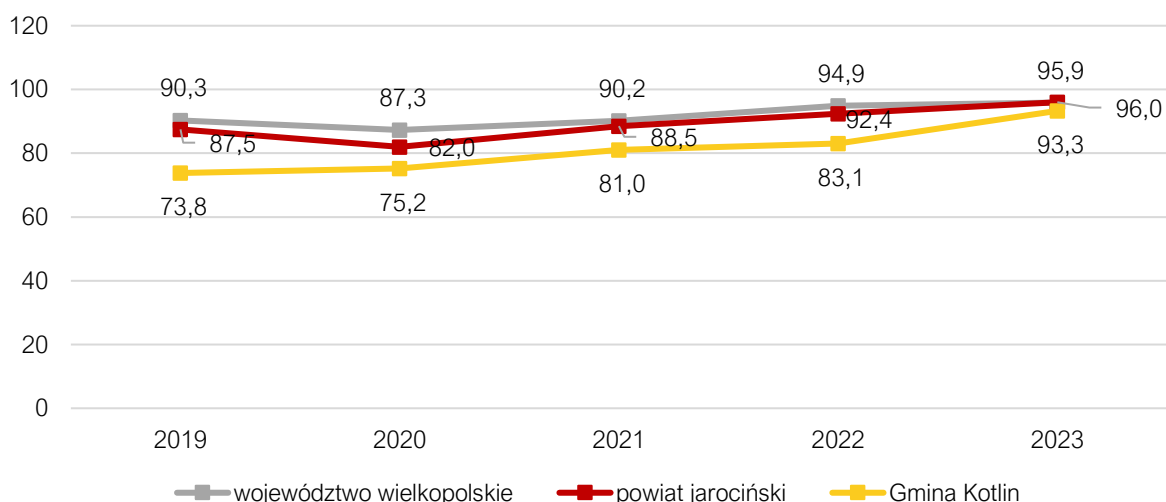
**Tab. 24 Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym w latach 2019-2023 (zł)**

|                                                             | 2019/2020 | 2020/2021 | 2021/2022 | 2022/2023 | 2023/2024 |
|-------------------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym | 547,29    | 736,84    | 662,88    | 699,35    | 1 020,84  |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kotlin

Poniższy wykres przedstawia odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Kotlin w latach 2019-2023, na tle średnich dla gmin powiatu jarocińskiego oraz województwa wielkopolskiego według danych GUS. Z przedstawionych danych wynika, że poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej w Gminie w analizowanym okresie

stałe wzrastał: z 73,8% w roku 2019 do 93,3% w roku 2023, jednak był niższy od średniej dla gmin powiatu i województwa. Jednocześnie różnica pomiędzy wynikiem gminnym, a średnim wynikiem dla powiatu i województwa znacząco się zmniejszała.



Ryc. 30 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

### 3.2.3. Szkoły

W roku szkolnym 2023/2024 na terenie Gminy Kotlin funkcjonowały trzy szkoły podstawowe, zapewniające możliwość realizacji obowiązku szkolnego 556 dzieciom. Największą placówką była Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kotlinie, do której uczęszczało 346 uczniów w 19 oddziałach, a drugą co do wielkości Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Woli Książęcej, w której kształciło się 134 uczniów podzielnych na 8 oddziałów. Najmniejsza była Szkoła Podstawowa im. Arkadego Fiedlera w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie, do której uczęszczało 76 dzieci w 8 oddziałach. Szkoły nie pracują w systemie pracy zmianowej.

Tab. 25 Szkoły podstawowe na terenie Gminy Kotlin w roku szkolnym 2023/2024

| Lp. | Nazwa szkoły                                                                | Liczba uczniów | Liczba oddziałów | Średnia wielkość oddziału | Liczba etatów nauczycieli |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------|---------------------------|---------------------------|
| 1.  | Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kotlinie                         | 346            | 19               | 18                        | 41,00                     |
| 2.  | Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Woli Książęcej               | 134            | 8                | 17                        | 27,05                     |
| 3.  | Szkoła Podstawowa im. Arkadego Fiedlera w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie | 76             | 8                | 10                        | 17,93                     |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kotlin

Poniższa tabela przedstawia stan bazy dydaktycznej szkół znajdujących się na terenie Gminy Kotlin w roku szkolnym 2023/2024. Infrastruktura sportowa – sale gimnastyczne w szkołach w Kotlinie i Parzewie charakteryzowały się dobrym stanem technicznym, sala przy szkole w Woli Książęcej wymaga remontu. Wszystkie szkoły podstawowe wyposażone były w monitoring wizyjny. SP w Kotlinie i SP w Sławoszewie posiadały bezpieczne miejsca parkingowe dla nauczycieli i rodziców, z kolei szafki dla uczniów zapewniała jedynie SP w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie. Placówki umożliwiały uczniom korzystanie ze świetlicy i gabinetu pielęgniarki. SP w Kotlinie

i SP w Woli Książęcej oferują podopiecznym wsparcie psychologa. W SP w Woli książęcej liczba projektorów multimedialnych odpowiada liczbie klas. Szkoła Podstawowa w Kotlinie dysponuje najsłabszą infrastrukturą cyfrową wykorzystywaną na potrzeby edukacyjne.

**Tab. 26 Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Kotlin**

| Nazwa szkoły:                               | SP im. Marii Konopnickiej w Kotlinie                   | SP im. Kornela Makuszyńskiego w Woli Książęcej | SP im. Arkadego Fiedlera w Sławoszewie z siedzibą w Parzewie |
|---------------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| Liczba sal lekcyjnych                       | 18                                                     | 11                                             | 10                                                           |
| Rodzaj i stan obiektów sportowych           | sala gimnastyczna/ dobry, boisko wielofunkcyjne/ dobry | sala gimnastyczna/ do remontu                  | sala gimnastyczna/ dobry                                     |
| Pracownie językowe                          | nie                                                    | nie                                            | nie                                                          |
| Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne | nie                                                    | nie                                            | nie                                                          |
| Komputery do użytku uczniów                 | 25                                                     | 37                                             | 15                                                           |
| Projektory multimedialne                    | 5                                                      | 11                                             | 3                                                            |
| Kamery - monitoring szkolny                 | tak                                                    | tak                                            | tak                                                          |
| Szafki dla każdego ucznia                   | nie                                                    | nie                                            | tak                                                          |
| Świetlice                                   | tak (7-16)                                             | tak (7-16)                                     | tak (7.15-15.15)                                             |
| Parkingi dla kadry / rodziców               | tak                                                    | nie                                            | tak                                                          |
| Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny    | tak                                                    | tak                                            | tak                                                          |
| Wsparcie psychologa                         | tak (1 etat)                                           | tak (0,60 etatu)                               | nie                                                          |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kotlin

W latach 2019-2024 liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Kotlin wraz z klasami "0" ulegała stopniowemu zmniejszeniu. W roku szkolnym 2019/2020 placówki kształciły łącznie 691 dzieci, z kolei w roku szkolnym 2023/2024 jedynie 585 dzieci. Spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół na terenie badanej jednostki związany był ze stałym zmniejszaniem się liczby ludności, ujemnym przyrostem naturalnym oraz reformą oświatową. W analizowanym okresie zmniejszała się również liczba uczniów z terenu Gminy uczęszczających do szkół na terenie innych gmin: z 204 dzieci w roku szkolnym 2019/2020 do 136 dzieci w roku szkolnym 2023/2024. Należy zwrócić uwagę, że w badanych latach liczba uczniów z terenu Gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin stanowiła średnio 30% liczby uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy wraz z klasami "0", co jest negatywnym zjawiskiem zarówno w perspektywie krótko i długoterminowej. Gmina ponosi wysokie koszty funkcjonowania oświaty, tracąc – z każdym uczniem, który uczęszcza do placówek poza Gminą – subwencję oświatową. Jednocześnie uczniowie, którzy już na etapie edukacji w szkole podstawowej wyjeżdżają poza teren Gminy, nie budują więzi społecznych w miejscu swojego zamieszkania, co może przełożyć się na emigrację w przyszłości.

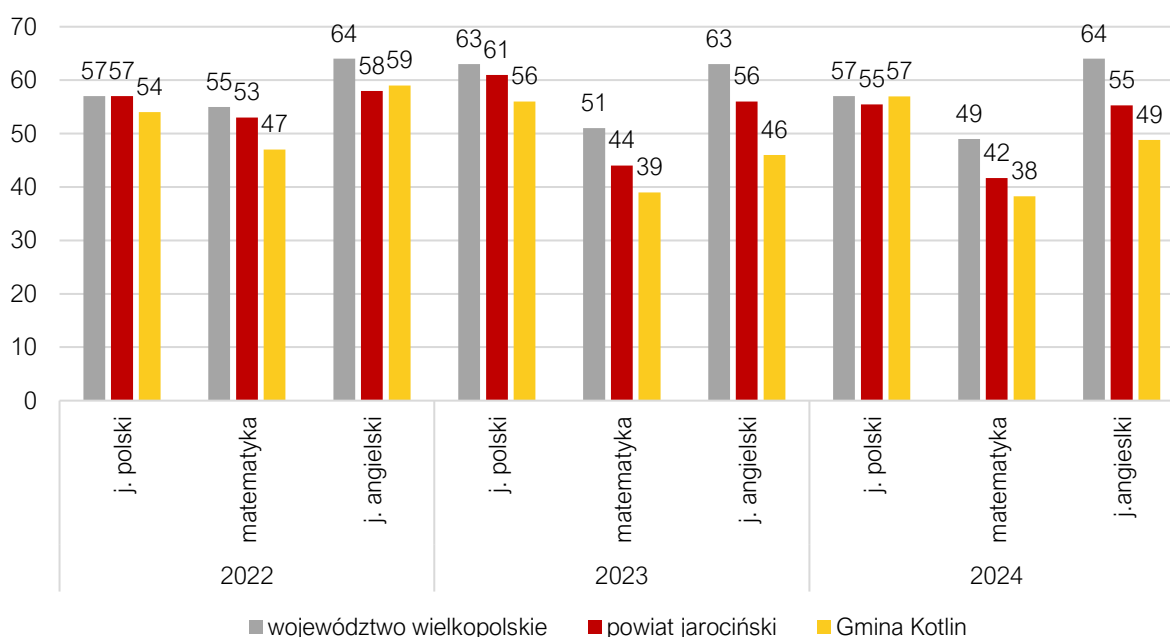
**Tab. 27 Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Kotlin uczęszczających do szkół na terenie Gminy**

|                                                                                    | 2019/2020 | 2020/2021 | 2021/2022 | 2022/2023 | 2023/2024 |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy wraz z klasami "0" | 691       | 670       | 648       | 621       | 585       |
| Liczba uczniów z terenu Gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin     | 204       | 284       | 212       | 149       | 136       |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kotlin

Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej wykorzystywanymi do tego celu narzędziami są sprawdziany wewnętrzne oraz zewnętrzne, a także konkursy przedmiotowe. W celu przeanalizowania poziomu nauczania na terenie Gminy Kotlin porównano wyniki szkół z terenu Gminy ze średnią dla gmin powiatu jarocińskiego oraz województwa wielkopolskiego w latach 2022-2024.

W analizowanych latach uczniowie z Gminy Kotlin osiągalni niższe i znacznie niższe wyniki z egzaminu ósmoklasisty w porównaniu do średniej dla gmin powiatu jarocińskiego oraz województwa wielkopolskiego. Wyjątki stanowiły wyniki z egzaminu z języka angielskiego w 2022 roku i wyniki z egzaminu z języka polskiego w 2024 roku, w których Gmina osiągała wyższe wyniki od średniej dla gmin powiatu jarocińskiego.

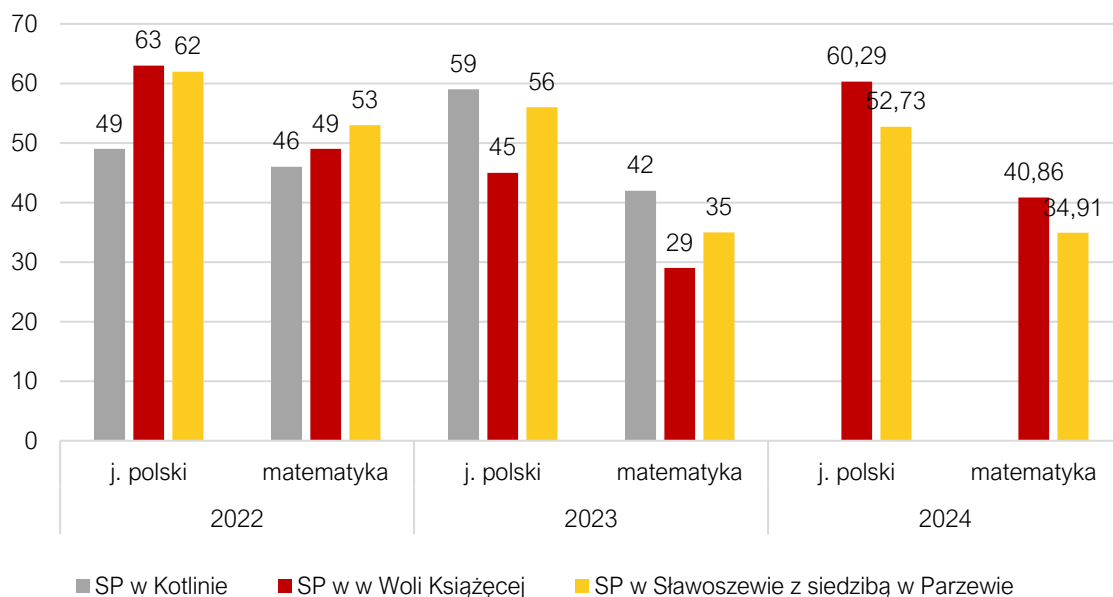


**Ryc. 31 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Kotlin w latach 2022-2024 na tle powiatu i województwa**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Poniższa tabela przedstawia średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki w poszczególnych szkołach podstawowych znajdujących się na terenie Gminy Kotlin w latach 2022-2024. Wyniki uzyskane przez Szkoły Podstawowe w Gminie na przestrzeni analizowanych lat charakteryzowały się dużym zróżnicowaniem.

W przypadku Szkoły Podstawowej w Parzewie zaobserwowano systematyczny spadek wyników egzaminacyjnych w latach 2022-2024. Z kolei, w Szkole Podstawowej w Woli Książęcej najniższe wyniki z egzaminów odnotowano w 2023 roku, jednak w latach 2022 i 2024 placówka osiągnęła najwyższe wyniki z języka polskiego spośród badanych szkół. W 2023 roku w Szkole Podstawowej w Kotlinie zaobserwowano wzrost średniego wyniku z języka polskiego, przy jednoczesnym spadku wyników z matematyki. Pomimo tego, Szkoła Podstawowa w Kotlinie uzyskała w 2023 roku najwyższe wyniki z egzaminów w porównaniu z pozostałymi placówkami. W 2024 roku dla Szkoły Podstawowej w Kotlinie ze względu na niefunkcjonowanie klasy ósmej w tym roczniku brak jest danych dotyczących średnich wyników egzaminu ósmoklasisty.



Ryc. 32 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki w szkołach podstawowych Gminy Kotlin w latach 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

W poniższej tabeli zawarto informację o wynikach z egzaminów ósmoklasisty z języka angielskiego i niemieckiego w Gminie Kotlin w latach 2022-2024. W SP w Woli Książęcej i SP w Parzewie brak danych dla egzaminów z poszczególnych języków wynika z oferty edukacyjnej jedynie w zakresie jednego rozszerzenia z języka obcego na poziomie rozszerzonym. SP w Kotlinie natomiast odnotowało wyniki dla obu języków obcych. Najwyższe wyniki z języka angielskiego osiągnęli uczniowie SP w Kotlinie. Natomiast z języka niemieckiego najwyższe wyniki z egzaminu z języka niemieckiego odnotowywano w SP w Parzewie.

Tab. 28 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z języków obcych w szkołach podstawowych Gminy Kotlin w latach 2022-2024

|                     | 2022         |              | 2023         |              | 2024         |              |
|---------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
|                     | j. angielski | j. niemiecki | j. angielski | j. niemiecki | j. angielski | j. niemiecki |
| SP w Kotlinie       | 63           | 39           | 55           | 43           | -            | -            |
| SP w Woli Książęcej | 55           | -            | 29           | -            | 49           | -            |
| SP w Parzewie       | -            | 46           | -            | 49           | -            | 43           |

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Szkoły podstawowe znajdujące się na terenie Gminy Kotlin w ostatnich latach uczestniczyły/organizowały m.in. następujące:

- **projekty edukacyjne:** „Youngster”, „Super Koderzy”, „Walking through Europe with a friend”, „Klasa w terenie”, „Kreatywna matematyka”, „ABC małego konsumenta”, „Gotuj się na zmiany”, „20 minut dla matematyki”, „Mamo, tato – co wy na to?”, „Z Kicią Kocią maluchy zmieniają świat”, „Dookoła Polski”, „Działaj z impetem”, „Zdrowo jem, więcej wiem”, „Szkolna przerwa śniadaniowa- mleczna, z warzyw, owocowa”,
- **zawody sportowe:** Finał wojewódzki w unihokeju chłopców w ramach Igrzysk Dzieci SZS „Wielkopolska”, XIV wojewódzki bieg „KONOPNICKIEJ”, Mistrzostwa powiatu w unihokeju, Mistrzostwa Gminy Jarocin Szkół Wiejskich w halowej piłce nożnej, Mistrzostwa Gminy w Futsalu dla chłopców, 31 turniej „Gwiazdkowy” w unihokeja

dla chłopców, turniej „Noworoczny” w unihokeja dla dziewcząt, mistrzostwa szkoły w tenisie stołowym,

- **konkursy:** Powiatowe Spotkania z Poezja Marii Konopnickiej, powiatowy konkurs „Smog, a odpady”, powiatowy konkurs „Palić nie palić - oto jest pytanie”, powiatowy konkurs poetycki „Nie pisz do szuflady”, Gminny Konkurs Ortograficzny, Gminny Konkurs Recytatorski, Gminny Konkurs Matematyczny, Gminny Turniej Wiedzy Przyrodniczo-ekologicznej, Gminny konkurs plastyczny „Nie daj się nałogom”, Gminny konkurs w literowaniu „Spelling Bee”, Gminny Turniej Wiedzy Pożarniczej.

Szkoły podstawowe zapewniały również szeroką ofertę form wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami, wśród których wyróżnić można m.in. zajęcia: rewalidacyjne, logopedyczne, dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne. Uczniowie mają również możliwość skorzystania z pomocy pedagoga, pedagoga specjalnego. Ponadto w SP w Kotlinie i SP w Woli Książęcej zatrudniony jest psycholog.

W analizowanym okresie wydatki Gminy na oświatę i wychowanie stale rosły. Wydatki bieżące, z których zasadniczą część stanowiły wynagrodzenia i pochodne, w roku 2018 wynosiły 10,69 mln zł, a w 2023 roku już blisko 15,42 mln zł. Tylko w 2019 roku były realizowane większe inwestycje – ich wartość wyniosła blisko 1 mln zł. Zauważalny jest spadek pokrycia wydatków oświatowych środkami subwencji – z 62% w 2019 roku do 52% w 2023 roku, co oznacza, że na wysokie koszty realizacji zadań oświatowych Gmina dokłada coraz więcej środków własnych.

Tab. 29 Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Kotlin w latach 2018-2023

|                                                             | 2018                 | 2019                 | 2020                 | 2021                 | 2022                 | 2023                 |
|-------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| <b>WYDATKI OGÓŁEM</b>                                       | <b>10 703 283,80</b> | <b>12 628 717,85</b> | <b>12 279 450,01</b> | <b>13 709 325,78</b> | <b>13 937 069,46</b> | <b>15 667 184,68</b> |
| Wydatki bieżące, w tym:                                     | 10 692 705,80        | 11 632 242,95        | 12 279 450,01        | 13 251 809,16        | 13 816 769,46        | 15 416 478,91        |
| Wynagrodzenia i pochodne                                    | 8 199 062,25         | 8 876 888,34         | 9 795 958,14         | 10 352 405,05        | 10 701 600,66        | 11 795 814,32        |
| Pozostałe wydatki bieżące                                   | 2 493 643,55         | 2 755 354,61         | 2 483 491,87         | 2 899 404,11         | 3 115 168,80         | 3 620 664,59         |
| Wydatki majątkowe                                           | 10 578,00            | 996 474,90           | 0,00                 | 457 516,62           | 120 300,00           | 250 705,77           |
| <b>SUBWENCJA OŚWIATOWA</b>                                  | <b>6 586 018,00</b>  | <b>6 949 636,00</b>  | <b>6 987 188,00</b>  | <b>7 360 994,00</b>  | <b>7 370 921,00</b>  | <b>8 206 969,00</b>  |
| Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801 | 4 117 265,80         | 5 679 081,85         | 5 292 262,01         | 6 348 331,78         | 6 566 148,46         | 7 460 215,68         |
| Stopień pokrycia                                            | 62%                  | 55%                  | 57%                  | 54%                  | 53%                  | 52%                  |

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

### 3.2.4. Kultura i sport

Zadowolenie i ocena jakości życia przez mieszkańców w znacznej mierze wiążą się z możliwością zaspokojenia ich potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji. Na terenie Gminy funkcjonują

instytucje kulturalne, jak również organizowane są lokalne wydarzenia o charakterze kulturalno-sportowym. Zadania własne Gminy Kotlin w zakresie kultury realizuje Dom Kultury Kotlin (DKK) zlokalizowany przy ul. Powstańców Wielkopolskich 3a w Kotlinie. Działa on na rzecz promocji kultury, edukacji kulturalnej i wychowania, tworząc warunki do rozwoju osobistego w różnych obszarach sztuki i kultury oraz umożliwiając aktywne spędzanie czasu wolnego. DKK prowadzi zajęcia w 13 sekcjach oraz organizuje ok. 100 wydarzeń artystycznych rocznie. Wśród działających sekcji wyróżnić można m.in.: aerial dance, poniedziałki z makramą, chór Arion, Rockołaki, Sing and Swing, Mały Teatr w Kotlinie. W DKK założono również zamkniętą grupę Kino „Projekt”, która organizuje seanse filmowe.

Biblioteka Publiczna Gminy Kotlin wraz z jej filią w Sławoszewie realizuje cele określone w ustawie o bibliotekach, służy zaspokajaniu potrzeb czytelnich i rozwoju społecznego, a także rozwojowi kultury i szerzeniu wiedzy na obszarze Gminy. Czytelnicy mogą skorzystać z oferty biblioteki w dni robocze oraz w pierwszą i третią sobotę miesiąca. Placówka działa w zakresie kulturalno-edukacyjnym związanym z czytelnictwem poprzez: organizację m.in.: imprez czytelnich i literackich, spotkań autorskich oraz konkursów literackich, wiedzy, plastycznych.

Ponadto w Gminie funkcjonuje 7 świetlic, zlokalizowanych w: Kotlinie, Twardowie, Woli Książęcej, Wysogotowie, Racendowie, Sławoszewie, Wilczy oraz Kurcewie. W świetlicach organizowane są zajęcia kulturalne. Jedynie świetlica w miejscowości Wilczy charakteryzuje się dobrym stanem technicznym i nie wymaga remontu.

Przy Szkole Podstawowej w Woli Książęcej znajduje się również Otwarta Strefa Aktywności (OSA), która zapewnia mieszkańcom warunki do aktywnego spędzania czasu oraz relaksu na świeżym powietrzu. OSA łączy w sobie strefę sportu ze strefą do relaksu, jest miejscem ogólnodostępnym, które przez swoją lokalizację może być wykorzystywane podczas zajęć i przerw lekcyjnych. Projekt został dofinansowany w ramach „Programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym - Otwarte Strefy Aktywności (OSA) EDYCJA 2018” przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Na terenie Gminy zlokalizowane jest boisko sportowe w Magnuszewicach i boisko wielofunkcyjne w Kotlinie. Obiekty sportowe są w bardzo dobrym stanie technicznym. Boiska wykorzystywane są do organizacji, jak również do treningów i meczy.

W Gminie Kotlin działają kluby sportowe i stowarzyszenia, prowadzące treningi w zakresie różnorodnych dyscyplin sportowych. Można wśród nich wyróżnić m.in.:

- Gminny Klub Piłkarski Błękitni Sparta Kotlin,
- Klub UKS Viktoria Kotlin (kolarstwo),
- Klub PZW koło „Karaś” w Kotlinie (wędkarstwo),
- Stowarzyszenie Wędkarskie "Lin Kot Lin",
- Stowarzyszenie Sportowy Klub Jeździecki Angel's Horses,
- Stowarzyszenie Akademia Unihokeja „ROMGOS” w Kotlinie.

Celem działalności klubów jest głównie poprawa kondycji fizycznej i zdrowia psychicznego mieszkańców poprzez zachęcanie do aktywnego stylu życia. Kluby te zapewniają warunki sprzyjające różnorodnym formom aktywności fizycznej poprzez rozwój i promowanie różnych dyscyplin sportowych.

Na terenie Gminy Kotlin organizowane są także liczne wydarzenia kulturalno-sportowe. Należą do nich m.in.:

- Dzień Kotliny – Święto Pomidora,
- Festiwal Solistów i Zespołów Akordeonowych Kotlin,
- Piknik Rodzinny „Z Kulturą Razem”,
- Turniej wsi „Spartakiada”,
- Gminne Zawody Sportowo–Pozarnicze.

Pomidor oraz produkty marki Kotliński stanowią istotny element tożsamości Gminy Kotlin, od lat odgrywając kluczową rolę w budowaniu jej rozpoznawalności. Pomidorowe wyroby stały się symbolem miejscowego przetwórstwa. Gmina Kotlin wykorzystuje owoc w celu umacniania swojej rozpoznawalności na poziomie ogólnopolskim, poprzez organizację corocznych wydarzeń, takich jak „Święto Pomidora” w ramach Dnia Kotliny. Wydarzenie obejmuje występy gwiazd poprzedzone prezentacjami artystycznymi przygotowanymi przez lokalnych twórców związanych z Domem Kultury w Kotlinie. Integralną częścią obchodów są również zlot motocykli oraz strefa food trucków. Dodatkowe atrakcje zapewniają Koła Gospodyń Wiejskich, które angażują się w prezentację lokalnych tradycji i specjałów.

### 3.2.5. Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych Gminy.

Obszar Gminy Kotlin obejmuje swoim działaniem Zespół Dzielnicowych w Kotlinie z siedzibą przy ul. Poznańskiej 22 w Kotlinie. Pracuje w nim aspirant sztabowy w rejonie nr 7 i aspirant w rejonie nr 8. Zespół Dzielnicowych podległy jest Rewirowi Dzielnicowych w Jarocinie. Funkcjonariusze organizują pokazy edukacyjne podczas wydarzeń kulturalnych oraz zajęć z dziećmi.

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Kotlin odpowiadają również strażacy z 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP). W krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (KSRG) ujęto OSP Kotlin i OSP Racendów. Strażacy organizują pokazy dla mieszkańców, jak również zabezpieczają imprezy kulturalne i sportowe.

Tab. 30 Ochotnicze Straże Pożarne w Gminie Kotlin

| Nazwa jednostki   | Lokalizacja                            | Ujęcie<br>w Krajowym Systemie<br>Ratowniczo-Gaśniczym |
|-------------------|----------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| OSP Kotlin        | Kotlin ul. Powstańców Wielkopolskich 3 | tak                                                   |
| OSP Racendów      | Racendów 58a                           | tak                                                   |
| OSP Magnuszewice  | Magnuszewice 36a                       | nie                                                   |
| OSP Kurcew        | Kurcew 19a                             | nie                                                   |
| OSP Sławoszew     | Sławoszew 13a                          | nie                                                   |
| OSP Twardów       | Twardów 17a                            | nie                                                   |
| OSP Wilcza        | Wilcza 23a                             | nie                                                   |
| OSP Wola Książęca | Wola Książęca 1B                       | nie                                                   |
| OSP Wysogotówek   | Wysogotówek 5a                         | nie                                                   |
| OSP Wyszki        | Wyszki 14b                             | nie                                                   |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kotlin

Na terenie Gminy działa system monitoringu, rozmieszczony przy: Urzędzie Gminy Kotlin, SP w Kotlinie, świetlicy wiejskiej w Sławoszewie, oczyszczalni ścieków w Wyszkach oraz PSZOK-u w Wyszkach.

### 3.2.6. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy Kotlin

Wśród stowarzyszeń, fundacji oraz organizacji społecznych działających na terenie Gminy Kotlin wymienić można:

- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Kotlinie,
- Oddział Terenowy Towarzystwa Walki z Kalectwem z siedzibą w Kotlinie,
- Stowarzyszenie Kotlina Sztuki,
- Stowarzyszenie „Przyszłość Kotlina”,
- Fundacja Rozwoju Społeczności Lokalnych,
- Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Lutyni,
- Stowarzyszenie „Serce Dla Domu”,
- Kółko Rolnicze w Kurcewie, Magnuszewicach, Orpiszewku, Parzewie, Racendowie, Sławoszewie, Twardowie, Wilczy, Woli Książęcej, Wyszkach,
- Koła Gospodyń Wiejskich w Sławoszewie, Kotlinie, Kurcewie, Wyszkach, Woli Książęcej, Wysogotówku, Wilczy, Twardowie, Racendowie, Magnuszewicach, Parzewie,
- Ochotnicze Straże Pożarne w Kotlinie, Racendowie, Magnuszewicach, Wyszkach, Kurcewie, Sławoszewie, Twardowie, Wilczy, Woli Książęcej, Wysogotówku,
- Gminny Klub Piłkarski Błękitni Sparta Kotlin,
- Klub UKS „Viktoria” Kotlin,
- Klub PZW koło „Karaś” w Kotlinie,
- Stowarzyszenie Wędkarskie "Lin Kot Lin",
- Stowarzyszenie Sportowy Klub Jeździecki Angel's Horses,
- Stowarzyszenie Akademia Unihokeja „ROMGOS” w Kotlinie.

Uchwałą nr LX/386/2023 Rada Gminy Kotlin zatwierdziła roczny program współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024. Głównym celem programu jest rozwijanie partnerstwa publiczno-społecznego, aby tworzyć warunki do współpracy w działaniach mających zaspokoić potrzeby mieszkańców. Współpraca może odbywać się w formie finansowej poprzez zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu. Jednocześnie współpraca pozafinansowa może być realizowana poprzez: wymianę informacji, konsultacje, spotkania dyskusyjne, objęcie patronatem, wspólną promocję Gminy oraz aktywności obywatelskiej.

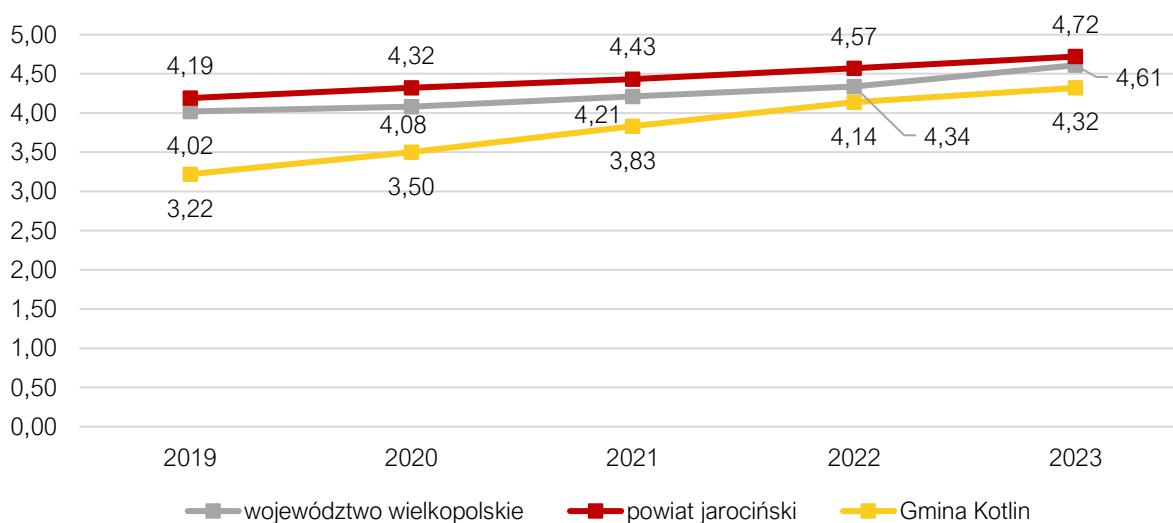
Gmina Kotlin jest członkiem **Lokalne Grupy Działania Lider Zielonej Wielkopolski**. Stowarzyszenie skupia różne sektory społeczeństwa, takie jak samorządy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców oraz mieszkańców z 13 gmin: Brodnicy, Czempinia, Dominowa, Jaraczewa, Jarocina, Kotlina, Kórnik, Krzykos, Książ Wielkopolski, Mosiny, Śrem, Środy Wielkopolskiej, Zaniemyśla. LGD Lider Zielonej Wielkopolski działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich poprzez realizację działań mających na celu aktywizację społeczności lokalnych, wsparcie w pozyskiwaniu funduszy oraz przygotowywaniu projektów. Skupia się na rozwoju produktów regionalnych, turystyki, przedsiębiorczości i zasobów ludzkich, promując równocześnie społeczeństwo

obywatelskie, równość szans oraz zdrowy styl życia. Podejmuje inicjatywy w zakresie poprawy estetyki miejscowości, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu. Ponadto działa w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców oraz zmniejszenia uzależnień i patologii społecznej. Zajmuje się również ochroną środowiska naturalnego, dziedzictwa kulturowego oraz edukacją estetyczno-artystyczną.

**Stowarzyszenie Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych (WOKISS)** skupia 276 jednostek samorządu terytorialnego (246 gmin i 30 powiatów) z województwa wielkopolskiego, dolnośląskiego, łódzkiego, lubuskiego i zachodniopomorskiego. Zajmuje się działalnością informacyjno-wydawniczą i edukacyjno-doradczą związaną z działalnością jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto wspiera JST we wdrażaniu nowoczesnych narzędzi i rozwiązań informatycznych w zarządzaniu. Działalność merytoryczna WOKISS prowadzona jest poprzez programy: Edukacja Samorządowa (EDU), Doradztwo Prawne (LEX), Informatyzacja Administracji Samorządowej+ (PIAS+), Centrum Współpracy i Rozwoju (CWR), Zintegrowane Zarządzanie Gminą/Powiatem (ZZG/P).

Gmina Kotlin zawarła również **porozumienie o współpracy z gminą Dwikozy**, która ma obejmować nie tylko jako harmonijne współdziałanie, lecz także jako proces mobilizacji podmiotów z różnych sektorów, w tym organizacji pozarządowych i instytucji, do wspólnego kreowania spójnego wizerunku gmin. Współpraca ta ma na celu ukazanie tych obszarów jako przestrzeni atrakcyjnych turystycznie, kulturowo i sportowo, stanowiących przykład synergii lokalnych zasobów i inicjatyw. Gminy dodatkowo łączy organizacja na swoich terenach Święta Pomidora – wyjątkowego wydarzenia podkreślającego lokalną tradycję i tożsamość.

Uczestnictwo mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym przejawia się również w różnego rodzaju inicjatywach oddolnych, a także poprzez zorganizowane grupy społeczne, m.in. organizacje pozarządowe. Poniższa rycina przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. W latach 2019-2023 Gminę Kotlin charakteryzowały niższe wartości tego wskaźnika niż średnie dla powiatu i województwa, przy czym ta różnica zdecydowanie zmniejszyła się w ostatnim czasie. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2023 r. w Gminie wyniosła 4,32, w powiecie jarocińskim 4,61, natomiast w województwie wielkopolskim 4,72.



**Ryc. 33 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie Kotlin na 1 000 mieszkańców**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

### 3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Na terenie Gminy Kotlin znajdują się liczne placówki zajmujące się opieką zdrowotną m.in:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Ośrodek Zdrowia" (ul. Powstańców Wielkopolskich 5, Kotlin) – poradnia ginekologiczno-położnicza,
- Indywidualna Praktyka Pielęgniarki Środowiskowo Rodzinnej Jolanta Urbaniak (ul. Norwida 2A, Kotlin),
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska B. Piątka Poradnia Lekarza Rodzinnego (ul. Dworcowa 27, Kotlin),
- Katarzyna Wyremblewska Usługi Pielęgniarskie Pielęgniarstwo Środowiskowo (ul. Dworcowa 27, Kotlin),
- Indywidualna Praktyka Stomatologiczna lek. stom. Grzegorz Kasprzak Gabinet Stomatologiczny (ul. Reymonta 12, Kotlin),

Gmina współpracuje również z licznymi podmiotami w zakresie realizacji programów profilaktycznych, np.:

- Badania mammograficzne (OPEN Poznań, LARGO Diagnostyka),
- Badania spirometryczne (OSTEOMEDIK),
- Badanie osteoporozy (OSTEOMEDIK).

W obszarze Gminy dostępne są również apteki m.in:

- Apteka „ESKULAP” (ul. Dworcowa 19, Kotlin),
- Apteka „MEDICOR” (ul. Dworcowa 5, Kotlin).

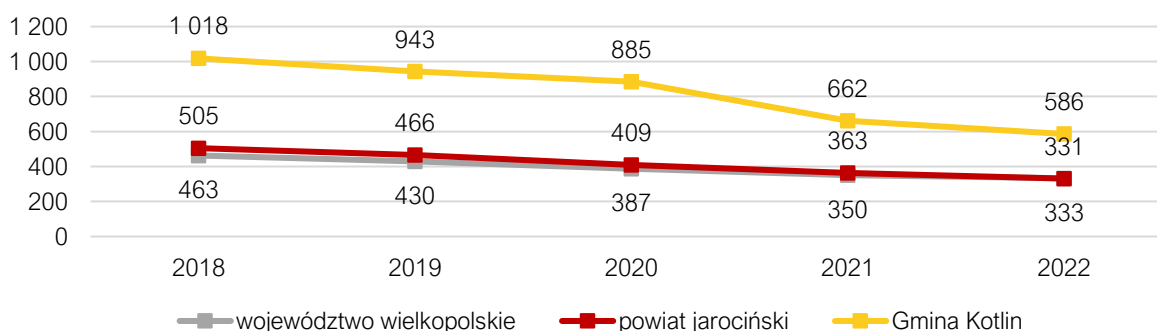
Najbliższy szpital znajduje się w Jarocinie, oddalony jest od siedziby Gminy o 12,9 km (ok. 18 min). Nieco bliżej działa „Pleszewskie Centrum Medyczne w Pleszewie” Sp. z o.o. oddalone o 8,3 km (ok. 9 min) od centrum Gminy Kotlin.

Pomoc społeczna na terenie Gminy Kotlin świadczona jest przede wszystkim przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS), zlokalizowany przy ul. Poznańskiej 22 w Kotlinie. Działania podejmowane przez GOPS umożliwiają przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, możliwości i zasoby. Pomoc społeczna wspiera takich mieszkańców w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Do głównych celów instytucji należy:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie, w miarę możliwości, do ich życiowego usamodzielnienia i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- kompleksowa pomoc osobom starszym, chorym i niepełnym z powodu wieku,
- opieka nad dziećmi i młodzieżą ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych uzależnieniami,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,

- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie,
- stwarzanie szans podnoszenia kwalifikacji zawodowych celem powrotu na rynek pracy,
- motywowanie do aktywności społecznej i podejmowania działań poprawiających sytuację osobistą, zawodową i materialną.

Porównanie skali problemów społecznych, skutkujących koniecznością zasięgnięcia pomocy społecznej w różnych jednostkach samorządowych jest możliwe dzięki zastosowaniu wskaźnika przedstawiającego liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W 2018 roku liczba ta wyniosła 1 018 dla Gminy Kotlin i była zauważalnie wyższa niż średnie dla powiatu jarocińskiego (505) i województwa wielkopolskiego (463). W kolejnych latach wartości te systematycznie malały. W 2023 r. wartość wskaźnika w Gminie (583) była już bardziej zbliżona do średniej w powiecie (331) i województwie (333). Szczegółowe dane przedstawiono poniżej.



**Ryc. 34 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Ponadto w Gminie działa **Dom Pomocy Społecznej im. Marii Kaczyńskiej** przy ul. Parkowej 5 w Kotlinie. Powiatowa jednostka organizacyjna zajmuje się całodobową opieką dla osób z niepełnosprawnościami oraz realizuje szereg form wsparcia z zakresu pomocy społecznej m.in.: usługi opiekuńcze, usługi terapeutyczne, usługi rehabilitacyjne, usługi socjalne, usługi pielęgniarstwa, usługi opieki wytchnieniowej, usługi wsparcia krótkoterminowego. Dom zapewnia całodobową opiekę pielęgniarstwa, dostęp do lekarza rodzinnego, psychologa oraz psychiatry.

Na poniższej rycinie zawarto informacje związane z liczbą osób objętych usługami społecznymi na Gminie Kotlin w latach 2019-2023. W Gminie zapewniano jedynie usługi opiekuńcze. Na przestrzeni analizowanych lat liczba osób korzystających z usług opiekuńczych znacząco się zmniejszyła – z 12 osób w 2019 roku do 3 osób w 2023 roku. Na terenie Gminy nie można skorzystać z usług specjalistycznych i sąsiedzkich.

**Tab. 31 Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w latach 2019-2023**

|                   | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|-------------------|------|------|------|------|------|
| usługi opiekuńcze | 12   | 7    | 7    | 4    | 3    |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kotlin

Zasady gospodarowania mieniem komunalnym Gminy Kotlin w latach 2019-2023 określał program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kotlin, określony w Uchwale



nr VII/35/2019 przyjętej przez Radę Gminy Kotlin z dnia 26 kwietnia 2019 r. W Gminie od 2019 roku utrzymuje się stała liczba mieszkań komunalnych – 13 mieszkań. Jednakże, planuje się ich sprzedaż. Na terenie Gminy nie ma zapewnionych mieszkań socjalnych, wspomaganych czy chronionych. Zasady wynajmu określone zostały w Uchwale nr XI/61/2015 Rady Gminy Kotlin z dnia 29 października 2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Kotlin.

## Spis Tabel

|                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Tab. 1. Ruch budowlany w Gminie Kotlin w latach 2019-2023 na tle średniej gmin powiatu jarocińskiego .....                              | 78  |
| Tab. 2 Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie jarocińskim w latach 2019-2023 .....                                            | 85  |
| Tab. 3 Podmioty działające na terenie Gminy Kotlin na koniec 2023 roku według PKD .....                                                 | 85  |
| Tab. 4 Struktura osób bezrobotnych w powiecie jarocińskim w 2023 roku .....                                                             | 88  |
| Tab. 5 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Kotlin na tle powiatu jarocińskiego .....                        | 91  |
| Tab. 6 Źródła energii w Gminie Kotlin w 2023 roku .....                                                                                 | 94  |
| Tab. 7 Stan gospodarowania odpadami w Gminie Kotlin w latach 2019-2023 .....                                                            | 98  |
| Tab. 8 Dochody podatkowe Gminy Kotlin w latach 2018-2023 .....                                                                          | 102 |
| Tab. 9 Wydatki Gminy Kotlin wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2018-2023 .....                                                 | 103 |
| Tab. 10 Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020 w Gminie Kotlin .....                                         | 105 |
| Tab. 11 Inwestycje w Gminie Kotlin dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład .....                                                  | 106 |
| Tab. 12 Zmiany liczby ludności w powiecie jarocińskim w latach 2019-2023 .....                                                          | 108 |
| Tab. 13 Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Kotlin w latach 2019-2023 na tle powiatu i województwa ..... | 109 |
| Tab. 14 Wskaźniki demograficzne dla Gminy Kotlin w 2019 i 2023 roku na tle powiatu i województwa .....                                  | 111 |
| Tab. 15 Przedszkola na terenie Gminy Kotlin w 2023 roku .....                                                                           | 112 |
| Tab. 16 Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym w latach 2019-2023 (zł) .....                                       | 112 |
| Tab. 17 Szkoły podstawowe na terenie Gminy Kotlin w roku szkolnym 2023/2024 .....                                                       | 113 |
| Tab. 18 Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Kotlin .....                                                                 | 114 |
| Tab. 19 Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Kotlin uczęszczająca do szkół na terenie Gminy .....                                       | 114 |
| Tab. 20 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z języków obcych w szkołach podstawowych Gminy Kotlin w latach 2022-2024 .....             | 116 |
| Tab. 21 Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Kotlin w latach 2018-2023 .....                                                  | 117 |
| Tab. 22 Ochotnicze Straże Pożarne w Kotlinie .....                                                                                      | 119 |
| Tab. 23 Liczba osób objętych usługami społecznymi w latach 2019-2023 .....                                                              | 123 |

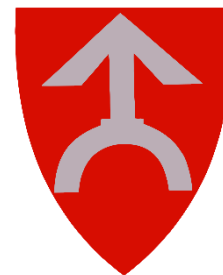
## Spis Rycin

|                                                                                                                                                                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Ryc. 1. Położenie Gminy Kotlin .....                                                                                                                                                                        | 73 |
| Ryc. 2. Układ komunikacyjny Gminy Kotlin .....                                                                                                                                                              | 74 |
| Ryc. 4. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Kotlin .....                                                                                                                                                | 82 |
| Ryc. 5 Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 działających w Gminie Kotlin .....                                                          | 87 |
| Ryc. 6 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Kotlin na tle średniej dla gmin powiatu jarocińskiego i województwa wielkopolskiego w latach 2019-2023 ..... | 87 |
| Ryc. 7 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023 .....                                                   | 88 |
| Ryc. 8 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie jarocińskim i województwie wielkopolskim na tle kraju w latach 2019-2023 .....                                                                 | 89 |
| Ryc. 9 Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Gminy Kotlin w 2020 roku .....                                                                                                       | 90 |



|                                                                                                                                                               |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Ryc. 10 Struktura zasiewów wybranych upraw w Gminie Kotlin w 2020 roku .....                                                                                  | 91  |
| Ryc. 11 Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Kotlin w 2023 roku na tle powiatu i województwa .....                                          | 92  |
| Ryc. 12 Energia wiatru w Polsce w kWh/(m <sup>2</sup> /rok) na wysokości 10 i 30 metrów.....                                                                  | 96  |
| Ryc. 13 Przestrzenny rozkład całkowitego nasłonecznienia rocznego Polski .....                                                                                | 97  |
| Ryc. 14 Dochody ogółem i dochody bieżące Gminy Kotlin w latach 2018-2023 (zł).....                                                                            | 99  |
| Ryc. 15 Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023 (zł) .....                                             | 100 |
| Ryc. 16 Wydatki ogółem i wydatki bieżące Gminy Kotlin w latach 2018-2023 (zł) .....                                                                           | 101 |
| Ryc. 17 Wykonanie budżety Gminy Kotlin w latach 2018-2023.....                                                                                                | 101 |
| Ryc. 18 Struktura dochodów Gminy Kotlin w latach 2018-2023 .....                                                                                              | 102 |
| Ryc. 19 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa.....                                                   | 105 |
| Ryc. 20 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Kotlin na lata 2024-2034.....                                                                    | 107 |
| Ryc. 21 Gęstość zaludnienia w gminach w powiecie jarocińskim w 2023 roku .....                                                                                | 108 |
| Ryc. 22 Zmiany liczby ludności w Gminie Kotlin w latach 2013-2023 .....                                                                                       | 110 |
| Ryc. 23 Struktura ludności w Gminie Kotlin w latach 2019-2023 .....                                                                                           | 111 |
| Ryc. 24 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa w latach 2019-2023..... | 113 |
| Ryc. 25 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Kotlin w latach 2022-2024 na tle powiatu i województwa.....                                                     | 115 |
| Ryc. 26 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego i matematyki w szkołach podstawowych Gminy Kotlin w latach 2022-2024 .....                    | 116 |
| Ryc. 27 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie Kotlin na 1 000 mieszkańców .....                                                    | 121 |
| Ryc. 28 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Kotlin na tle powiatu i województwa .....                                   | 123 |

## Załącznik 2: Wzór ankiety



### ANKIETA

#### Strategia Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034

Szanowni Państwo,

W związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Kotlin na lata 2025-2034, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

#### Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę, *nie dotyczy/nie mam zdania* nie jest zaliczane do średniej.

| OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO                                                                     |                                   |   |   |   |   |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---|---|---|---|---|
| Jak oceniasz:                                                                             | Nie dotyczy/<br>nie mam<br>zdania | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)? |                                   |   |   |   |   |   |
| skuteczność działania pomocy społecznej?                                                  |                                   |   |   |   |   |   |
| dostęp do podstawowej opieki medycznej?                                                   |                                   |   |   |   |   |   |
| dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?                                              |                                   |   |   |   |   |   |



|                                                                                                   |                                |   |   |   |   |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|---|---|---|---|---|
| możliwości zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy?             |                                |   |   |   |   |   |
| dostęp do żłobków/klubów malucha?                                                                 |                                |   |   |   |   |   |
| jakość opieki żłobkowej?                                                                          |                                |   |   |   |   |   |
| wsparcie osób starszych (np. DPS, Klub Seniora)?                                                  |                                |   |   |   |   |   |
| wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)? |                                |   |   |   |   |   |
| zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?                                               |                                |   |   |   |   |   |
| bezpieczeństwo publiczne?                                                                         |                                |   |   |   |   |   |
| dostępność budynków administracji publicznej?                                                     |                                |   |   |   |   |   |
| OBSZAR: GOSPODARKA                                                                                |                                |   |   |   |   |   |
| Jak oceniasz:                                                                                     | Nie dotyczy/<br>nie mam zdania | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| atrakcyjność inwestycyjną?                                                                        |                                |   |   |   |   |   |
| możliwość uzyskania zatrudnienia?                                                                 |                                |   |   |   |   |   |
| możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem?                                            |                                |   |   |   |   |   |
| warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej?                                       |                                |   |   |   |   |   |
| funkcjonowanie transportu zbiorowego?                                                             |                                |   |   |   |   |   |
| połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?                                             |                                |   |   |   |   |   |
| dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)?                                   |                                |   |   |   |   |   |
| perspektywy rozwojowe działalności rolniczej?                                                     |                                |   |   |   |   |   |



|                                                                                                    |                              |   |   |   |   |   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|---|---|---|---|---|
| konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?                                                 |                              |   |   |   |   |   |
| OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ                                                                    |                              |   |   |   |   |   |
| Jak oceniasz:                                                                                      | Nie dotyczy / nie mam zdania | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| estetykę (czystość na obszarach publicznych)?                                                      |                              |   |   |   |   |   |
| jakość powietrza?                                                                                  |                              |   |   |   |   |   |
| ofertę w działaniach wspierających ochronę środowiska np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła? |                              |   |   |   |   |   |
| czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?                                            |                              |   |   |   |   |   |
| infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?                    |                              |   |   |   |   |   |
| dostępność terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?               |                              |   |   |   |   |   |
| czystość terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?                 |                              |   |   |   |   |   |
| świadomość ekologiczną mieszkańców?                                                                |                              |   |   |   |   |   |
| system odbioru odpadów?                                                                            |                              |   |   |   |   |   |
| efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?                |                              |   |   |   |   |   |
| walory środowiska przyrodniczego?                                                                  |                              |   |   |   |   |   |
| rozwój odnawialnych źródeł energii?                                                                |                              |   |   |   |   |   |
| OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA                                                                  |                              |   |   |   |   |   |
| Jak oceniasz:                                                                                      | Nie dotyczy / nie mam zdania | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |



|                                                                                      |  |  |  |  |  |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|--|
| stan dróg?                                                                           |  |  |  |  |  |  |
| małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?               |  |  |  |  |  |  |
| bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych? |  |  |  |  |  |  |
| dostępność sieci wodociągowej?                                                       |  |  |  |  |  |  |
| dostępność sieci kanalizacyjnej?                                                     |  |  |  |  |  |  |
| dostępność sieci gazowej?                                                            |  |  |  |  |  |  |
| dostęp do szerokopasmowego Internetu?                                                |  |  |  |  |  |  |

#### OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA

| Jak oceniasz:                                                                                                               | Nie dotyczy / nie mam zdania | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|---|---|---|---|---|
| atrakcyjność turystyczną?                                                                                                   |                              |   |   |   |   |   |
| poziom bazy sportowo-rekreacyjnej?                                                                                          |                              |   |   |   |   |   |
| poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)?                                        |                              |   |   |   |   |   |
| poziom bazy gastronomicznej?                                                                                                |                              |   |   |   |   |   |
| wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?                                                                            |                              |   |   |   |   |   |
| system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)? |                              |   |   |   |   |   |
| jakość istniejących ścieżek pieszo-rowerowych?                                                                              |                              |   |   |   |   |   |
| ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci?                                                                                  |                              |   |   |   |   |   |
| ofertę spędzania wolnego czasu dla młodzieży?                                                                               |                              |   |   |   |   |   |
| ofertę spędzania wolnego czasu dla dorosłych?                                                                               |                              |   |   |   |   |   |



|                                                                                                                              |                              |   |   |   |   |   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|---|---|---|---|---|
|                                                                                                                              |                              |   |   |   |   |   |
| ofertę spędzania wolnego czasu dla seniorów?                                                                                 |                              |   |   |   |   |   |
| działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?                                                |                              |   |   |   |   |   |
| OBSZAR: EDUKACJA I KULTURY                                                                                                   |                              |   |   |   |   |   |
| Jak oceniasz:                                                                                                                | Nie dotyczy / nie mam zdania | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| dostęp do edukacji przedszkolnej?                                                                                            |                              |   |   |   |   |   |
| jakość edukacji przedszkolnej?                                                                                               |                              |   |   |   |   |   |
| jakość infrastruktury przedszkolnej?                                                                                         |                              |   |   |   |   |   |
| dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?                                                                                  |                              |   |   |   |   |   |
| jakość edukacji w szkołach podstawowych?                                                                                     |                              |   |   |   |   |   |
| jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)? |                              |   |   |   |   |   |
| dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?                                                              |                              |   |   |   |   |   |
| wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach?                                                                                    |                              |   |   |   |   |   |
| wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach?                                                                      |                              |   |   |   |   |   |
| dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach?                                   |                              |   |   |   |   |   |
| organizację dowozu dzieci do szkół?                                                                                          |                              |   |   |   |   |   |
| jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych?                                                                      |                              |   |   |   |   |   |
| dostęp do obiektów kulturalnych? (godziny i dni otwarcia, itp.)?                                                             |                              |   |   |   |   |   |

|                                        |  |  |  |  |  |  |
|----------------------------------------|--|--|--|--|--|--|
| działalność domu kultury i biblioteki? |  |  |  |  |  |  |
| działalność świetlic wiejskich?        |  |  |  |  |  |  |

## Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego/zapewnienie transportu zbiorowego
- ☐ rozbudowa dróg rowerowych
- ☐ rozbudowa ciągów pieszych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- ☐ rozwój infrastruktury kulturalnej
- ☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
- ☐ renowacja zabytków
- ☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości - ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (w tym: ulgi)
- ☐ rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ zwiększenie/stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ zmniejszenie bezrobocia



- ☐ zwiększenie działań promocyjnych Gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ budowa obwodnicy
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (impres, wydarzeń sportowych)
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inne (jakie?)

### Część III:

1. Proszę wymienić kluczowe elementy, z których Gmina może być dumna (maksymalnie 3):

2. Proszę podać, co mogłoby stać się wizytówką Gminy?

3. Proszę uporządkować (według ważności) poszczególne profile rozwoju, na których Gmina według Państwa powinna się skupić do 2035 roku. 1 – najważniejsza, 5 – najmniej ważna.

|                               |  |
|-------------------------------|--|
| Gmina turystyczna             |  |
| Gmina produkcyjno-przemysłowa |  |
| Gmina rolnicza                |  |
| Gmina prospołeczna            |  |



Gmina mieszkaniowa

## Metryczka

### Płeć:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna

### Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
- ☐ 18-25 lat
- ☐ 26-35 lat
- ☐ 36-45 lat
- ☐ 46-55 lat
- ☐ 56-65 lat
- ☐ powyżej 65 lat

### Zatrudnienie:

- ☐ uczeń/student
- ☐ rolnik
- ☐ przedsiębiorca
- ☐ osoba pracująca
- ☐ osoba bezrobotna
- ☐ emeryt / rencista
- ☐ inne (jakie?) .....

### Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem Gminy
- ☐ nie jestem mieszkańcem Gminy



**Dziękujemy za poświęcony czas i udzielone odpowiedzi.**

*Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!*

### Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

| CEL OPERACYJNY                       | KIERUNKI DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                     | Jednostka odpowiedzialna | Planowany termin wykonania | Faktyczny termin wykonania | Realizacja (TAK / NIE) |
|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------|----------------------------|------------------------|
| 1.1. Zadbana i estetyczna przestrzeń | opracowanie Planu Ogólnego, który zawierał będzie wytyczne do prowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, odpowiadającej na wyzwania Gminy Kotlin,                                                             |                          |                            |                            |                        |
|                                      | dążenie do pokrycia jak największej części Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,                                                                                                                |                          |                            |                            |                        |
|                                      | wyznaczenie terenów przeznaczonych pod rozwój odnawialnych źródeł energii,                                                                                                                                           |                          |                            |                            |                        |
|                                      | wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,                                                                                                                                                 |                          |                            |                            |                        |
|                                      | rozwój terenów zielonych: utworzenie nowych skwerów oraz rewaloryzacje parków dworskich, m.in. w Magnuszewicach, Parzewie i Racendowie,                                                                              |                          |                            |                            |                        |
|                                      | podniesienie estetyki Gminy poprzez działania w zakresie odnowienia oraz montażu nowych obiektów małej architektury m.in. kosze na śmieci, ławki,                                                                    |                          |                            |                            |                        |
|                                      | przywrócenie lub nadanie nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych, obiektom lub przestrzeniom publicznym, w szczególności znajdujących się na obszarze rewitalizacji, |                          |                            |                            |                        |
| 1.2. Nowoczesna i                    | wsparcie działań konserwatorskich i restauratorskich na zabytkach wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz Rejestru Zabytków                                                                                     |                          |                            |                            |                        |
|                                      | rozbudowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, w celu jak najlepszego skomunikowania Gminy                                                                                                            |                          |                            |                            |                        |

|                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |  |  |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|
| bezpieczna infrastruktura                                                                     | rozbudowa, budowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego                                                                                                                                          |  |  |  |  |
|                                                                                               | budowa ścieżek oraz ciągów pieszo-rowerowych tworzących spójny system umożliwiający wybór alternatywnego, niskoemisyjnego środka transportu                                                                                                                                       |  |  |  |  |
|                                                                                               | poprawa bezpieczeństwa w Gminie, m.in. poprzez rozbudowę gminnego monitoringu wizyjnego obejmującego wszystkie obiekty użyteczności publicznej                                                                                                                                    |  |  |  |  |
|                                                                                               | zapewnienie połączeń komunikacji zbiorowej i dostosowanie jej do potrzeb mieszkańców, m.in. poprzez zwiększenie częstotliwości przejazdów oraz wyznaczenie nowych tras przejazdu                                                                                                  |  |  |  |  |
|                                                                                               | rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, w tym m.in. modernizacja stacji uzdatniania wody                                                                                                                                                                                     |  |  |  |  |
|                                                                                               | rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej                                                                                                                                                                                                                                     |  |  |  |  |
|                                                                                               | stworzenie warunków do rozwoju sieci gazowej                                                                                                                                                                                                                                      |  |  |  |  |
|                                                                                               | opracowanie i wdrożenie wysokich jakościowo standardów załatwiania spraw w Urzędzie Gminy m.in. poprzez stworzenie portalu internetowego w zakresie zimowego utrzymywania dróg, oświetlenia ulicznego na drogach gminnych, wykaszania poboczy dróg oraz gminnych placów zielonych |  |  |  |  |
| 1.3. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości środowiska poprzez ograniczenie negatywnego | utworzenie nowego Pomnika Przyrody na terenie Gminy                                                                                                                                                                                                                               |  |  |  |  |
|                                                                                               | rozwój odnawialnych źródeł energii i wykorzystanie OZE w budynkach użyteczności publicznej                                                                                                                                                                                        |  |  |  |  |
|                                                                                               | podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej m.in. szkół podstawowych                                                                                                                                                        |  |  |  |  |



|                         |                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |  |  |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|
| oddziaływania<br>na nie | wsparcie mieszkańców (m.in. organizacyjne i finansowe) w termomodernizacji obiektów mieszkalnych oraz wymianie źródeł ciepła na mniej emisyjne                                                                                            |  |  |  |  |
|                         | zastosowanie energooszczędnych opraw oświetleniowych w oświetleniu ulicznym oraz oświetleniu miejsc użyteczności publicznej                                                                                                               |  |  |  |  |
|                         | dostosowanie systemu odbioru odpadów do potrzeb mieszkańców – zwiększenie częstotliwości odbioru odpadów biodegradowalnych oraz popiołu                                                                                                   |  |  |  |  |
|                         | rozwój działań adaptacyjnych do zmian klimatu, m.in. poprzez rozwój błękitnej i zielonej infrastruktury                                                                                                                                   |  |  |  |  |
|                         | podjęcie działań mających na celu zatrzymanie wód opadowych na terenie Gminy, m.in. poprzez budowę zbiornika retencyjnego                                                                                                                 |  |  |  |  |
|                         | poprawa gospodarki wodnej prowadzonej na terenie Gminy poprzez działania melioracyjne                                                                                                                                                     |  |  |  |  |
|                         | poprawa efektywności działania i potencjału służb ratowniczych poprzez modernizacje i wyposażenie strażnic OSP, w celu zwiększenia bezpieczeństwa m.in. w zakresie reagowania na skutki anomalii pogodowych, klęsk żywiołowych i wypadków |  |  |  |  |
|                         | kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, m.in. poprzez działania edukacyjne o zróżnicowanej tematyce oraz trwale działania edukacyjne w przestrzeni publicznej                                                     |  |  |  |  |



| CEL OPERACYJNY                                                   | KIERUNKI DZIAŁAŃ                                                                                                                  | Jednostka odpowiedzialna | Planowany termin wykonania | Faktyczny termin wykonania | Realizacja (TAK / NIE) |
|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------|----------------------------|------------------------|
| 2.1. Gmina atrakcyjna dla przedsiębiorców                        | uruchomienie strefy działalności gospodarczej w obszarach proinwestycyjnych                                                       |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | stworzenie systemu lokalnych preferencji podatkowych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy                                 |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | wyznaczenie terenów pod rozwój OZE, które umożliwią pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych przedsiębiorcom                   |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | utworzenie portalu informacyjnego dla inwestorów                                                                                  |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | zachęcanie mieszkańców do podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej                                                    |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | wsparcie organizacyjne dla rolników chcących założyć gospodarstwo ekologiczne                                                     |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | utworzenie Punktu konsultacyjnego dla przedsiębiorców i rolników wspierającego m.in. w pozyskiwaniu środków zewnętrznych          |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | wspieranie działań umacniania przedsiębiorczości na terenie Gminy m.in. poprzez utworzenie Gminnej Rady Biznesu                   |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | organizacja kampanii, szkoleń, warsztatów celem podniesienia kwalifikacji lub nabycie nowych umiejętności dla mieszkańców         |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | promowanie przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację spotkań w gminnych placówkach oświatowych              |                          |                            |                            |                        |
| 2.2. Aktywna promocja gwarantująca wzrost rozpoznawalności Gminy | promocja Gminy w środkach masowego przekazu                                                                                       |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | nawiązywanie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami                                                                              |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | udział w wydarzeniach i spotkaniach lokalnych, regionalnych i ogólnokrajowych promujących Gminę, jej produkty lokalne oraz region |                          |                            |                            |                        |
|                                                                  | umacnianie i rozwijanie inicjatyw lokalnych promujących Gminę tj. wydarzeń sportowo-kulturalnych, m.in. Święta Pomidora           |                          |                            |                            |                        |



|  |                                                                                                                                                |  |  |  |  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|
|  | wykorzystanie planowanego Zjazdu „Kotlin” w drodze S11 do promocji Gminy jako miejsca korzystnego dla lokalizacji przedsięwzięć inwestycyjnych |  |  |  |  |
|  | rewitalizacja i aktywna promocja obiektów historycznych                                                                                        |  |  |  |  |

| CEL OPERACYJNY                                               | KIERUNKI DZIAŁAŃ                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Jednostka odpowiedzialna | Planowany termin wykonania | Faktyczny termin wykonania | Realizacja (TAK / NIE) |
|--------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------|----------------------------|------------------------|
| <b>3.1. Wysoka jakość służby zdrowia i pomocy społecznej</b> | poszerzenie i rozwój oferty Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym m.in. zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych dla osób ze szczególnymi potrzebami, opieki dziennej nad osobami starszymi czy opieki wytchnieniowej oraz podnoszenie i rozwój kompetencji kadry opiekunów i asystentów rodzin |                          |                            |                            |                        |
|                                                              | uruchomienie tzw. „taksówki dla seniora”, która zapewni osobom starszym transport do placówek medycznych                                                                                                                                                                                             |                          |                            |                            |                        |
|                                                              | rozwój mieszkalnictwa poprzez m.in. utworzenie nowych mieszkań komunalnych                                                                                                                                                                                                                           |                          |                            |                            |                        |
|                                                              | współpraca z podmiotami medycznymi w celu zwiększenia dostępności do specjalistycznych usług medycznych i opiekuńczych, w tym m.in. lekarzy specjalistów                                                                                                                                             |                          |                            |                            |                        |
|                                                              | zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych                                                                                                                                                                                                                                                       |                          |                            |                            |                        |
|                                                              | współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla mieszkańców                                                                                                                                                                                                |                          |                            |                            |                        |
| <b>3.2. Nowoczesna baza oświatowa</b>                        | zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej i lokalowej w obszarze edukacji poprzez rozbudowę, modernizację i doposażenie obiektów edukacyjnych                                                                                                                                                  |                          |                            |                            |                        |
|                                                              | wsparcie rozwoju kompetencji nauczycieli m.in. poprzez organizację kursów, szkoleń itp.                                                                                                                                                                                                              |                          |                            |                            |                        |
|                                                              | rozbudowa siedziby Centrum Usług Wspólnych                                                                                                                                                                                                                                                           |                          |                            |                            |                        |



|                                    |                                                                                                                                                                                       |  |  |  |  |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|
|                                    | wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, uwzględniające indywidualne podejście do ucznia oraz prowadzenie systemu stypendialnego dla uczniów szczególnie uzdolnionych |  |  |  |  |
|                                    | zapewnienie szerokiej oferty dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży, pozwalających rozwijać pasje i zainteresowania                                                                 |  |  |  |  |
|                                    | wspieranie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży i ich wiedzy na temat zdrowego trybu życia                                                                                         |  |  |  |  |
|                                    | wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży                                                                                                                                        |  |  |  |  |
|                                    | zwiększanie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu                                                                                            |  |  |  |  |
| 3.3.<br>Zaangażowani<br>mieszkańcy | poszerzenie całorocznej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży w zakresie różnych dziedzin sportu, m.in. poprzez utworzenie gminnej sekcji unihokeja                                     |  |  |  |  |
|                                    | rozwój zróżnicowanej oferty kulturalnej dostosowanej do potrzeb mieszkańców, w tym utworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców                                                         |  |  |  |  |
|                                    | aktywizacja młodzieży, zainteresowania jej sprawami lokalnej społeczności, m.in. poprzez utworzenie miejsca spotkań dla młodzieży                                                     |  |  |  |  |
|                                    | utworzenie kalendarza wydarzeń kulturalno-sportowych w Gminie                                                                                                                         |  |  |  |  |
|                                    | budowa pełnowymiarowego obiektu sportowo-widowiskowego                                                                                                                                |  |  |  |  |
|                                    | rozbudowa Domu Kultury Kotlin                                                                                                                                                         |  |  |  |  |
|                                    | rozbudowa oraz modernizacja istniejących boisk sportowych                                                                                                                             |  |  |  |  |
|                                    | wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie postrzegania ich jako centrów działalności społecznej, m.in. poprzez zagospodarowanie terenów błękitno-zieloną infrastrukturą   |  |  |  |  |
|                                    | rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, m.in. poprzez szerszy zakres zadań powierzony im do realizacji                                                                       |  |  |  |  |